

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017 ж. 28 маусымдағы №404 бұйрығымен (2019 ж.
1 шілдедегі №665 сәйкес өзгерістермен) бекітілген
нысанға сәйкес жария мүдделі ұйымдардың
(қаржы ұйымдарынан басқа) жариялауы үшін
2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігінің
нысандары

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

МАЗМҰНЫ

	Бет
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ	2-5
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫ:	
Шоғырландырылған бухгалтерлік баланс (№1-Б нысан)	6-7
Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есеп (№2-ОПУ нысан)	8-9
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп (№3-ДДС-П нысан)	10-12
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп (№5-ИК нысан)	13-16
Шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарына түсіндірме жазба	17-80

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі – «Компания») басшылығы Компания және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі бірлесіп – «Топ») 2019 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның сол күні аяқталған жыл іші қызмет нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысы мен капиталдағы өзгерістерін шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарын Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі Кеңес жариялаған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес және Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 ж. 28 маусымдағы №404 бұйрығымен (2019 ж. 1 шілдедегі №665 сәйкес өзгерістермен) бекітілген (бұдан әрі – «№404 Бұйрық») жария мүдделі ұйымдардың (қаржы ұйымдарынан басқа) жариялауы үшін жылдық қаржылық есептілігінің нысандарына сәйкес дайындауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарын дайындау барысында басшылық:

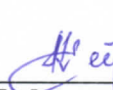
- есеп саясаты қағидаларын дұрыс таңдау және қолданылуын қамтамасыз етуге;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырмалығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Топ қызметінің шоғырландырылған қаржылық жағдайы мен шоғырландырылған қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға;
- №404 бұйрықпен бекітілген жылдық қаржылық есептіліктің нысанына, сондай-ақ ХҚЕС негізінде дайындалынған шоғырландырылған қаржылық есептілігіне сәйкестігін сақтауға; және
- Топтың өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Топтың басшылығы сондай-ақ:

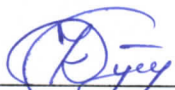
- Топтың барлық кәсіпорындарында ішкі бақылаудың тиімді әрі сенімді жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- есепке алуды Топтың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайы жөніндегі жеткілікті дәл ақпаратты беруге және шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарының №404 бұйрықпен бекітілген жылдық қаржылық есептіліктің нысанына сәйкестігін қамсыздандыруға және шоғырландырылған қаржылық есептің ХҚЕС талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда жүргізуге;
- бухгалтерлік есепті жергілікті заңнама мен ХҚЕС-ке сәйкес жүргізуге;
- Топ активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша мүмкін болатын барлық орынды шараларды қабылдауға; және
- қаржылық және өзге де асыра пайдалану фактілерін анықтауға және олардың алдын алуға жауапты.

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші осы шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарын басшылық 2020 ж. 6 сәуірде бекітті және оны кейіннен Директорлар Кеңесі мен Акционері бекітуі тиіс.

Топ басшылығы атынан:

К.Е. Алмағамбетов
Басқарма төрағасының м.а.

2020 ж. 6 сәуір

Д.А. Күшеров
Басқарма төрағасының
қаржы бойынша
орынбасары

2020 ж. 6 сәуір

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2020 ж. 6 сәуір

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫ БОЙЫНША ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның Директорлар кеңесіне және Акционеріне

Пікір

Біз 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоғырландырылған бухгалтерлік баланстан, 2019 жыл іші пайдалар мен залалдар, ақшалай қаражаттың қозғалысы, капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептерден, сондай-ақ есеп саясатының негізі ережелері мен басқа да түсіндірме ақпараттан тұратын түсіндірме жазбаны қамтитын «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі - «Компания») және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі - «Топ») шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігінің нысандарына аудит жүргіздік. Басшылық шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігінің нысандарын Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 ж. 28 маусымдағы №404 бұйрығына (2019 ж. 1 шілдедегі №665 с өзгерістермен) (бұдан әрі «№404 Бұйрық») сәйкес дайындады.

Біздің пікірімізше, қоса берілген 2019 ж. іші шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігінің нысандары барлық елеулі қатынастарда №404 Бұйрыққа сәйкес дайындалған.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес («ХАС») жүргіздік. Бұл стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз қорытындымыздың «Шоғырландырылған жылдық қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде көрсетілген. Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары бойынша кеңестің Кәсіби бухгалтерлердің әдеп кодексіне («Кодекс») және Қазақстан Республикасында шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарының аудитіне қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Топқа қатысты тәуелсізбіз. Сонымен қатар, біз осы талаптарға және Кодекске сәйкес өзге де әдеп міндеттемелерін орындадық. Біздің пікірімізше, біз алған аудиторлық дәлелдемелер пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті әрі тиісті болып табылады.

Маңызды жағдайлар – дайындау негізгі және тарату мен пайдаланудағы шектеулер

Біз қоса беріліп отырған шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігінің нысандарын дайындаудың негізі көрсетілген 2-ескертуде баяндалған ақпаратқа назар аударамыз. Шоғырландырылған жылдық қаржылық есептіліктің нысандары Топ №404 Бұйрықтың талаптарын орындауы үшін дайындалған. Демек, шоғырландырылған жылдық қаржылық есептіліктің нысандары басқа мақсаттар үшін жарамсыз болуы мүмкін.

Басқа деректер

Топ 2019 ж. шоғырландырылған қаржылық есептілігін Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес дайындады. Біз осы есептілік бойынша есебімізді 2020 ж. 13 наурызда шығардық.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандары үшін жауапкершілігі

Басшылық осы шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігінің нысандарын №404 Бұйрыққа сәйкес дайындауға және шынайы ұсынуға және басшылықтың жосықсыз әрекет немесе қателесу салдарынан елеулі бұрмалаушылық орын алмаған шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігінің нысандарын дайындауға қажет деп есептейтін ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарын дайындау барысында басшылық Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, қызмет үздіксіздігіне байланысты деректерді тиісті жағдайларда ашып көрсетуге және қызмет үздіксіздігі жорамалы негізінде шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарын дайындауға жауапты, алайда басшылық Топты таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген жағдайларды, немесе оның тарату немесе қызметін тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Топтың шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарын дайындауды бақылау үшін жауапты.

Шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарының аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жосықсыз әрекеттер мен қателесу салдарынан шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарында елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына орынды сенімділік алу және біздің пікірімізді қосатын аудиторлық есеп шығару болып табылады. Орынды сенімділік – сенімділіктің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ ол ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит барысында елеулі бұрмалаушылықтар бар болған жағдайда олардың әрдайым анықталуының кепілдігі болып табылмайды. Бұрмалаушылықтар жосықсыз әрекеттердің немесе қателесудің нәтижесі болуы мүмкін және егер олардың осы шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарының негізінде қабылданатын қолданушылардың экономикалық шешімдеріне жекеше немесе бірлесіп әсер ете алатыны негізді түрде болжанса, елеулі болып есептеледі.

ХАС-қа сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күмәншілдік сақтаймыз. Бұған қоса, біз:

- ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарының елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Ықылассыз әрекеттер салдарынан елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелі қателесу салдарынан болатын елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелінен жоғары, себебі ықылассыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту арқылы әрекеттер жасау кіруі мүмкін;
- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдер әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін зерделейміз, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі жайында пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызмет үздіксіздігі жорамалын қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде – Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыра алатынына елеулі күдік тудырта алатын оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар немесе жоқ екендігі жайлы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырымға келсек, біз аудиторлық есебімізде шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарындағы тиісті ақпарат ашуға назар аудартуымыз керек, немесе ақпарат тиісті түрде ашылмаған болса, пікірімізді модификациялаймыз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есебіміздің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, келешек оқиғалар немесе жағдайлар Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылуына әкелуі мүмкін;
- шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандары туралы пікір білдіру үшін Топ ұйымдарының қаржылық ақпараты және олардың қызметі бойынша жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдерін аламыз. Біз Топтың аудитін жүргізу, басқару және бақылау үшін жауап береміз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толықтай жауаптымыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық әрекеттесуді жүзеге асырамыз, оларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері жөнінде, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі ескертулер, соның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

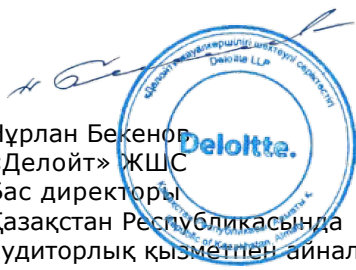
Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті әдеп талаптарын сақтағанымыз көрсетілетін және бұл тұлғаларға аудитордың тәуелсіздігіне әсер етеді деп негізді санауға болатын барлық өзара қарым-қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда – тиісті сақтық шаралары туралы хабарлағанымыз туралы мәлімдемені ұсынамыз.

Алуа Есімбекова
Жоба бойынша серіктес
Қоғамдық бухгалтер
Нью Гемпшир штаты, АҚШ
2014 ж. 12 маусымдағы
№07348 лицензия

Олмас Ашұов
Білікті аудитор
2019 ж. 10 қаңтардағы
№МФ-0000715 біліктілік куәлігі
Қазақстан Республикасы

Нұрлан Бекенов
«Делойт» ЖШС
Бас директоры
Қазақстан Республикасында
аудиторлық қызметпен айналысуға
№00000015 мемлекеттік лицензия, МФЮ-
2 түрі, Қазақстан Республикасы Қаржы
министрлігі
2006 ж. 13 қыркүйекте берген

2020 ж. 6 сәуір

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС

2019 ж. есепті кезең

Индексі: №1 - Б (баланс)

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

мың теңгеде

АКТИВТЕР	Жол коды	Есептік кезеңнің аяғында	Есептік кезеңнің басында
I. Қысқа мерзімді активтер			
Ақша қаражаты және оның баламалары	010	151,581,256	66,605,952
Қысқа мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер	011	2,165	-
Қысқа мерзімді өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	012	-	-
Қысқа мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	013	-	-
Қысқа мерзімді туынды қаржылық құралдары	014	-	-
Өзге де қысқа мерзімді қаржылық активтері	015	127,089	584,211
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	016	18,842,962	30,640,387
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек	017	285,581	4,239,426
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер	018	2,794,593	3,075,775
Ағымдағы табыс салығы	019	2,295,058	2,310,921
Қорлар	020	37,281,865	35,162,181
Биологиялық активтер	021	-	-
Өзге де қысқа мерзімді активтер	022	70,830,835	61,909,330
Қысқа мерзімді активтердің жиыны (010-жолдан бастап 022-жолды қоса алғандағы сомасы)	100	284,041,404	204,528,183
Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар)	101	106,247,298	99,053,900
II. Ұзақ мерзімді активтер			
Ұзақ мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер	110	870,000	965,863
Ұзақ мерзімді өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	111	-	-
Ұзақ мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	112	73,326	73,326
Ұзақ мерзімді туынды қаржылық құралдары	113	-	-
Бастапқы құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	114	-	-
Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар	115	33,552,858	32,358,748
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық активтері	116	29,997	262,890
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	117	4,768,008	5,715,119
Жалдау бойынша ұзақ қысқа мерзімді дебиторлық берешек	118	-	-
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер	119	-	-
Инвестициялық мүлік	120	7,919,383	11,557,008
Негізгі құралдар	121	2,576,504,857	2,576,532,372
Пайдалану құқығы бар актив түрі	122	29,101,389	-
Биологиялық активтер	123	-	-
Барлау және бағалау активтері	124	-	-
Материалдық емес активтер	125	7,461,863	11,873,531
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	126	501,248	6,424,080
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	127	290,790,885	249,088,417
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны (110-жолдан бастап 127-жолды қоса алғандағы сомасы)	200	2,951,573,814	2,894,851,354
Баланс (100-жол + 101-жол + 200-жол)		3,341,862,516	3,198,433,437

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС (ЖАЛҒАСЫ)

2019 ж. есепті кезең

Индексі: №1 - Б (баланс)

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

мың теңгеде

МІНДЕТТЕМЕ ЖӘНЕ КАПИТАЛ	Жол коды	Есептік кезеңнің аяғында	Есептік кезеңнің басында
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Амортизациялық құнмен бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	210	90,570,464	175,163,811
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	211	-	-
Қысқа мерзімді туынды қаржылық құралдары	212	-	-
Өзге де қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	213	396,299	-
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	214	124,202,925	149,130,533
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	215	16,242,504	1,976,678
Табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	216	26,511	35,584
Қызметкерлерге сыйақылар	217	30,593,142	32,008,270
Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек	218	6,606,909	2,227,813
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер	219	61,661,614	69,009,916
Мемлекеттік субсидиялар	220	12,299	-
Төленетін дивидендтер	221	-	16,424,670
Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер	222	31,995,867	26,630,890
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны (210-жолдан бастап 222-жолды қоса алғандағы сомасы)	300	362,308,534	472,608,165
Сатуға арналған істен шыққан топтардың міндеттемелері	301	85,655,868	82,212,121
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Амортизациялық құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	310	1,395,536,224	1,207,113,326
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	311	-	-
Ұзақ мерзімді туынды қаржылық құралдары	312	-	-
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелері	313	21,134,720	14,588,236
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	314	-	1,682,181
Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері	315	-	-
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	316	254,967,945	226,337,550
Қызметкерлерге берілетін сыйақылар	317	39,278,095	31,948,269
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді берешек	318	20,325,033	16,394,572
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	319	-	-
Мемлекеттік субсидиялар	320	-	-
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	321	7,152,065	4,713,419
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиыны (310-321 аралығындағы жолдар сомасы)	400	1,738,394,082	1,502,777,553
V. Капитал			
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	1,082,299,194	1,062,635,047
Эмиссиялық кіріс	411	-	-
Сатып алынған меншікті үлестік құралдары	412	-	-
Өзге жиынтық табыстың құрауыштары	413	(31,138,587)	(50,686,509)
Бөлінбеген пайда (жабылмаған залал)	414	78,696,509	102,242,726
Өзге капитал	415	-	290,037
Меншік иелеріне тиесілі капиталдың жиыны (410-жолдан бастап 415-жолды қоса алғандағы сомасы)	420	1,129,857,116	1,114,481,301
Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	421	25,646,916	26,354,297
Капиталдың барлығы (420-жол + 421-жол)	500	1,155,504,032	1,140,835,598
Баланс (300-жол + 301-жол + 400-жол + 500-жол)		3,341,862,516	3,198,433,437

Топ басшылығы атынан:

К.Е. Алымағамбетов
Басқарма төрағасының м.а.

2020 ж. 6 сәуір

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының
қаржы бойынша орынбасары

2020 ж. 6 сәуір

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2020 ж. 6 сәуір

ПАЙДАЛАР МЕН ЗАЛАЛДАР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2019 ж. есепті кезең

Индексі: №2 - ОПУ

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ АТАУЫ	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдағы кезеңге
Түсім	010	1,139,137,583	1,044,173,757
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	011	(872,365,349)	(818,448,119)
Жалпы пайда (010-жол – 011-жол)	012	266,772,234	225,725,638
Сату бойынша шығыстар	013	(8,146)	(9,390)
Әкімшілік шығыстар	014	(85,052,415)	(90,042,017)
Операциялық пайда жиыны (залал) (+/- 012-жолдан 014-жолды қоса алғанда)	020	181,711,673	135,674,231
Қаржылық кірістер	021	5,860,178	8,215,083
Қаржылық шығыстар	022	(176,089,622)	(103,948,865)
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	023	8,012,836	3,480,536
Өзге кірістер	024	24,117,133	15,494,950
Өзге шығыстар	025	(76,337,068)	(130,178,033)
Салық салғанға дейінгі пайда (залал) (+/- 020-жолдан 025-жолды қоса алғанда)	100	(32,724,870)	(71,262,098)
Табыс салығы бойынша шығыстар (-) (кірістер (+))	101	(24,218,381)	(2,314,068)
Салық салғаннан кейін жалғасатын қызметтен түсетін пайда (залал) (100-жол + 101-жол)	200	(56,943,251)	(73,576,166)
Салық салғаннан кейін тоқтатылған қызметтен түсетін пайда (залал)	201	(13,382,374)	(12,878,947)
Мыналарға қатысты бір жылғы пайда (200-жол + 201-жол):	300	(70,325,625)	(86,455,113)
негізгі ұйымның меншік иелері		(70,233,608)	(87,219,027)
бақыламайтын меншік иелерінің үлесі		(92,017)	763,914
Өзге де жиынтық табыс, барлығы (420-жолдан бастап 440-жолды қоса алғанда сомасы):	400	18,969,200	(14,143,676)
оның ішінде:			
өзге де жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған борыш қаржылық құралдарды қайта бағалау	410	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық табысындағы (залалындағы) үлесі	411	-	-
мерзімі кейінге қалдырылған табыс салығы мөлшерлемесін өзгеру әсері	412	-	-
ақша ағындарын хеджирлеу	413	(25,902)	(14,025,675)
шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	414	569,322	1,048,832
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	415	-	-
өзге де жиынтық табысының өзге де құрауыштары	416	-	-
пайда (залал) құрамында қайта жіктеу кезіндегі түзету	417	19,004,502	-
өзге де жиынтық табыс құрауыштарының салықтық әсері	418	-	-
Кейінгі кезеңдерде (табысқа салынатын салықты шегергендегі) кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктелген өзге де жиынтық табыстың жиынтығы (410-жолдан бастап 418-жолды қоса алғанда сомасы)	420	19,547,922	(12,976,843)

ПАЙДАЛАР МЕН ЗАЛАЛДАР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

2019 ж. есепті кезең

Индексі: №2 - ОПУ

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ АТАУЫ	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдағы кезеңге
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау	431	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық табысындағы (залалындағы) үлесі	432	-	-
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	433	(578,722)	(1,166,833)
өзге де жиынтық табыс құрауыштарының салықтық әсері	434	-	-
өзге де жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған үлестік қаржылық құралдарды қайта бағалау	435	-	-
Кейінгі кезеңдерде (табысқа салынатын салықты шегергенде) кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктеуге жатпайтын өзге де жиынтық табыстың жиынтығы (431-жолдан бастап 435-жолды қоса алғандағы сомасы)	440	(578,722)	(1,166,833)
Жалпы жиынтық табыс (300-жол + 400-жол)	500	(51,356,425)	(100,598,789)
Мыналарға тиесілі жалпы жиынтық табыс:			
негізгі ұйымның меншік иелері		(51,314,202)	(101,362,606)
бақыламайтын меншік иелерінің үлесі		(42,223)	763,817
Акцияға арналған пайда:	600	(141)	(176)
оның ішінде:			
Акцияға арналған базалық пайда:			
жалғасатын қызметтен		(115)	(150)
тоқтатылған қызметтен		(26)	(26)
Акцияға арналған ажыратылған пайда:			
жалғасатын қызметтен		-	-
тоқтатылған қызметтен		-	-

Топ басшылығы атынан:

К.Е. Альмагамбетов
Басқарма төрағасының м.а.

2020 ж. 6 сәуір

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының
қаржы бойынша орынбасары

2020 ж. 6 сәуір

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2020 ж. 6 сәуір

**АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(ТІКЕЛЕЙ ӘДІС)**

есепті кезең 2019 ж.

Индексі: №3 - ДДС - П

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ АТАУЫ	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдағы кезеңге
I. Операциялық қызметтен түсетін ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (011-жолдан 016-жолды қоса алғанда сомасы)	010	1,225,657,064	1,091,766,317
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтерді өткізу	011	1,148,116,044	1,014,496,447
өзге де түсім	012	-	-
сатып алушылардан, тапсырыс берушілерден алынған аванстар	013	55,952,682	42,851,356
сақтандыру шарттары бойынша түсімдер	014	-	-
алынған сыйақылар	015	3,113,285	1,781,820
өзге де түсімдер	016	18,475,053	32,636,694
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (021-жолдан бастап 027-жолды қоса алғанда сомасы)	020	(971,745,211)	(934,540,207)
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтер үшін өнім берушілерге төлемдер	021	(422,569,829)	(411,237,929)
тауарлар мен қызметтерді берушілерге берілген аванстар	022	(12,105,492)	(18,607,280)
еңбекақы төлеу бойынша төлемдер	023	(259,647,052)	(232,647,766)
сыйақы төлемдері	024	(97,121,805)	(101,245,604)
сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	025	-	-
табыс салығы және бюджетке төленетін басқа да төлемдер	026	(113,438,043)	(105,386,736)
өзге де төлемдер	027	(66,862,990)	(65,414,892)
3. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (010-жол – 020-жол)	030	253,911,853	157,226,110

**АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(ТІКЕЛЕЙ ӘДІС) (ЖАЛҒАСЫ)**

есепті кезең 2019 ж.

Индексі: №3 - ДДС - П

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ АТАУЫ	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдағы кезеңге
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (041-жолдан 052-жолды қоса алғанда сомасы)	040	30,563,612	141,098,174
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сату	041	18,352,031	287,193
материалдық емес активтерді өткізу	042	-	-
өзге де ұзақ мерзімді активтерді өткізу	043	1,552,654	1,401,929
басқа ұйымдардың (еншілестерден басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі қатысу үлестерін өткізу	044	-	-
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын өткізу	045	-	81,985,500
еншілес ұйымдарға бақылауды жоғалту кезінде өтеу	046	3,515,000	9,395,830
ақша салымдарын алып қою	047	367,563	16,502,023
өзге де қаржы активтерін өткізу	048	-	4,982,344
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	049	-	-
алынған дивидендтер	050	6,725,364	2,248,611
алынған сыйақылар	051	-	-
өзге түсімдер	052	51,000	24,294,744
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (061-жолдан 073-жолды қоса алғанда сомасы)	060	(174,513,058)	(302,880,341)
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сатып алу	061	(173,314,466)	(193,611,741)
материалдық емес активтерді сатып алу	062	(10,353)	(2,065,609)
басқа ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	063	-	(9,063,194)
басқа ұйымдардың (еншілестерден басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі қатысу үлестерін сатып алу	064	-	-
басқа ұйымдардың үлестік құралдарын сатып алу	065	(1,158,897)	(80,082,989)
еншілес ұйымдарға бақылауды сатып алу	066	-	(70)
ақша салымдарын орналастыру	067	(14,342)	(1,608,250)
сыйақы төлемдері	068	-	-
өзге қаржы активтерін сатып алу	069	-	(4,730,120)
қарыз беру	070	(15,000)	(148,739)
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен	071	-	-
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	072	-	(2,611,359)
өзге төлемдер	073	-	(8,958,270)
3. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (040-жол – 060-жол)	080	(143,949,446)	(161,782,167)

**АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(ТІКЕЛЕЙ ӘДІС) (ЖАЛҒАСЫ)**

есепті кезең 2019 жыл

Индексі: №3 - ДДС - П

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ АТАУЫ	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдағы кезеңге
III. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (091-жолдан 094-жолды қоса алғанда сомасы)	090	481,087,358	289,776,097
оның ішінде:			
акциялардың және басқа қаржы құралдарының эмиссиясы	091	431,155,330	136,839,573
қарыздар алу	092	49,932,028	152,936,524
алынған сыйақылар	093	-	-
өзге түсімдер	094	-	-
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (101-жолдан 105-жолды қоса алғанда сомасы)	100	(503,845,118)	(299,882,002)
оның ішінде:			
қарыздарды өтеу	101	(436,909,664)	(297,173,311)
сыйақы төлеу	102	-	-
дивидендтерді төлеу	103	(16,424,670)	(2,708,691)
ұйымдардың акциялары бойынша меншік иелеріне төлемдер	104	-	-
өзге шығулар	105	(50,510,784)	-
3. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының таза сомасы (090-жол – 100-жол)	110	(22,757,760)	(10,105,905)
4. Валюта айырбастау бағамының теңгеге әсері	120	(2,221,997)	122,614
5. Ақша қаражаты мен олардың баламаларының баланстық құнындағы өзгерістер әсері	130	(7,346)	(23,331)
6. Ақша қаражатының артуы +/- азаюы (030-жол +/- 080-жол +/- 110-жол +/- 120-жол +/- 130-жол)	140	84,975,304	(14,562,679)
7. Есепті кезеңнің басына ақша қаражаты мен олардың баламалары	150	66,605,952	81,168,631
8. Есепті кезеңнің аяғындағы ақша қаражаты мен олардың баламалары	160	151,581,256	66,605,952

Топ басшылығы атынан:

К.Е. Альмагамбетов
Басқарма төрағасының м.а.

2020 ж. 6 сәуір

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының
қаржы бойынша орынбасары

2020 ж. 6 сәуір

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2020 ж. 6 сәуір

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2019 ж. есепті кезең

Индексі: №5 – ИК

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

ҚҰРАУЫШТАРДЫҢ АТАУЫ	Жол коды	Меншік иелеріне тиесілі капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншік үлестік құралдар	Өзге жиынтық кіріс құрауыштары	Бөлінбеген пайда	Өзге капитал		
Алдыңғы жылдың 1 қаңтарына сальдо	010	1,062,635,047	-	-	(37,709,666)	206,601,166	-	26,955,464	1,258,482,011
Есептік саясаттағы өзгеріс	011	-	-	-	-	(8,961,807)	-	(130,965)	(9,092,772)
Қайта есептелген сальдо (010-жол +/- 011-жол)	100	1,062,635,047	-	-	(37,709,666)	197,639,359	-	26,824,499	1,249,389,239
Жалпы жиынтық кіріс, барлығы (210-жол + 220-жол):	200	-	-	-	(12,976,843)	(88,385,763)	-	763,817	(100,598,789)
Бір жылдағы пайда (залал)	210	-	-	-	-	(87,219,027)	-	763,914	(86,455,113)
Өзге жиынтық кіріс, барлығы (221-ден 229 аралығындағы жолдар сомасы):	220	-	-	-	(12,976,843)	(1,166,736)	-	(97)	(14,143,676)
оның ішінде:									
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	221	-	-	-	-	-	-	-	-
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	222	-	-	-	-	-	-	-	-
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	223	-	-	-	-	-	-	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық кірістері (шығындағы) үлесі	224	-	-	-	-	-	-	-	-
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	225	-	-	-	-	(1,166,736)	-	(97)	(1,166,833)
еншілес ұйымдардың мерзімі кейінге қалдырылған салығына арналған кіріс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістер әсері	226	-	-	-	-	-	-	-	-
Ақша ағындарын (салық тиімділігін шегергенде) хеджирлеу	227	-	-	-	(14,025,675)	-	-	-	(14,025,675)
Шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджирлеу	228	-	-	-	-	-	-	-	-
Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	229	-	-	-	1,048,832	-	-	-	1,048,832

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

2019 жыл есепті кезең

Индексі: №5 – ИК

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

ҚҰРАУЫШТАРДЫҢ АТАУЫ	Жол коды	Меншік иелеріне тиесілі капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссия- лық кіріс	Сатып алынған меншік үлестік құралдар	Өзге жиынтық кіріс құрауыштары	Бөлінбеген пайда	Өзге капитал		
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (310-нан 318 аралығындағы жолдар сомасы):	300	-	-	-			290,037		(7,954,852)
оның ішінде:									
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы	310	-	-	-			-		-
оның ішінде:									
қызметкерлердің көрсететін қызметтерінің құны		-	-	-			-		-
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару		-	-	-			-		-
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда		-	-	-			-		-
Меншік иелерінің жарналары	311	-	-	-			290,037		290,037
Өз үлестік құралдарын (акцияларын) шығару	312	-	-	-			-		-
Бизнесті біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару	313	-	-	-			-		-
Айырбасталатын құралдардың үлестік құрауышы (салық тиімділігін шегергенде)	314	-	-	-			-		-
Дивидендтерді төлеу	315	-	-	-			-		(2,885,528)
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлулер	316	-	-	-			-		(5,300,960)
Меншік иелерімен өзге де операциялар	317	-	-	-			-		-
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқтырмайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	318	-	-	-			-		(58,401)
Өзге де операциялар	319	-	-	-			-		-

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

2019 жыл есепті кезең

Индексі: №5 – ИК

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

ҚҰРАУЫШТАРДЫҢ АТАУЫ	Жол коды	Меншік иелеріне тиесілі капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншік үлестік құралдар	Өзге жиынтық кіріс құрауыштары	Бөлінбеген пайда	Өзге капитал		
Есепті жылдың 1 қаңтарына сальдо (100-жол + 200-жол + 300-жол+319-жол)	400	1,062,635,047	-	-	(50,686,509)	102,242,726	290,037	26,354,297	1,140,835,598
Есептік саясаттағы өзгеріс	401	-	-	-	-	-	-	-	-
Қайта есептелген сальдо (400-жол +/- 401-жол)	500	1,062,635,047	-	-	(50,686,509)	102,242,726	290,037	26,354,297	1,140,835,598
Жалпы жиынтық кіріс, барлығы (610-жол + 620-жол):	600	-	-	-	19,547,922	(70,862,124)	-	(42,223)	(51,356,425)
Бір жылғы пайда (залал)	610	-	-	-	-	(70,233,608)	-	(92,017)	(70,325,625)
Өзге жиынтық кіріс, барлығы (621-ден 629 аралығындағы жолдар сомасы):	620	-	-	-	19,547,922	(628,516)	-	49,794	18,969,200
оның ішінде:									
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	621	-	-	-	-	-	-	-	-
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	622	-	-	-	-	-	-	-	-
негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	623	-	-	-	-	-	-	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық кірістері (шығындағы) үлесі	624	-	-	-	-	-	-	-	-
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	625	-	-	-	-	(628,516)	-	49,794	(578,722)
мерзімі кейінге қалдырылған табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістер тиімділігі	626	-	-	-	-	-	-	-	-
ақша ағындарын (салық тиімділігін алып тастағанда) хеджирлеу	627	-	-	-	18,978,600	-	-	-	18,978,600
шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджирлеу	628	-	-	-	-	-	-	-	-
шетел ұйымдарына таза инвестициялар бойынша бағамдық айырма	629	-	-	-	569,322	-	-	-	569,322

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

2019 жыл есепті кезең

Индексі: №5 – ИК

Мерзімділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

Құрауыштардың атауы	Жол коды	Меншік иелеріне тиесілі капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншік үлестік құралдар	Өзге жиынтық кіріс құрауыштары	Бөлінбеген пайда	Өзге капитал		
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (710-нан бастап 718 аралығындағы жолдар сомасы)	700	19,664,147	-	-	-	47,315,907	(290,037)	(773,762)	65,916,255
оның ішінде:		-	-	-	-	-	-	-	-
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру	710	-	-	-	-	-	-	-	-
оның ішінде:		-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлердің көрсететін қызметтерінің құны		-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару		-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда		-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің жарналары	711	19,664,147	-	-	-	-	(290,037)	-	19,374,110
Өз үлестік құралдарын (акцияларын) шығару	712	-	-	-	-	-	-	-	-
Бизнесті біріктіруге байланысты үлестік құралдар шығару	713	-	-	-	-	-	-	-	-
Айырбасталатын құралдардың үлестік құрауышы (салық тиімділігін алып тастағанда)	714	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивидендтерді төлеу	715	-	-	-	-	-	-	(774,016)	(774,016)
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлулер	716	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерімен өзге де операциялар	717	-	-	-	-	47,316,232	-	-	47,316,232
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқтырмайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	718	-	-	-	-	(325)	-	254	(71)
Өзге де операциялар	719	-	-	-	-	-	-	108,604	108,604
Есепті жылдың 31 желтоқсанына сальдо (500-жол + 600-жол + 700-жол+719 жол)	800	1,082,299,194	-	-	(31,138,587)	78,696,509	-	25,646,916	1,155,504,032

Топ басшылығы атынан:

К.Е. Алымағамбетов
Басқарма төрағасының м.а.

2020 ж. 6 сәуір

Д.А. Күшерев
Басқарма төрағасының
қаржы бойынша орынбасары

2020 ж. 6 сәуір

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2020 ж. 6 сәуір

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына сәйкес Қазақстанда теміржол саласындағы мемлекеттік активтер жөніндегі холдингтік компанияны ұйымдастыру мақсатында құрылған. Компания 2002 ж. 15 мамырда тіркелген (бұдан әрі – «соңғы Акционер»). Шоғырландырылған қаржылық есептілік Компания және онымен толық бақыланатын еншілес ұйымдардың (бұдан әрі бірлесіп – «Топ») қызмет нәтижесін көрсетеді. Компанияның тіркелген офисінің мекен-жайы: 010000, Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қаласы, Д. Қонаев көшесі, 6.

Мемлекет атынан «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ Компанияның жалғыз акционері (бұдан әрі – «Акционер») болып табылады.

Топ Қазақстан Республикасында мемлекеттік теміржол жүйесін пайдалануды жүк және жолаушылар тасымалы қызметін көрсету арқылы, магистральды теміржол желісі қызметін көрсету арқылы және теміржол инфрақұрылымын жөндеу мен ұстау, модернизациялау арқылы жүзеге асырады. Мемлекет Қазақстанның теміржол саласын реттеу аясында, магистральды теміржол желісі қызметінде, жүк тасымалында Топ қолданатын тарифтерді белгілейді (ҚР Кәсіпкерлік Кодексіне сәйкес бұл 2020 ж. дейінгі уақытша жағдай), сонымен қатар жолаушылар тасымалының белгілі бір бағыттары мемлекеттік гранттармен субсидиялауға жатады. Осы реттелетін тарифтер бір бірінен тасымалдау бойынша көрсетілетін қызмет түріне байланысты ажыратылады. Халықаралық транзиттік қатынас арқылы жүктерді тасымалдау бойынша тариф Мемлекетпен реттелмейді.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрілігінің Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті және тұтынушылардың құқықтарын қорғау Комитеті (бұдан әрі – «ТМРК») магистральді темір жол жүйесі қызметіне тарифтерді 2016-2020 жж.-ға жүк тасымалына тарифтің жыл сайынғы 4%-дық өсімімен бекітті. 2019 ж. 5 шілдесінен бастап, ТМРК локомотивтік тарту бойынша тарифті 11.1%-ға (2018 ж.: 10%) өсіру бойынша шешімді мақұлдады. Нәтижесінде, теміржол арқылы жүктерді тасымалдау бойынша тарифтердің орташа өсімі 7.2%-ды құрады (2018 ж.: 6.8%).

2019 ж. 21 қыркүйегінен бастап Қазақстан Республикасы инвестициялар және даму министрілігі, құзіретті органның атынан, облысаралық бағыттарда жүретін кейбір маршруттарға жолаушылар тасымалы бойынша тарифтердің өсімі 10% деп бекітті (2018 ж.: 7%).

Операциялық орта

Қазақстан Республикасының нарығы дамыған нарықтардың тәуекелдерінен айрықша, дамушы нарықтарға тән кейбір ерекшеліктерді, яғни экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңи тәуекелдерге шалдықшықты танытуда. Қазақстандағы бизнесті реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгере алады және оларды ерікті түсіндірудің мүмкіндігі бар. Қазақстанның болашақ экономикалық бағыты мемлекеттің салықтық және ақша-несиелік саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге және мемлекеттегі саяси жағдайдың өзгеруіне айтарлықтай тәуелді.

Қазақстан мұнай мен газдың үлкен көлемде өндіріп және экспортқа шығарғандықтан, Қазақстан экономикасы мұнай мен газдың әлемдік бағасының өзгеруіне аса сезімтал. 2020 ж. наурызда мұнайдың әлемдік бағасы 40% - дан астам төмендеді, бұл негізгі валюталарға қатысты теңге бағамының дереу әлсіреуіне әкелді.

Топтың болашақ қызмет нәтижелеріне және қаржылық жағдайына экономикалық ахуалға өзгерістердің әсері елеулі болуы мүмкін.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Бұдан басқа, 2020 ж. басында әлемде жаңа коронавирус (COVID-19) өте тез тарала бастады, сондықтан Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы (ДДҰ) 2020 ж. наурыз айында пандемияның басталуын жариялауды мәжбүр болды. COVID-19 таралуын тежеу үшін көптеген елдер қолданатын шаралар көптеген компаниялар үшін елеулі операциялық қиындықтарға алып келеді және әлемдік қаржы нарықтарына елеулі әсер етеді. Жағдай тез дамығандықтан, COVID-19 өндірісті тоқтата тұру немесе жабу, жеткізу тізбегінің бұзылуы, персонал карантині, сұраныс пен қаржыландыруды алу қиындықтарының төмендеуі нәтижесінде операциялық қызметтің бұзылуымен шектелмей, экономиканың түрлі секторларындағы көптеген компаниялардың қызметіне айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Бұдан басқа, Топ COVID-19 әсері жаһандық экономикаға және негізгі қаржы нарықтарына теріс ықпалының нәтижесінде тағы да одан қатты соқтығысуы мүмкін. COVID-19 Топтың операцияларына әсерінің маңыздылығы вирустың әлемдік және Қазақстан экономикасына әсерінің ұзақтығы мен таралуына байланысты.

Мемлекет Топтың құрылымына бақылау жүргізе отырып темір жол қызметінің Қазақстан Республикасындағы ұзақ мерзімді саясатын айқындайды. Қазақстан Республикасының темір жол саласы 1997 ж. бастап қайта құрылымдау барысында. Ол жүк тасымалы және инфрақұрылым және оған сәйкес тарифтердің бөлінуін қарастырып, сонымен қоса бақылау ортасын өзгерту мен салаға инвестицияларды тарту үшін жағдай жасау бойынша шараларды қамтиды.

Топтың 2029 ж. дейінгі Даму стратегиясына сәйкес 2019 ж. транзиттік тасымалдардың тиімділігін арттыру, дамыту және Мемлекеттік жекешелендіру бағдарламасына сәйкес корпоративтік қоржынның құрылымын оңтайландыру, Топтың қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету, клиенттердің қанағаттануын арттыру, поездар қозғалысының қауіпсіздігіне кепілдік беру, сондай-ақ топтың тұрақты дамуын қамтамасыз ету бойынша жұмыстар жалғастырылды.

**2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК НЫСАНДАРЫН
ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ**

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Топтың шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандары Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі Кеңесі (бұдан әрі – «ХҚЕСК») жариялаған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі мәтін бойынша – «ХҚЕС») және Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 ж. 28 маусымда №404 бұйрығымен (2019 ж. 1 шілдедегі №665 сәйкес өзгерістермен) бекітілген, жария мүдделі ұйымдардың (қаржы ұйымдарынан басқа) жариялауы үшін жылдық қаржылық есептіліктің нысандарына («№404 Бұйрық») сәйкес дайындалған.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Қызмет үздіксіздігі қағидасы

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі қызметтің үздіксіздігі жорамалы негізінде дайындалған. Бұл Топ жақын болашақта өзінің активтерін сату мен міндеттемелерін өтеуді өзінің негізгі шаруашылық қызметі барысында жүзеге асыруын ұйғарады.

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ағымдағы міндеттемелері оның ағымдағы активтерінен 57,675,700 мың теңгеге үлкен (31 желтоқсан 2018 ж.: 251,238,203 мың теңге). Сонымен қатар, 2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін залал 70,325,625 мың теңгені құрады (31 желтоқсан 2018 ж.: 86,455,113 мың теңге). Бұл ретте, 2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде операциялық қызметтен ақша қаражатының түсімі 253,911,853 мың теңгені құрады (2018 ж.: 157,226,110 мың теңге).

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша топтың 90,570,464 мың теңге сомасындағы несиелері есепті күннен кейін он екі ай ішінде өтелуге жатады. Топ басшылығы несие алуды төлеу жөніндегі өз міндеттемелерін және өзінің даму жоспарларын қоса алғанда, ақша қаражатына деген өз қажеттіліктерін бағалады. Топ Тарихи түрде ірі инвестициялық жобаларды Үкіметтен алынған капитал есебінен және операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттан басқа сыртқы несиелер есебінен қаржыландырды. Қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдарды бағалау кезінде басшылық сондай-ақ Топтың қаржылық жағдайын, күтілетін болашақ қаржылық нәтижелерді және қызметтен ақша ағындарын, несиелерді, қолжетімді кредиттік қаражатты және инвестициялық сипаттағы өзінің міндеттемелерін, Тарифтердің күтілетін ұлғаюын, валюта бағамдарын, сондай-ақ топ тап болатын басқа да тәуекелдерді назарға алды. Тиісті талдау жүргізілгеннен кейін басшылық топтың операциялық қызметті жалғастыру және өз міндеттемелерін өтеу үшін жеткілікті ресурстары бар деген тұжырымға келді (41 Ескерту) және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қызметтің үздіксіздік принципін қолдану орынды.

Құнды анықтау негізі

Есеп беру күніне бағалау немесе әділ құнмен есепке алынатын кейбір қаржылық құралдарды қоспағанда, шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандары тарихи құн қағидасы негізінде дайындалған.

Шоғырландыру қағидасы

Шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандары Компанияның қаржылық есептілігін және Компания мен 39 Ескертуде тізімі көрсетілген оның еншілес ұйымдарымен бақыланатын ұйымдардың қаржылық есептілігін қамтиды. Елеулі ықпалы бар Топ инвестициялары үлестік қатысу әдісі арқылы есепке алынады. Барлық топішілік операциялар, сальдо және өткізілмеген табыстар мен шығындар шоғырландыру кезінде алынып тасталады.

Функционалдық валюта және ұсыну валютасы

Топтың шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандары Қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») берілген. Топтың функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын шетел ұйымдарының активтері мен міндеттемелері есептік күнге бағам бойынша аударылады, ал пайдалар немесе залалдар жыл іші орташа бағам бойынша аударылады. Қайта есептеу бойынша туындайтын бағамдық айырмашылықтар басқа да жиынтық табыстарда ескеріледі. Шетелдік ұйымдар шыққан кезде, аталған шетелдік ұйымдарға тиесілі барлық жинақталған бағам айырмашылықтары пайда мен залалда танылады.

Теңге Қазақстан Республикасынан тыс жерде толық айырбасталатын валюта болып табылмайды. Топтың функционалды валютасынан басқа в валютадағы (шетелдік валютадағы) операциялар Қазақстандық қор биржасы («ҚҚБ») белгілеген операцияны жасау күніне нарықтық бағам бойынша ескеріледі. ҚҚБ сессиясында сауда-саттық өткізілмеген шетелдік валюталар бойынша валюталардың айырбастау бағамын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Reuters ақпараттық агенттігінің арналары бойынша алынған баға белгілеуге сәйкес АҚШ долларына кросс-бағамды қолданып есептейді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Шетелдік валюталарда берілген ақша активтері мен міндеттемелері есептік күндегі бағам бойынша ұйымның функционалды валютасына қайта есептеледі. Операцияны жасаған күнінен кейін айырбастау бағамдарының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын барлық бағамдық айырмашылықтар пайда мен залалда көрсетіледі. Әділ құны бойынша шетелдік валюталарда берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнын белгілеу күніндегі қолданыстағы бағам бойынша теңгеге қайта есептеледі. Шетелдік валютада тарихи құны бойынша берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер қайта есептелмейді. Пайда мен залалға тиесілі бағам айырмашылығынан залал/(табыс) шоғырландырылған есептілікте пайда мен залал және де басқа да жиынтық табыс құрамында көрсетілген.

Келесі кестеде мына күндерге теңгенің айырбастау бағамы берілген:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
АҚШ доллары	382.59	384.20
Еуро	429.00	439.37
Швейцария франкі	395.16	390.41
Ресей рублі	6.16	5.52

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

2019 ж. 1 қаңтарда күшіне енген жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелерді, сондай-ақ қолданыстағы стандарттарға түзетулерді қабылдау

Келесі стандарттарды, интерпретациялар мен түзетулерді топ алғаш рет қолданды 2019 ж.:

- ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал». ХҚЕС (IFRS) 16 ХҚЕС (IAS) 17 және оған байланысты барлық түсіндірмелерді алмастырды: ТКХЕС (IFRIC) 4 «Келісімде жалдау шарты белгілерінің болуын анықтау»; ТТК (SIC) 15 «Операциялық жал – ынталандыру»; ТТК (SIC) 27 «Жалдың заңды нысаны бар мәмілелердің мәнін бағалау»;
- ХҚЕТК (IFRIC) 23 «Табыс салығын танудағы белгісіздік». Бұл түсіндірме компаниялар ағымдағы және кейінге қалдырылған салықты есептеу мақсаттары үшін салық органдары жоғары ықтималдығы бар салық белгісіздіктерінің түсіндірмелерін қолдануы тиіс екендігін түсіндіреді;
- ХҚЕС (IFRS) 9 түзетулер - Теріс өтемақыны болжайтын мерзімінен бұрын өтеу сипаттамалары. Осы түзету талаптары борыштық құрал мерзімінен бұрын өтелетін мерзімінен бұрын өтеу опциясы бар қаржы активтеріне қатысты, ол келісімшарттық ақша ағындарының қалған өтелмеген шамасына қарағанда көп, сол сияқты аз болуы мүмкін және осындай құралдарды амортизацияланған құны бойынша не басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша саралауға рұқсат береді;
- ХҚЕС (IAS) 28 түзетулер – қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардағы ұзақ мерзімді қатысу үлесі. Түзету ХҚЕС (IFRS) 9 құнсыздануға қойылатын талаптарды қоса алғанда, қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді қаржылық инвестицияларға қолданылатынын, бірақ үлестік қатысу әдісі қолданылмайтындығын түсіндіреді;
- ХҚЕС (IFRS) 3, ХҚЕС (IFRS) 11, ХҚЕС (IAS) 12 және ХҚЕС (IAS) 23 – ке түзетулер -2015-2017 жж. ХҚЕС -на жыл сайынғы жетілдірулер;
- ХҚЕС (IAS) 19 түзетулер - зейнетақы жоспарын өзгерту, қысқарту және реттеу.

Әсері төменде берілген ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал» қоспағанда, аталған түзетулер мен интерпретациялар Топтың шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарына ықпал еткен жоқ.

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал» қолдануының жалпы әсері

ХҚЕС (IFRS) 16 жалға беруші да, жалға алушы да тарапынан жалдау және есепке алу келісімдерін айқындаудың бірыңғай моделін енгізді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Топ түрлендірілген ретроспективті тәсілді пайдалана отырып ХҚЕС (IFRS) 16 қолданды, оған сәйкес салыстырмалы ақпарат қайта қаралмайды және ХҚЕС (IFRS) 16 бастапқы қолданудың кумулятивтік әсері бөлінбеген пайданың кіріс сальдосын түзету ретінде ұсынылады. Топ ХҚЕС (IFRS) 16 көшу кезінде қол жетімді практикалық сипаттағы оңайлатуды пайдаланды және тиісінше, бұрын ХҚЕС (IAS) 17 «Жалдау» қолданумен жалдау шарттары ретінде сәйкестендірілген шарттарға және КРМФО (IFRIC) 4 түсініктемесін қолдану арқылы жалдау шарттары ретінде сәйкестендірілген шарттарға қатысты жалпы шарт немесе оның жекелеген компоненттері бастапқы қолдану күніне жалдау шарты болып табыла ма, қайта талдау жүргізбеді. Бұдан басқа, топ мерзімі экономикалық орынды мерзімін ұзарту және жалдау объектісін сатып алу мүмкіндігін ескере отырып, он екі айдан аз уақытты құрайтын келісім-шарттарға, сондай-ақ активтердің құны төмен жалға алуға қатысты практикалық сипаттағы оңайлатуды пайдаланды.

Есепке алу тәртібі жалға беруші жағынан сәйкес ХҚЕС (IAS) 16 қалды іс жүзінде өзгеріссіз салыстырғанда, ХҚЕС (IAS) 17. Жалға берушілер ХҚЕС (IAS) 17 сияқты сыныптау принциптерін пайдалана отырып, жалдаудың екі түрін: операциялық және қаржылық бөле отырып, жалдауды жіктеуді жалғастыратын болады. Алайда, ХҚЕС (IFRS) 16 талап етілетін ақпаратты, атап айтқанда, жалға берушінің жалға алынған активтердегі қалдық қатысу үлесіне байланысты туындайтын тәуекелдерді қалай басқаруына қатысты өзгертті және кеңейтті.

Жалдаудың жаңа анықтамасының әсері

Жал анықтамасындағы өзгеріс негізінен бақылау ұғымына қатысты болып табылады. ХҚЕС (IFRS) 16 клиенттің өтеуге айырбастауға уақыт кезеңі ішінде сәйкестендірілген активтің пайдаланылуын бақылауға құқығы бар ма негізге ала отырып, жал шартының бар-жоғын анықтайды. 2019 ж. 1 қаңтардан бастап немесе осы күннен кейін Компания ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес жал анықтамаларын және тиісті талаптарын барлық жалдау шарттарына қолданады (жалға беруші немесе жалға алушы болсын). ХҚЕС (IFRS) 16 жалдың жаңа анықтамасы Компания үшін жалдың анықтамасына сәйкес келетін шарттардың көлемін айтарлықтай өзгерткен жоқ.

ХҚЕС (IFRS) 16 жалгер есебіне айтарлықтай өзгерістер енгізді, операциялық және қаржылық жал арасындағы айырмашылық жойып, қысқа мерзімді жалға алу және жалға беру құны төмен активтерді қоспағанда, пайдалану құқығы формасындағы актив ретінде және жал бойынша міндеттемелер үшін барлық жалға беру келісім-шарттарды тануды талап етті. Сатудың өзіндік құнына және жалпы және әкімшілік шығыстарға енгізілген 2019 ж. төмен құнды активтердің қысқа мерзімді жалдау және жалдау бойынша шығыстар 3,513,272 мың теңгені және, тиісінше, 1,269,302 мың теңге құрады.

2019 ж. 1 қаңтарға активтерге, міндеттемелерге, капиталға және жалдау бойынша шарттық міндеттемелерге әсері:

	ХҚЕС (IFRS) 16 қолданудан болған әсер
Активтер	
Пайдалану құқығы түрі актив	21,890,402
Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар) («Транстелеком» АҚ)	207,523
Активтерге таза әсері	22,097,925
Міндеттемелер	
Жалдау бойынша берешек	21,890,402
Сатуға арналған істен шыққан топтардың міндеттемелері («Транстелеком» АҚ)	207,523
Міндеттемелерге таза әсері	22,097,925

Пайдалану құқығы және жалдау бойынша міндеттемелер нысанындағы активті тану нәтижесінде кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттеме бірдей. Осылайша, ХҚЕС (IFRS) 16 қолданылуы 2019 ж. 1 қаңтарына бөлінбеген пайдаға әсер еткен жоқ.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Бұрын Қаржылық жалдау ретінде жіктелген жалдау үшін топ бастапқы тану күніне танылған активтер мен міндеттемелердің бастапқы баланстық құнын өзгерткен жоқ (яғни пайдалану құқығы және жалдау бойынша міндеттемелер нысанындағы активтер ХҚЕС (IAS) 17 қолдана отырып танылған жалдау бойынша активтер мен жалдау бойынша міндеттемелердің шамасына тең сомада бағаланды). Бұрын ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес қаржылық жалдау ретінде жіктелген және бұрын «Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер» ретінде ұсынылған жалдау бойынша міндеттемелер енді «Жалдау бойынша міндеттемелер» жолында көрсетіледі.

Төменде жал бойынша міндеттемелерді салыстыру ұсынылған:

2019 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша операциялық жал бойынша шарттық міндеттемелер	25,745,276
2019 ж. 1 қаңтарға қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесі бойынша дисконттау әсері (жылдық 11.41% орташа өлшемді мөлшерлеме)	(3,524,861)
2019 ж. 1 қаңтарға операциялық жалдау бойынша дисконтталған шарттық міндеттемелер	22,220,415
Қысқа мерзімді жалға алуға және төмен құны бар активтерді жалға алуға байланысты шарттық міндеттемелер шегеру	(330,013)
Бұрын операциялық жалдау ретінде жіктелген жалдау бойынша танылған міндеттемелер	21,890,402
Плюс бұрын Қаржылық жалдау ретінде жіктелген жалға алуға байланысты шарттық міндеттемелер (22 Ескерту)	18,071,673
2019 ж. 1 қаңтарға жалдау бойынша міндеттемелер	39,962,075

Акцияға пайдаға/(шығынға) және шығынға әсері

Жаңа стандарт жалға алушы үшін операциялық жалдау ретінде бұрын жіктелген жалға алуға байланысты шығыстардың сомасын өзгертуге және ұсынуға әкелді. ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес операциялық жалдау бойынша шығыстар операциялық шығыстардың бір бөлігі ретінде ұсынылған. ХҚЕС (IFRS) 16 қолдана отырып, шығыстар қаржыландыру мен амортизацияға арналған шығындарға бөлінеді.

Акцияға шаққандағы пайдаға/(залалға) және шығынға әсері:

	2019 г.
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құнын төмендету:	
Тозу және амортизация бойынша шығыстардың ұлғаюы	(2,343,067)
Операциялық жалдау бойынша шығыстардың төмендеуі	2,661,243
Жалпы пайданың ұлғаюы	318,176
Әкімшілік шығыстарды төмендету:	
Тозу және амортизация бойынша шығыстардың ұлғаюы	(53,969)
Операциялық жалдау бойынша шығыстардың төмендеуі	109,275
Қаржылық шығындардың ұлғаюы	(2,411,528)
Бір жылға салық салуға дейінгі шығынның ұлғаюы	(2,038,046)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарды төмендету	407,609
Жалғасып отырған қызметтен бір жыл ішінде шығынның ұлғаюы	(1,630,437)
Тоқтатылған қызметтен жыл ішіндегі шығынның ұлғаюы («Транстелеком» АҚ»)	(101,719)
Бір жылдағы шығынның ұлғаюы	(1,732,156)
Жыл ішіндегі өзге де жиынтық табысты ұлғайту	98,902
Жыл ішіндегі жиынтық шығынның ұлғаюы	(1,633,254)
Жалғасатын қызметтен акцияға шығынның ұлғаюы, теңге	(3)

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есепке әсері

Ал сәйкес ХҚЕС (IAS) 17 операциялық жалға алу бойынша төлемдер ұсынылған бөлігі ретінде ағындары операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының сәйкес ХҚЕС (IFRS) 16 жалдау төлемдері бөлінеді ақшалай төлемдер бойынша пайыздық бөлігін жалға берілетін міндеттемелері және өтеу оның негізгі бөліктері. ХҚЕС (IFRS) 16 талаптарына сәйкес топ қаржылық қызметтен ақша ағымындағы негізгі борышты өтеуді ұсынды. Топтың есеп саясатына сәйкес төленген пайыздар операциялық қызметтен түскен ақша қаражаты ағынының бір бөлігі ретінде жіктеледі. Қысқа мерзімді жалдау бойынша төлемдер, құны төмен активтерді жалға алғаны үшін төлемдер және жалдау міндеттемесін бағалауға енгізілмеген ауыспалы жалдау төлемдері операциялық қызметтің бір бөлігі ретінде берілген.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

ХҚЕС (IFRS) 16 қабылдауы таза ақша ағындарына елеулі әсер еткен жоқ.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа немесе қайта қаралған стандарттар

Бірқатар жаңа стандарттар, түсініктемелер және стандарттарға өзгерістер 2020 ж. 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Атап айтқанда, топ мынадай стандарттарды, түсіндірулерді және стандарттарға түзетулерді мерзімінен бұрын қолданбаған:

- ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары» (2021 ж. 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданыстағы);
- ХҚЕС (IFRS) 10 және ХҚЕС (IAS) 28 түзетулер – инвестор мен оның қауымдасқан ұйымы немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы мәмілелердегі активтерді сату немесе енгізу (ХҚЕС жөніндегі кеңес айқындайтын күннен басталатын жылдық кезеңдерге қатысты әрекет ететін);
- ХҚЕС (IFRS) 3 түзетулер-бизнесті анықтау (2020 ж. 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңнің басынан бастап сатып алуға қатысты қолданыстағы);
- ХҚЕС (IFRS) 9, ХҚЕС (IAS) 39 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулер – базалық пайыздық мөлшерлеменің реформасы (2020 ж. 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданыстағы);
- ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС (IAS) 8 түзетулер – Елеулі анықтау (2020 ж. 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданылатын);
- ХҚЕС (IAS) 1 түзетулер-қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді (басталатын жылдық кезеңдерге қатысты әрекет ететін) ретінде міндеттемелерді жіктеу 2022 ж. 1 ақпаннан кейін немесе осы күннен кейін).

Көрсетілген стандарттар мен түзетулер күшіне енгеннен кейін Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарына елеулі әсер етпейді деп күтілуде.

Есеп саясатының негізгі ережелері

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған тозуды және құнсызданудан болған шығындарды шегере отырып, нақты шығындар бойынша есепке алу моделі бойынша көрсетіледі. Тозуды есептеу актив пайдалану үшін қол жетімді болған сәттен басталады.

Кейінгі шығындар

Активті пайдалы пайдалану мерзімі ішінде жұмсалған негізгі құралдарға күнделікті техникалық қызмет көрсетуге арналған шығыстар (активті жақсы күйде ұстау үшін техникалық қызмет көрсету жөніндегі тұрақты жұмыстар), сондай-ақ жөндеуге арналған шығыстар (техникалық тексерулер, техникалық қызмет көрсетуге арналған келісімшарттар және т. б.) пайда немесе залал құрамында олардың туындауына қарай танылады.

Тек ХҚЕС (IAS) 16 "Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар" сәйкес активті тану сипаттамаларын қанағаттандыратын шығындар ғана капиталдандырылады.

Аяқталмаған құрылыс

Аяқталмаған құрылыс негізгі құралдарды сатып алумен және салумен тікелей байланысты шығындарды қамтиды, соның ішінде құрылыс кезінде шеккен тікелей қатысты ауыспалы үстеме шығыстарды тиісті бөлу. Аяқталмаған құрылыстың ағымдағы құны құнсызданудан болған шығындарды тану қажеттілігі тұрғысынан тұрақты түрде қайта қаралады.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Жалдау шарттары

Топ жалға алушы ретінде

Белгілі бір кезең ішінде топқа сәйкестендірілген активтің пайдаланылуын бақылау құқығы берілетін шарттарға (немесе шарттардың жекелеген құрауыштарына) қатысты топ пайдалану құқығы нысанында активті және жалдаудың басталу күніне тиісті міндеттемені таниды. Шарттардың жалға алынбаған компоненттері өзге де орынды стандарттарға сәйкес ескеріледі.

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал» сәйкес топ көрсетілген стандартты жалдау басталған күні жалдаудың көзделген мерзімі 12 айдан аспайтын және сатып алуға арналған опцион болмайтын жалдау шарттарына, ауыспалы жалдау ставкасы бар жалдау шарттарына, сондай-ақ құны төмен активтерді жалдау шарттарына қолданылмайды. Құны төмен активтерді қысқа мерзімді жалға алу және жалға алу топ жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыс ретінде таниды.

Жалдау басталған күні топ осы күні әлі жүзеге асырылмаған жалдау төлемдерінің келтірілген (ағымдағы) құны бойынша жалдау бойынша міндеттемені бағалайды. Дисконттау, егер оларды оңай анықтауға болатын болса, жалдау шарттарында салынған ставкаларды қоспағанда, топтың қосымша қарыз қаражатын тартудың пайыздық ставкасын пайдалана отырып жүзеге асырылады.

Топ жалдау бойынша міндеттемені қайта бағалайды (және пайдалану құқығы нысанында тиісті активті тиісті түзетуді жүзеге асырады):

- жалдау мерзімі өзгерді немесе елеулі оқиға болды немесе сатып алу опционының орындалуын бағалауда өзгертуге әкеп соққан жағдайларда өзгеріс болды және бұл жағдайда жалдау бойынша міндеттеме қайта қаралған дисконттау ставкасын пайдалана отырып, қайта қаралған жалдау төлемдерін дисконттау жолымен қайта бағаланады.
- жалдау төлемдері индекстің немесе ставканың өзгеруіне немесе кепілдік берілген тарату құны бойынша күтілетін төлемнің өзгеруіне байланысты өзгереді және осы жағдайларда жалдау бойынша міндеттеме өзгермеген дисконттау ставкасын пайдалана отырып қайта қаралған жалдау төлемдерін дисконттау жолымен қайта бағаланады (егер жалдау төлемдерінің өзгеруі өзгермелі пайыздық ставканың өзгеру салдары болып табылмаса, бұл жағдайда қайта қаралған дисконттау ставкасы пайдаланылады).
- жалға алу шарты модификацияланған және жалға алу шартын өзгерту жеке жалға алу шарты ретінде ескерілмейді және бұл жағдайда жалға беру бойынша міндеттеме модификацияланған жалға алу шартын жалға алу мерзімі негізінде қайта қарастырылған қайта қаралған дисконттау ставкасын пайдалана отырып, қайта қаралған жалға алу төлемдерін дисконттау жолымен қайта бағаланады.

Жалдау басталған күні Топ активті жалдау бойынша міндеттемені бастапқы бағалау шамасын, жалдау басталған күнгі немесе жалдау бойынша алынған ынталандырушы төлемдерді шегере отырып, осындай күнге дейінгі жалдау төлемдерін, жалға алушы шеккен кез келген бастапқы тікелей шығындарды қамтитын бастапқы құн бойынша пайдалану құқығы нысанында бағалайды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтерді кейіннен есепке алуға қатысты меншігінде тұрған активтерге қатысты қолданылатын есеп саясаты пайдаланылады, оның ішінде тозуды және амортизацияны есептеуге, сондай-ақ құнсыздану мәніне тексеруге қатысты.

Пайдалану құқығы нысанындағы танылған актив мынадай кезеңдердің неғұрлым қысқа мерзімі ішінде желілік әдіспен амортизацияланады: активті пайдалы пайдаланудың болжамды мерзімі немесе жалдау мерзімі.

Топ жалдау бойынша берешекті және пайдалану құқығы нысанында активтерді шоғырландырылған бухгалтерлік баланста жеке баптармен ұсынады (15 және 22 Ескертулер).

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Топ жалға беруші ретінде

Топ негізгі құралдардың кейбір объектілеріне қатысты жалға беруші ретінде жалдау шарттарын жасайды (14 және 29 Ескертулер).

Топ жалға беруші болып табылатын жалдау қаржылық немесе операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Жалға алу шарттарына сәйкес жалға алушыға меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалар іс жүзінде өткен жағдайларда жалға алу шарты қаржылық жалдау шарты ретінде жіктеледі. Жалдаудың Барлық өзге түрлері операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Операциялық жалдаудан түскен кіріс жалдау мерзімі ішінде желілік негізде танылады.

Несиелер бойынша шығындар

Топ жіктелетін активтерді, сондай-ақ осы актив құнының бір бөлігін сатып алуға, салуға және өндіруге тікелей байланысты несиелер бойынша шығындарды капиталдандырады.

Топ жалпы мақсаттарға тартылған несиелер бойынша шығындарды олар білікті активті алу үшін тікелей пайдаланылған дәрежеде капиталдандырады. Капиталдандыру ставкасы ретінде активтерді сатып алумен тікелей байланысты несиелерді қоспағанда, құрылысты және сараланатын активтерді өндіруді қаржыландыру үшін бағытталған топтың несиелерді бойынша шығындардың орташа өлшемді мәні қолданылады. Бұл ретте, егер несие тиісті білікті актив болжамды пайдалануға дайын болғаннан кейін өтелмеген болып қалса, онда бұл жағдайда капиталдандыру ставкасын есептеу кезінде мұндай несие жалпы мақсаттарға тартылған несиелер құрамына енгізіледі.

Жекелеген несиелердің уақытша инвестициясынан алынған, оларды сараланатын активтерге пайдалануды күтетін инвестициялық кіріс капиталдандыру үшін жарамды несиелер бойынша шығындардан шегеріледі.

Несиелер бойынша шығындар сондай-ақ пайыздарды төлеуге арналған шығындарды түзету болып есептелетін шамада шетел валютасындағы несиелер нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмаларды қамтиды. Пайыздарды төлеуге арналған шығындарды түзету түрінде капиталдандырылған бағам айырмасының сомасы егер несие жергілікті валютада алынған жағдайда топ капиталдандырған пайыздарды төлеуге арналған шығындар сомасынан аспайды. Бағамдық айырманың кез келген асып кетуі пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Несиелер бойынша барлық өзге шығындар құрамында танылады пайда немесе залал кезеңде, онда.

Қорлар

Қорлар өзіндік құн мәндерінің ең азы немесе таза өткізу құны бойынша бағаланады. Өзіндік құн қорларды жеткізуге және болжамды пайдалану үшін қажетті жағдайға келтіруге байланысты жұмсалған шығындарды қамтиды. Сатудың таза құны аяқтауға арналған шығындарды және сатуға арналған бағалау шығындарын шегере отырып, әдеттегі қызмет барысында қорларды өткізу бағасын бағалауды білдіреді. Қорларды өндіріске босату кезінде, сату және өзге де шығару кезінде оларды бағалау орташа өлшенген құн бойынша жүргізіледі.

Қаржы құралдары

Қаржылық активтер мен міндеттемелер топ тиісті қаржы құралына қатысты шарт бойынша тарап болған кезде топтың қаржылық жағдайы туралы есепте көрсетіледі.

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады.

Барлық танылған қаржы активтері кейіннен амортизацияланған құны немесе қаржы активтерін басқару жөніндегі Топтың бизнес-моделі және қаржы активтерінің ақша ағындарының шарттық сипаттамалары негізінде әділ құны бойынша бағаланады.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Бұл ретте:

- мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу болып табылатын бизнес-модель шеңберінде ұсталатын борыштық құралдар және мұндай ақша ағындары негізгі соманы және ол бойынша пайыздарды төлеуді ғана қамтиды, әдетте, кейіннен амортизацияланған құны бойынша бағаланады;
- мақсаттары шартта көзделген ақша ағындарын алу және қарыз құралын сату болып табылатын бизнес-модель шеңберінде ұсталатын үлестік құралдар және мұндай ақша ағындары негізгі сома мен ол бойынша пайыздарды төлеуді ғана қамтиды, кейіннен өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланады (ӘҚБТЖП); және
- барлық басқа үлестік инвестициялар мен үлестік инвестициялар кейіннен пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланады (ӘҚБТЖЗ).

Ағымдағы жылы Топ ӘҚБТЖП және амортизацияланған құны бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес келетін борыштық құралдарға инвестицияларды ӘҚБТЖЗ бойынша жіктеген жоқ.

Кейіннен амортизацияланған құны бойынша немесе ӘҚБТЖП бойынша бағаланатын борыштық құралдар құнсыздану мәніне бағаланады (4 Ескерту).

Бастапқы танудан кейінгі барлық қаржылық міндеттемелер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, амортизацияланған құн немесе ӘҚБТЖЗ бойынша бағаланады.

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржылық міндеттемені модификациядан туындайтын кіріс немесе шығыс пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі. Табыс немесе шығыс қаржы құралының бастапқы тиімді пайыздық ставкасын пайдалана отырып, оларды дисконттай отырып, шартта көзделген жаңа шарттарға сәйкес болашақ ақша ағындарының бастапқы ақша ағындары мен дисконтталған келтірілген құны арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар)

Ұзақ мерзімді активтер мен шығатын активтер топтары, егер олардың баланстық құны өндірістік қызметте пайдалану процесінде емес, сату кезінде өтелетін болса, сатуға арналған ретінде жіктеледі. Егер ұзақ мерзімді актив (немесе шығатын активтер тобы) өзінің ағымдағы жағдайында сатылуы мүмкін болса және сатудың жоғары ықтималдығы болса, бұл шарт орындалған болып есептеледі. Сатуға арналған ретінде жіктелген ұзақ мерзімді активтер (және шығатын активтер топтары) екі шаманың ең азы бойынша бағаланады: сатуға арналған шығындарды шегергендегі алдыңғы баланстық құны мен әділ құны.

Сатуға арналған ретінде айналымнан тыс активті жіктеу тоқтатылуға жататын кезде Топ жіктеу өлшемдері қанағаттандырылмаған кезең ішінде жалғасатын қызметтен түсетін пайданың немесе залалдың құрамына айналымнан тыс активтің баланстық құнын талап етілетін түзетулерді қамтиды. Егер жіктелуі сатуға арналған ретінде тоқтатылған шығатын топ немесе айналымнан тыс актив еншілес ұйым, бірлескен операциялар, бірлескен кәсіпорын, қауымдасқан ұйым немесе бірлескен кәсіпорындағы немесе қауымдасқан ұйымдағы қатысу үлесі болып табылса, онда активті сатуға арналған ретінде жіктеу сәтінен бастап барлық кезеңдер үшін қаржылық есептілік тиісті түрде түзетіледі.

Капитал

Жарғылық (акционерлік) капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Ұйымдарды біріктіру жағдайларынан басқа, жаңа акцияларды шығаруға тікелей қатысты шығындар капитал түсімдерінің сомасынан шегерім ретінде көрсетілген. Жарғылық капиталға барлық ақшалай емес салымдарды тәуелсіз бағалаушы берілген күнгі жағдай бойынша әділ құны бойынша бағалайды.

Топ орналастыруды заңды тіркеуді жүзеге асырмаған орналастырылатын жай акциялар үшін алынған қаражат тіркелген кезге дейін қосымша төленген жарғылық капитал ретінде танылады, мұндай түсімдер жарғылық капиталға ауыстырылады.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Меншік иелерімен өзге де операциялар

Топ Акционермен активтерді алу, нарықтағыдан төмен мөлшерлеме бойынша алынған қарыздар бойынша әділ құнға дейін түзету сияқты операцияларды және Топтың жарғылық капиталындағы қосымша үлесті алуға әкеп соқпайтын өзге операцияларды жүргізеді. Топ бөлінбеген пайда құрамында капитал арқылы осындай операцияларды көрсетеді.

Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлулер

Бөлу капитал құрамында танылады, егер Топ ақшалай қаражатты немесе ақшалай емес активтерді Акционерге/соңғы Акционерге өтеусіз негізде беруге міндеттенеді және мұндай міндеттеменің сомасы сенімді бағалануы мүмкін. Бөлу қолданылатын жерде кейінге қалдырылған салықтың кез келген тиісті әсерін шегере отырып, капитал құрамында танылады.

Хеджирлеу есебі

Топ туынды қаржы құралдарын, кірістірілген туынды қаржы құралдарын және туынды емес қаржы құралдарын (валюталық тәуекелдер бойынша) қоса алғанда, әділ құнды хеджирлеу, ақша ағындарын хеджирлеу немесе шетелдік бөлімшеге таза инвестицияларды хеджирлеу құралдары ретінде хеджирлеудің жекелеген құралдарын білдіреді. Болашақ мәмілелер бойынша міндеттемелер бойынша валюталық тәуекелді хеджирлеу құралдары ақша ағындарын хеджирлеу құралдары ретінде ескеріледі.

Топ хеджирлеу құралдары мен хеджирленетін бап арасындағы қатынастарды тәуекелдерді басқару және хеджирлеу Стратегияларына сәйкес оларды белгілеу сәтінен бастап құжатпен ресімдейді. Бұдан басқа, хеджирлеу қатынастарын белгілеу сәтінде және одан әрі топ хеджирленетін тәуекелге жататын хеджирленетін бапқа байланысты әділ құнның немесе ақша ағындарының өзгерістерін өтеу тұрғысынан хеджирлеу құралының тиімділігін тұрақты түрде құжаттайды.

Ақша ағындарын хеджирлеу

Ақша ағындарын хеджирлеу құралдары ретінде белгіленген және тану критерийлерін қанағаттандыратын қаржы құралдарының әділ құны өзгерістерінің тиімді үлесі Өзге жиынтық кірісте көрсетіледі және ақша ағындарын хеджирлеу резервінің бабы бойынша жинақталады. Ақша ағындарын хеджирлеу құралдарының әділ құны өзгерістерінің тиімсіз үлесі есепті кезеңдегі пайданың немесе залалдың құрамына енгізіледі және қаржылық шығындар жолы бойынша көрсетіледі.

Өзге жиынтық кірісте бұрын танылған сомалар хеджирленетін бап пайдаға немесе залалға әсер еткен кезеңдерде пайда немесе залал құрамына хеджирленетін бапты есептен шығару көрсетілген жолға қайта жіктеледі.

Хеджирлеу есебі төмендегі күндерде тоқтатылады:

- а) Топ хеджирлеу қатынасын тоқтатқан кезде,
- б) хеджирлеу құралының әрекет ету, сату, бұзу немесе орындау мерзімі өткен, немесе
- в) қаржы құралы хеджирлеу құралы ретінде есепке алу талаптарын қанағаттандыруды тоқтатқан кезде.

Өзге жиынтық кірісте танылған және капиталда жинақталған өзгерістер пайда немесе шығын құрамына бұрын ықтималдығы жоғары ретінде қарастырылатын мәміле нәтижелерімен бір мезгілде есептен шығарылады. Егер бұрын екіталай ретінде қарастырылатын мәмілені жасау бұдан былай күтілмесе, Өзге жиынтық кірісте жинақталған тиісті өзгерістер бірден пайда немесе шығын құрамына жатады.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Мемлекеттік субсидиялар

Үкімет топтың Қазақстан Республикасындағы әлеуметтік маңызды бағыттар бойынша жолаушыларды тасымалдау шығыстарын ішінара жабу үшін мемлекеттік гранттар түрінде субсидиялар алуға құқығы бар деп қаулы етті. Мемлекеттік субсидиялар субсидияның алынатынына және барлық тиісті шарттар сақталатынына ақылға қонымды сенім болғанда олардың әділ құны бойынша танылады. Мемлекеттік субсидиялар кезеңдер ішінде осы субсидиялар әлеуметтік маңызы бар қатынастар бойынша тасымалдаушылардың шығыстарын жабуға жатқызатындай тұрақты негізде танылады.

Түсім

Түсім сатып алушыларға уәде етілген тауарларды немесе қызметтерді беруді топ оның күтулері бойынша көрсетілген тауарларға немесе қызметтерге айырбасқа алуға құқығы бар өтеу сомасында көрсету деп танылады. Түсім ҚҚС мен жеңілдіктерді шегергенде көрсетіледі.

Жүк тасымалдары бойынша қызмет көрсетуден түскен түсімді есепке алу

Республикаішілік, халықаралық-импорттық, халықаралық-экспорттық, халықаралық-транзиттік қатынастар

Жүк тасымалдары бойынша қызмет көрсету бойынша түсім уақыт ішінде танылады. Есепті күнге қызметтердің орындалу дәрежесін бағалау әдісі ретінде есепті күнге көрсетілген қызметтер көлемінің тасымалдау бойынша қызметтердің жалпы көлеміне пайыздық арақатынасы пайдаланылады.

Қызметтер тасымалдаушылармен шарттарда айтылған айлық көлемнен 100% алдын ала төлем шартымен ұсынылады. Әлі көрсетілмеген көлік қызметтері үшін тапсырыс берушілерден алынған алдын ала төлем сомалары қысқа мерзімді болып табылады және ақшалай қаражат түскен күні алынған аванстар ретінде сатып алушылармен шарттар бойынша міндеттемелер құрамында көрсетіледі.

Республикаішілік, халықаралық экспорттық және транзиттік қатынастарда жүк тасымалдау қызметтері үшін тапсырыс берушілерден алынған аванстар сатып алушылармен шарттар бойынша міндеттемелер құрамында тасымалдау басталған кездегі болашақ кезеңдердің кірістері ретінде көрсетіледі. Қызмет көрсету шамасына қарай болашақ кезеңдердің кірістері есепті кезеңнің кірістері ретінде танылады.

Жүктерді тасымалдау кезінде магистральдық темір жол желісінің реттеліп көрсетілетін қызметтерінің тарифіне уақытша төмендету коэффициентін бекіту туралы бұйрық қолданылатын шарттарда тұтынылған қызметтің көлеміне байланысты жеңілдіктер көзделген. Бұл қызметтерден түскен түсім шегерімдердің бағалау мөлшерін шегергенде, келісім-шартта көрсетілген баға негізінде танылады. Жеңілдіктер сомасын бағалау үшін топ күтілетін құн әдісін пайдаланады.

2019 ж. 31 желтоқсанға жеңілдік беру бойынша контрагенттерге міндеттеме сомасы жоқ (2018 ж. 31 желтоқсанға: 1,070,241 мың теңге).

Жылжымалы құраммен операция жасау

Топ жүк тасымалдарынан түскен түсім құрамында операция жасау қызметтерінен түскен түсімді көрсетеді және есепті күнге қызмет көрсету процесінің аяқталуына қарай операция жасау қызметтерінен түскен түсімді таниды, өйткені қызмет көрсету жөніндегі міндеттеме уақыт ішінде орындалады, ал Сатып алушы бір мезгілде топтың көрсетілген міндеттерді орындауына байланысты пайданы оның орындалуына қарай алады және тұтынады. Сатып алушыға қызметтің орындалу дәрежесін бағалау әдісі ретінде топ есепті күнге көрсетілген қызметтер көлемінің тасымалдау жөніндегі қызметтердің жалпы көлеміне пайыздық арақатынасын пайдаланады.

Жылжымалы құраммен операция жасау қызметтері, әдетте, сатып алушылармен шарт бойынша міндеттемелер құрамында алынған аванстар ретінде көрсетілетін алдын ала төлем шарттарында ұсынылады.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Жолаушылар тасымалынан түсетін кірістерді есепке алу

Жолаушылар тасымалынан түскен табыс сатып алушының есепті күнге жол жүруінің аяқталу дәрежесі бойынша танылады. Билеттерді сатудан түскен сомалар жолаушыны жіберген сәттен бастап кірістерге жататын болашақ кезеңдер кірістерінің құрамында көрсетіледі. Әлі көрсетілмеген көлік қызметтері үшін тапсырыс берушілерден алынған алдын ала төлем сомасы алынған сәттегі аванстар құрамында көрсетіледі. Жолаушыларды тасымалдауға арналған өтінімдерді және билеттерді жазып алуға қарай күтілетін есептік табысқа шамамен тең аванс сомасы алдағы кезеңдердің кірістеріне көшіріледі. Болашақ кезеңдердің кірістері жолаушы жөнелтілген сәттен бастап кірістерге ұқсас жатқызылады.

Жолаушылар тасымалы қызметтері әдетте бірнеше сағат/күн ішінде аяқталады. Осының алдындағы тәжірибені талдау есепті күнгі ауыспалы түсім Елеулі емес екенін көрсетті.

Өзге де кірістер

Өзге табыстарға алынған айыппұлдар, тауарларды, материалдар мен металл сынықтарын сатудан, сондай-ақ кемелерді тиеу, түсіру және қызмет көрсету бойынша өзге де қызметтер көрсетуден түскен кірістер кіреді.

Қызмет көрсетуден түскен өзге де кірістер қызмет көрсету шамасына қарай уақыт ішінде танылады. Егер топ кезең ішінде орындау міндетін орындамаса, демек, орындау міндеті белгілі бір уақыт кезеңінде орындалады (тауарларды, материалдарды және металл сынықтарын сату), ол бойынша түсім тауарларды бақылау сатып алушыға берілген сәтте танылады.

Клиентке уәде етілген тауарларды немесе қызметтерді беру мен клиенттің төлеуі арасындағы кезең бір жылдан асатын елеулі келісімшарттарды есепке алу кезінде Топ мәміленің бағасын ақшаның уақытша құнына түзетеді.

Кері жалға сату операциялары

Топ сату ретінде кері жалға алу арқылы сату операцияларында активті беруді, Егер беру ХҚЕС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім» талаптарына сай келсе ғана ескереді.

ХҚЕС (IFRS) 15 сәйкес, егер жалға алушы-сатушы сатуды мойындайтын болса, жалға алынатын активті пайдалану құқығы жалға алушы-сатушы сақтайтын пайдалану құқығымен байланысты активтің алдыңғы баланстық құнының бөлігі ретінде бағаланады. Сатушы-жалға алушы тек сатып алушы-жалға берушіге берілген құқықтарға жататын пайданың немесе шығынның сомасын ғана таниды.

Егер жалға алушы-сатушының активті өткізуі активті сату ретінде есепке алу үшін ХҚЕС (IFRS) 15 талаптарын қанағаттандырмаса, жалға алушы-сатушы өткізілген активті тануды жалғастырады және ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» қолданумен өткізуден түсімдер мөлшеріндегі қаржылық міндеттемені мойындайды.

4. ЕЛЕУЛІ ПАЙЫМДАУЛАР МЕН БАҒАЛАУДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІК КӨЗДЕРІ

Шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілік нысандарын ХҚЕС-ке сәйкес дайындау шоғырландырылған қаржылық есептілігінде есептік күндегі активтер мен міндеттемелердің алынған сомаларына, әлеуетті активтер мен міндеттемелер туралы ақпараттың ашылуына, есептік кезең бойындағы табыс пен шығынның есептілікке алынған сомаларына әсерін тигізетін пайымдауларды және субъективті бағалаулар мен жорамалдарды Топ Басшылығымен қолдануын көздейді. Осы бағалар тарихи білімге немесе маңызды факторларға негізделгеніне қарамастан, нақты нәтижелер осы субъективті бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Есеп саясатын қолданған кезде пайдаланылған елеулі пайымдаулар

Топ Топтың есеп саясатын қолданған кездегі және шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға елеулі әсер еткен елеулі пайымдаулардан басқа, бағалауда белгісіздік орын алған елеулі пайымдаулар төменде көрсетілген.

Бақылауды анықтау

Топ бақылайтын кәсіпорындар еншілес болып табылады. Топ инвестициялар объектісіне қатысудан түсетін ауыспалы табысқа байланысты тәуекелдерге ұшыраған немесе осындай табыс алуға құқығы бар және осы табыс шамасына ықпал ету мақсатында осы кәсіпорынға қатысты өз өкілеттіктерін пайдалану мүмкіндігі болған кезде еншілес кәсіпорынды бақылайды. Еншілес кәсіпорындардың қаржылық есептілік көрсеткіштері бақылауды алған күннен бастап оны тоқтату күніне дейін шоғырландырылған қаржылық есептілік құрамында көрсетіледі. Еншілес кәсіпорындардың есеп саясаты оны топта қабылданған есеп саясатына сәйкес келтіру қажет болған жағдайларда өзгерістерге ұшырады. Еншілес кәсіпорындағы бақыланбайтын үлеске келетін шығындар, тіпті егер бұл осы шоттағы дебеттік сальдоның («тапшылықтың») туындауына әкеп соқтырса да, бақыланбайтын үлес есебіне толық көлемде жатқызылады (39 Ескерту).

Акционермен сенімгерлік басқару шарты шеңберінде Компания «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» ұлттық компаниясы» АҚ еншілес ұйым ретінде, себебі топқа акционер берген кең өкілеттіктерге байланысты шарт оған осы кәсіпорынның маңызды қызметін жеке-дара басқаруға және дивидендтер алуға практикалық мүмкіндік береді.

Сондай-ақ, 2019 ж. ішінде топ «Тұлпар» вагон жасау зауыты» ЖШС еншілес ұйымын (бұдан бұрын – «Тұлпар-Тальго» ЖШС) «Трансмашхолдинг Қазақстан-КЗ» ЖШС сенімгерлік басқаруға берді.

Нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемен алынған несиелер

Топ ұқсас несиелер үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемен Акционерден/Соңғы акционерден несиелерді алады. Бұл несиелер бастапқыда қарыз қаражатын тартумен байланысты шығындар қоса есептелген ақша қаражатының әділ құнын (амортизацияланатын құнын) көрсететін құнмен есепке алынады. Компания капитал құрамында осы несиелердің әділ құнын ұқсас мерзімдік ұзақ мерзімді мемлекеттік қазынашылық міндеттемелердің мөлшерлемелерін қолданып есептейді және несиені әділ құнына дейін түзетуді таниды (кейінге қалдырылған сәйкес салықты шегергенде). Ұқсас мерзімдер болмаған жағдайда, Топ көбірек сәйкес келетін нарықтық мөлшерлемені Топ алған несие мерзіміне экстраполяциялайды. Бастапқы танудан кейін несиелер амортизациялық құнмен тиімді пайыз мөлшерлемесі әдісі қолданылып есепке алынады.

Нарықтан төмен пайыздық ставкасы бар мемлекеттік несиелерден алынатын пайданы топ несиелерді алу кезінде нарыққа барлық қатысушылар үшін мемлекет белгілеген белгілі бір өлшемдерге сәйкес келетін, топ мемлекеттік субсидия ретінде есепке алады. Өзге жағдайларда топ осы несиелерді түпкілікті акционермен операциялар ретінде қарайды және капитал арқылы нарықтан төмен мөлшерлеме бойынша алынған несиелер бойынша әділ құнға дейінгі түзетулерді ескереді.

Активтер, сатуға арналған деп сыныпталған активтер

2015 ж. желтоқсанда Қазақстан Республикасының Үкіметі «2016-2020 жж. арналған Жекешелендірудің кешенді жоспарын» (бұдан әрі - «Жоспар») бекітті және бұл жоспарды орындау мақсатында 2016 ж. ақпан айында Компания Басшылығы сатылатын еншілес ұйымдар, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар тізімін бекітті. ХҚЕС (IFRS) 5 «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет» активті сату бойынша басшылықтың жоғары ықтималдылықпен шешімді қабылдауды талап етеді. Есепті күнгі жағдай бойынша, Компания басшылығы жоспардың іске асыру мәртебесін қарады және ХҚЕС (IFRS) 5 өлшемдерге сай белгілі бір инвестицияларды сатуға арналған ретінде жіктеді (12 Ескерту).

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Ақша қаражаттарын өндіретін бірлікті анықтау

Топ құнсыздануды тестілеу үшін барлық сегменттерді ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бір бірлік ретінде қарастырды. Себебі ағымдағы операциялық моделінде ақша қаражаттарының әрбір сегменті жеткілікті дәрежеде тәуелсіз болып табылмайды. Теміржол инфрақұрылымы біртұтас болып табылады және жүк және жолаушылар көлігі қызметіне бөлінбейді, сондықтан да жүк және жолаушылар бағыты бойынша алынған ақша ағындарының инфрақұрылымын жүк және жолаушылар бағытына объективті түрде бөлуге болмайды. Жүктерді тасымалдау, сондай-ақ кросс-субсидиялауға жолаушылар тасымалының қажеттілігі тарифтерінің реттеу ерекшеліктерін ескере отырып, темір жол инфрақұрылымы тиісінше, тәуелсіз ақша ағындарын қозғалысқа келтірмейді, сол себепті құнсыздануға өткізілген тестте Топ ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін, бір бірлік ретінде қарастырылады.

Қазақстан Республикасы Үкіметі Компанияның түпкілікті Акционері бола тұрып, Топтың жекешелендіру процессіне қатысатын компаниялардың тізімін бекітті, жекешелендірудің нәтижесінде топтың бизнес өкілдерімен өзара әрекет етудің жаңа жүйесін құрады. Топтың қайта құрылу үдерісінің аяқталмағанынан, бұл ықтимал оқиғаларды осы жылдың құнсыздануын тестілеу барысында есепке алмаған. Келесі өзгерістер тудырушы бірліктер ретінде танылып Топ активтерінің баланстық құнына ықпал етуі мүмкін.

«ҚДБ-Лизинг» АҚ-мен қаржылық лизинг шарттарын есепке алу»

«Жолаушылар тасымалы» АҚ еншілес ұйымдары тұлғасындағы топ және «Тұлпар» вагон жасау зауыты» ЖШС жолаушылар вагондары паркін жаңарту үшін соңғы акционердің жалпы бақылауындағы «ҚДБ-Лизинг» АҚ-мен сатып алу-сату және қаржылық лизингтің үш жақты шарттарын жасасты. Осы шарттарға сәйкес, «ҚДБ-Лизинг» АҚ 100% алдын ала төлем негізінде оларды меншікке сатып алу және кейіннен «Жолаушылар тасымалы» АҚ қаржылық жалға беру үшін «Тұлпар» вагон жасау зауыты» ЖШС жолаушылар вагондарын шығаруды қаржыландырады.

Топ басшылығы «Тұлпар» вагон жасау зауыты» ЖШС мен «ҚДБ-Лизинг» АҚ арасындағы өзара қарым-қатынас бөлігінде транзакция топтың деңгейінде активті сату ретінде есепке алу үшін ХҚЕС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім» талаптарына жауап бермейді, себебі вагондарды бақылау «ҚДБ-Лизинг» АҚ-ға ауыспайды, Топта қалады.

«ҚДБ-Лизинг» АҚ вагондар өндірісін қаржыландырады, бірақ кейіннен пайдалану тәсілін анықтау және активтен қалған барлық пайданы алу қабілетіне шектеу қойылған. Тиісінше, топ ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» сәйкес қаржылық міндеттеме (несие) ретінде «ҚДБ-Лизинг» АҚ алдындағы міндеттемені, ал жолаушылар вагондары мен аяқталмаған өндірісті IFRS 16.103 «Жалдау» сәйкес меншік құқығындағы негізгі құралдар мен аяқталмаған құрылыс объектілері ретінде таниды (3 Ескерту).

Қаржыландыру жеңілдікті ставкалар бойынша бөлінгендіктен және мұндай шарттар тек қана Қазақстан Республикасы Үкіметінің жекелеген Қаулысы негізінде «Жолаушылар тасымалы» АҚ жолаушылар вагондары паркін жаңартуды қаржыландыру үшін көзделгендіктен, топ осы транзакцияларды түпкілікті акционермен операциялар ретінде қарайды және басқа да салымдар ретінде бөлінбеген пайда құрамында капитал арқылы нарықтағыдан төмен мөлшерлеме бойынша алынған несиелер бойынша әділ құнға дейін түзетулерді көрсетеді (17 және 28 Ескертулер).

Бағалаулардағы белгісіздіктің негізгі көздері

Төменде есептің кезеңнің соңына болашаққа қатысты негізгі пайымдау және бағалаудағы белгісіздіктің басқа негізгі көздері көрсетілген. Бұлардың келесі есепті жылы актив мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі әсер етуінің ықтималдылығы жоғары.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануы

Топ әрбір есепті күнге негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің баланстық құнының құнсыздану индикаторларының бар болуына тексеру жүргізеді.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

Активтердің құнсыздану индикаторларының болуын анықтау мынадай факторлардың көп санына негізделеді: темір жол индустриясының күтілетін өсуінің өзгеруі, болжанатын ақша ағындары, болашақта қаржыландырудың қол жетімділігінің өзгеруі; технологиялық ескіру, қызметтер көрсетуді тоқтату, ауыстыруға арналған ағымдағы шығындар және шарттардың басқа да өзгерістері.

Егер мұндай индикаторлар бар болса, активтердің өтелетін құны бағаланады және активтердің баланстық құнымен салыстырылады. Егер баланстық құн активтердің өтелетін құнынан асып кеткен жағдайда, құнсыздану танылады. Өтелетін құн екі мәннің ең үлкені ретінде айқындалады: сатуға арналған шығыстарды және пайдалану құнын шегергендегі активтердің әділ құны. Пайдалану құнын бағалау кезінде ақша қаражатының болашақ есептік ағындары топ басшылығының пікірі бойынша ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және активтерге тән тәуекелдерді көрсететін капиталдың орташа өлшенген құнының (түзетілген WACC ставкасы) базасында есептелген салық салуға дейінгі дисконт ставкасын пайдалана отырып, олардың ағымдағы құнына дейін дисконтталады. Өтелетін бағалау құнындағы өзгеріс болашақ кезеңдерде қосымша құнсыздануға немесе оны қалпына келтіруге әкелуі мүмкін.

Құнсыздану индикаторларының болуына байланысты Топ 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануына тест жүргізді.

Ақша ағындарын бағалауда көптеген субъективті факторлар, оның ішінде ең жақсы қол жетімді дәлелдемелерді пайдалана отырып, операциялық және қаржылық факторлар енгізілген.

Тест кезінде пайдаланылған операциялық жорамалдар тасымалдардың барынша ықтимал көлемін, оның ішінде транзиттік қатынастағы жүк тасымалдарының жоспарланған сұраныс көлемі мен тарихи өсу серпіні негізінде транзит көлемін көрсетеді.

Қаржылық жорамалдар Тарифтердің болжамды деңгейі мен өсуімен, берілетін жеңілдіктермен, сондай-ақ Швейцария франкіне қатысты теңгенің болжамды бағамымен байланысты елеулі бағаларды қамтиды. Топтың негізгі құралдары мен материалдық емес активтерін пайдалану құндылығын есептегенде пайдаланылған дисконттау ставкасы (WACC) 10.5% - ды құрады.

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың негізгі құралдары мен материалдық емес активтерін пайдалану құндылығын есептеу негізінде құнсыздану анықталған жоқ. Бұл ретте, пайдалану құндылығын есептеу, атап айтқанда, мынадай жорамалдарға сезімтал:

- транзиттік қатынастағы жүк тасымалдарының көлемі;
- тарифтердің өсуін, тасымалданатын жүк түрлері, жүк тасымалдары қашықтығының қашықтығын қоса алғанда, кірістілік ставкасы; және
- дисконттау ставкасы (WACC).

Топ сезімталдыққа талдау жүргізді және жеке-жеке және өзгермеген қалған параметрлердегі негізгі болжамдардың мынадай негізді ықтимал өзгерістері кезінде құнсыздану болмайды деген қорытындыға келді:

- Транзиттік қатынастағы жүк тасымалдарының көлемі – есептік көрсеткішпен салыстырғанда көлемдердің 10% - ға төмендеуі;
- Республикашілік, экспорттық және импорттық бағыттар бойынша тарифтер - соңғы жылдардағы Тарифтердің Тарихи орташа өсуіне дейін темір жол көлігімен жүк тасымалдау тарифтерінің жыл сайынғы жоспарланған өсуін төмендету, 6.3 тең%;
- Дисконттау ставкасы (WACC) – дисконттау ставкасын 10.5% - дан 11.5% - ға дейін ұлғайту.

Алайда, жоғарыда көрсетілген негізгі жорамалдардың әрқайсысының неғұрлым елеулі өзгерістері немесе бірнеше факторлардың бір мезгілде теріс әсері болған кезде топтың ұзақ мерзімді активтерінің баланстық құны олардың өтелетін құнынан жоғары болуы мүмкін, бұл болашақта құнсыздануды тану қажеттілігіне әкелуі мүмкін.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

ҚҚС өтеу

Әрбір есепті күндегі жағдай бойынша топ Халықаралық тасымалдар бойынша қызметтер көрсетуден туындаған ҚҚС өтелмейтін сомасына қатысты резервті бағалауды жүргізеді. Тобы қоя алмайды ҚҚС-мен сатып алушыларға және, тиісінше, іске асыру мүмкін, бұл сома тек алғаннан кейін оларды салық органдары. Топ өзінің салық департаментінен алынған ҚҚС бойынша күтілетін қайтару туралы ақпаратты, мемлекеттік салық органдарымен хат алмасуды, сондай-ақ оны өтеуге қатысты тарихи деректерді қарайды. ҚҚС өтеудің нақты сомасы топтың бағалау сомасынан ерекшеленуі мүмкін, бұл болашақ операциялық нәтижелерге елеулі әсер етуі мүмкін.

Негізгі құралдардың тозуы және материалдық емес активтердің амортизациясы

Негізгі құралдардың тозуы және материалдық емес активтердің амортизациясы активтердің пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде тура сызықтық әдіс негізінде есептеледі. Пайдалы қызметтің болжамды мерзімдеріне, тарату құнына байланысты бағалар, сондай-ақ тозуды есептеу әдістері әрбір есепті күнге қайта қаралады және қажет болған жағдайда түзетіледі. Кез келген түзетулер есептік бағалаудағы өзгеріс ретінде перспективалы түрде ескеріледі. Пайдалы қызмет мерзімдеріне және активтердің тарату құнына қатысты бағалар күтіліп отырған пайдалануға, жөндеу және қолдау жөніндегі бағдарламаларға, қызмет көлеміне, технологияларды жетілдіруге және қызметтің өзге де жағдайларына байланысты болады. Осы бағалардың өзгеруі нәтижесінде тозу сомасы өткен жылдары көрсетілген сомалардан айтарлықтай ерекшеленуі мүмкін.

Топ пайдаланатын пайдалы қызметтің бағалау мерзімдері төменде берілген (жылдарда):

Ғимараттар мен құрылыстар	10-140
Теміржол жолдарының инфрақұрылымы	5-100
Машиналар мен жабдықтар	3-35
Көлік құралдары	4-40
Басқасы	2-50
Материалдық емес активтер	1-10

Салық салу

Әр түрлі қазақстандық заңнамалық актілер мен нормалар әрдайым анық жазылмайды. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлердің алшақтық жағдайлары болуы мүмкін. Бұл ретте, салық органдары қосымша салықтарды қосымша есептеген жағдайда, айыппұл мен өсімпұлдың қолда бар мөлшері елеулі мөлшерде белгіленген; айыппұл мөлшері қосымша есептелген салық сомасының 80% - ын құрайды және өсімпұл мөлшері қосымша есептелген немесе төленбеген салық сомасының жылдық 11.56% - ын құрайды. Нәтижесінде, айыппұлдар мен өсімпұлдар қосымша есептелген салық сомасынан асып кетуі мүмкін.

Жоғарыда көрсетілген белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімпұлдардың әлеуетті сомасы, егер ондайлар қосымша есептелген болса, 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығыстарға жатқызылған сомадан асып кетуі мүмкін.

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы

Топ 1-сатыдағы активтер үшін 12 айлық күтілетін кредиттік залалға немесе 2 немесе 3-сатыдағы активтер үшін барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалға тең сомада қаржы құралдары бойынша залалдар үшін бағалау резервин құрады. Актив бастапқы тану сәтінен бастап оның кредиттік тәуекелі айтарлықтай артқан кезде 2-сатыға өтеді. 9 ҚЕХС-да (IFRS) кредиттік тәуекелдің айтарлықтай жоғарылауының анықтамасы жоқ. Активтің кредиттік тәуекелі айтарлықтай артқанын бағалау кезінде топ сапалық және сандық негізделген және расталатын болжамды ақпаратты ескереді.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Топ сондай-ақ қаржылық кепілдіктер шарттары бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдегі өзгерістерге байланысты 12 ай ішінде не барлық мерзімде таниды. Күтілетін кредиттік шығындардың сомасы тиісті қаржы құралы бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің өзгерістерін көрсету үшін әрбір есепті күнге жаңартылады.

5. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША АҚПАРАТ

Топтың операциялық сегменттері көрсетілетін қызметтер негізінде анықталады. Топ негізгі екі сегментті ерекшелейді: жүк тасымалы және жолаушылар тасымалы бойынша қызметтер. Қызметтерін қосқанда сандық шектен аспайтын барлық басқа да, негізінен байланыс, коммуналдық қызметтер, жүктерді тиеу мен босату және кемелерге қызмет көрсету қызметтерінен тұратын, сегменттер жеке ашып көрсетуді қажет етпейді.

Топ басшылығы Топтың операциялық сегменттерінің келесідей көптеген пайда көрсеткіштерін бақылайды: салық салуға дейінгі пайда, жалғастыратын қызметтен жыл іші пайдасы және жалпы пайда. Соған қарамастан, жыл іші пайда көрсеткіші ресурстарды бөлу және сегменттер қызметін бағалау үшін пайдаланылатын негізгі көрсеткіш болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

Топта сегмент ішілік сауда жүргізу үшін арналған бекітілген баға қалыптастыру саясаты жоқ.

	2019 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші				
	Жүк тасымалы	Жолаушылар Тасымалы	Есептік сегменттердің жиынтығы	Басқасы	Жиынтығы
Негізгі операциялық көрсеткіштер					
Түсім					
Сыртқы сатып алушылардан тасымалдаудан түскен табыс	957,195,254	84,780,730	1,041,975,984	-	1,041,975,984
Сегменттер арасындағы операциялардан тасымалдаудан түскен табыс	23,428,337	2,733,946	26,162,283	-	26,162,283
Мемлекеттік субсидиялар	-	31,405,871	31,405,871	-	31,405,871
Сыртқы сатып алушылардан өзге табыстар	50,787,839	3,826,837	54,614,676	11,141,052	65,755,728
Сегменттер арасындағы операциялар бойынша өзге табыс	6,833,826	249,475	7,083,301	5,569,461	12,652,762
Элиминациялар	(30,125,500)	(3,229,342)	(33,354,842)	(5,460,203)	(38,815,045)
Түсім	1,008,119,756	119,767,517	1,127,887,273	11,250,310	1,139,137,583
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	(757,204,531)	(107,875,003)	(865,079,534)	(7,285,815)	(872,365,349)
Жалпы пайда	250,915,225	11,892,514	262,807,739	3,964,495	266,772,234
Сату бойынша шығыстар	(8,146)	-	(8,146)	-	(8,146)
Әкімшілік шығыстар	(66,040,681)	(16,740,591)	(82,781,272)	(2,271,143)	(85,052,415)
Жиыны операциялық пайда	184,866,398	(4,848,077)	180,018,321	1,693,352	181,711,673
Қаржылық кірістер	4,310,230	800,551	5,110,781	749,397	5,860,178
Қаржылық шығыстар	(171,985,973)	(1,005,956)	(172,991,929)	(3,097,693)	(176,089,622)
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы ұйымның үлесі	8,012,836	-	8,012,836	-	8,012,836
Өзге кірістер	20,524,655	688,211	21,212,866	2,904,267	24,117,133
Өзге шығыстар	(69,203,918)	(2,479,415)	(71,683,333)	(4,653,735)	(76,337,068)
Салық салғанға дейінгі пайда (залал)	(23,475,772)	(6,844,686)	(30,320,458)	(2,404,412)	(32,724,870)
Табыс салығы бойынша шығыстар (-) (кірістер (+))	(23,743,822)	(401,576)	(24,145,398)	(72,983)	(24,218,381)
Салық салғаннан кейін жалғасатын қызметтен түсетін пайда (залал)	(47,219,594)	(7,246,262)	(54,465,856)	(2,477,395)	(56,943,251)
Сегменттер туралы басқа да негізгі ақпарат					
Негізгі құралдар бойынша күрделі шығындар	159,212,712	790,416	160,003,128	13,614,046	173,617,174
Негізгі құралдардың тозуы	112,229,952	8,427,748	120,657,700	2,051,492	122,709,192

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

	2018 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші				
	Жолаушылар Тасымалы	Жолаушылар Тасымалы	Жолаушылар Тасымалы	Басқасы	Жиынтығы
Негізгі операциялық көрсеткіштер					
Түсім					
Сыртқы сатып алушылардан тасымалдаудан түскен табыс	849,035,880	84,218,865	933,254,745	-	933,254,745
Сегменттер арасындағы операциялардан тасымалдаудан түскен табыс	29,170,873	2,422,019	31,592,892	-	31,592,892
Мемлекеттік субсидиялар		20,750,617	20,750,617	-	20,750,617
Сыртқы сатып алушылардан өзге табыстар	70,698,757	4,340,723	75,039,480	15,128,915	90,168,395
Сегменттер арасындағы операциялар бойынша өзге табыс	7,918,714	271,863	8,190,577	5,670,721	13,861,298
Элиминациялар	(35,935,954)	(3,847,515)	(39,783,469)	(5,670,721)	(45,454,190)
Түсім	920,888,270	108,156,572	1,029,044,842	15,128,915	1,044,173,757
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	(696,098,110)	(110,488,062)	(806,586,172)	(11,861,947)	(818,448,119)
Жалпы пайда	224,790,160	(2,331,490)	222,458,670	3,266,968	225,725,638
Сату бойынша шығыстар	(9,390)	-	(9,390)	-	(9,390)
Әкімшілік шығыстар	(78,634,823)	(6,998,495)	(85,633,318)	(4,408,699)	(90,042,017)
Жиыны операциялық пайда	146,145,947	(9,329,985)	136,815,962	(1,141,731)	135,674,231
Қаржылық кірістер	7,169,524	420,881	7,590,405	624,678	8,215,083
Қаржылық шығыстар	(99,415,778)	(462,061)	(99,877,839)	(4,071,026)	(103,948,865)
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	4,466,240	-	4,466,240	(985,704)	3,480,536
Өзге кірістер	6,346,304	505,498	6,851,802	8,643,148	15,494,950
Өзге шығыстар	(123,535,069)	(370,578)	(123,905,647)	(6,272,386)	(130,178,033)
Салық салғанға дейінгі пайда (залал)	(58,822,832)	(9,236,245)	(68,059,077)	(3,203,021)	(71,262,098)
Табыс салығы бойынша шығыстар (-) (кірістер (+))	(2,630,167)	943,335	(1,686,832)	(627,236)	(2,314,068)
Салық салғаннан кейін жалғасатын қызметтен түсетін пайда (залал)	(61,452,999)	(8,292,910)	(69,745,909)	(3,830,257)	(73,576,166)
Сегменттер туралы басқа да негізгі ақпарат					
Негізгі құралдар бойынша күрделі шығындар	195,783,583	751,120	196,534,703	9,846,284	206,380,987
Негізгі құралдардың тозуы	109,708,082	8,373,175	118,081,257	2,311,402	120,392,659

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Топтың географиялық ақпараты

Топ әр түрлі географиялық өңірлерде сатып алушылардан табыс алады. Төмендегі кестеде 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде мекендеуіне негізделген табыстар туралы ақпарат көрсетілген:

Сатып алушылардың орналасқан жері	2019 ж.	2018 ж.
Қазақстан Республикасы	1,084,627,345	1,006,154,688
Ресей Федерациясы	40,737,516	28,886,200
Басқасы	13,772,722	9,132,869
Жиынтығы	1,139,137,583	1,044,173,757

Негізінен Топтың барлық ұзақ мерзімді активтері Қазақстан Республикасында орналасқан.

6. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 010 жол коды және Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептің 160 жол коды)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді банктік салымдар, теңгеде	77,014,559	30,434,228
Банктің ағымдық шотындағы ақша, АҚШ долларында	50,592,295	9,866,565
Банктің ағымдық шотындағы ақша, теңгеде	13,240,250	22,749,858
Банктің ағымдық шотындағы ақша, еуроде	6,024,161	1,505,292
Банктің ағымдық шотындағы ақша, ресей рублінде	2,690,220	805,163
Банктің ағымдық шотындағы ақша, басқа валюталарда	2,049,447	967,611
Қысқа мерзімді банктік салымдар, басқа валюталарда	-	286,979
Кассадағы қолма-қол ақша	918	8,713
Шегеру: ақша қаражаттары бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	(30,594)	(18,457)
Жиынтығы	151,581,256	66,605,952

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есептегі операциялық қызмет бойынша басқа да төлемдер (027 және 020 жол кодтары) құрамына сату үшін арналған деп сыныпталған шығарылатын топ активтерінің ақша қаражаты 1,335,001 мың теңге сомасында енді (2018 ж.: 1,599,845 мың теңге).

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттардағы ақша қаражаты бойынша орташа алынған пайыздық мөлшерлеме теңгемен 0.39% және басқа валюталарда 0.09% құрады (2018 ж. 31 желтоқсан: теңгемен 1.3% және басқа валюталарда 0.94%).

Теңгемен және валютамен қысқа мерзімді банктік депозиттер топтың ақша қаражатына қажеттілігіне байланысты үш айға және одан аз мерзімге әртүрлі мерзімге орналастырылады. 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді банк салымдары бойынша орташа алынған пайыздық мөлшерлеме 7.81% - ды құрады (2018 ж. 31 желтоқсан: теңгеде 7.49% және басқа валютада 5.69%).

Топ ақша қаражатын және олардың баламаларын «А-»-тен «ВВ»-ке дейінгі рейтингі бар банктерде және басқа да қаржы институттарында орналастырады. Осының негізінде топ 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен олардың баламаларының кредиттік тәуекелі төмен деп санайды.

Ақша қаражаты бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв 12 айлық күтілетін кредиттік шығындар негізінде есептелген, бұл олардың өтеу мерзіміне сәйкес келеді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

**7. АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ ҚҰНМЕН БАҒАЛАНҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР
(Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 011 және 110 жол кодтары)**

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Берілген несиелер	450,609	486,609
Қарыздық бағалы қағаздарға инвестициялар	1,085,983	1,136,567
Шегеру: берілген несиелердің құнсыздану бойынша резерв	(450,609)	(486,609)
Шегеру: қарыздық бағалы қағаздарға инвестициялардың құнсыздануына арналған резерв	(213,818)	(170,704)
Жиынтығы	872,165	965,863
Қысқа мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер	2,165	-
Ұзақ мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер	870,000	965,863
Жиынтығы	872,165	965,863

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер теңгеде көрсетілген.

8. САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 016 және 117 жол кодтары)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Сауда дебиторлық берешегі	16,266,713	18,436,491
Өзге де дебиторлық берешегі	17,520,802	31,740,458
Шегеру: күмәнді сауда берешегі бойынша резерв	(3,249,791)	(1,004,982)
Шегеру: күмәнді өзге де берешегі бойынша резерв	(6,926,754)	(12,816,461)
Жиынтығы	23,610,970	36,355,506
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	18,842,962	30,640,387
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	4,768,008	5,715,119
Жиынтығы	23,610,970	36,355,506

Көрсетілген қызметтер үшін төлемнің орташа мерзімі 30 күнді құрайды. Осы кезең ішінде өтелмеген сауда дебиторлық берешек бойынша пайыздар есептелмейді.

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервтегі қозғалыс былайша берілген:

	2019 ж.	2018 ж.
Жыл басындағы күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв	1,004,982	405,207
Бір жылға есептелген	4,490,838	3,353,329
Жыл ішінде бұрын құрылған резерв есебінен есептен шығарылды	(2,246,029)	(2,695,213)
Еншілес ұйымның шығуы	-	(58,341)
Жыл соңына күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерв	3,249,791	1,004,982

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

9. ЖАЛДАУ БОЙЫНША ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 017 жол коды)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Жалдау бойынша дебиторлық берешек	380,271	4,754,638
Шегеру: жалдау бойынша дебиторлық берешек бойынша резерв	(94,690)	(515,212)
Жиынтығы	285,581	4,239,426

10. ҚОРЛАР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 020 жол коды)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Қосалқы бөлшектер	13,716,672	14,587,074
Шикізат пен материалдар	9,043,677	8,766,333
Жолдың үстіңгі құрылысы материалдары	7,767,923	6,293,921
Отын және жанар-жағармай материалдары	4,132,812	3,526,312
Құрылыс материалдары	741,365	539,769
Аяқталмаған өндіріс	479,353	537,441
Басқасы	1,801,186	1,535,984
	37,682,988	35,786,834
Шегеру: қорлар бойынша резерв	(401,123)	(624,653)
Жиынтығы	37,281,865	35,162,181

11. ӨЗГЕ ДЕ ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ АКТИВТЕРІ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 022 жол коды)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Басқа да салықтар бойынша алдын-ала төлем	35,253,484	27,027,669
Өтелетін ҚҚС	29,137,266	18,274,397
Берілген аванстар	11,477,706	18,373,487
Болашақ кезең шығындары	1,093,877	1,221,852
Акционердің пайдасына Актив (40 Ескерту)	104,188	281,730
Басқалары	13,731	14,528
	77,080,252	65,193,663
Шегеру: берілген алдын-ала төлемдердің құнсыздануына резерв және басқа да ағымдағы активтер бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	(6,249,417)	(3,284,333)
Жиынтығы	70,830,835	61,909,330

**12. САТУҒА АРНАЛҒАН АКТИВТЕР (НЕМЕСЕ ІСТЕН ШЫҚҚАН ТОПТАР)
(Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 101 жол коды) ЖӘНЕ САТУҒА
АРНАЛҒАН ІСТЕН ШЫҚҚАН ТОПТАРДЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ (Шоғырландырылған
бухгалтерлік баланстың 301 жол коды)**

Қазақстан Республикасының Үкіметімен бекітілген 2016-2020 жж. арналған Жекешелендірудің кешенді жоспарын орындау аясында 2016 ж. ішінде Топ басшылығы инвесторларға сатылатын Топтың еншілес ұйымдарының, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарының тізімін бекітті.

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер деп сыныпталу үшін қажетті шарттарға сәйкес келетін еншілес ұйымдардың активтері мен міндеттемелері сату үшін арналған шығарылатын топ ретінде шоғырландырылған қаржылық жағдай жөніндегі қаржылық есептілікте сыныпталды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

«Транстелеком» АҚ

2018 ж. сәуірде «Транстелеком» АҚ-ның 26 % азайту 1 акцияны сату туралы келісім-шарт жасасты. Сәйкесінше, 2019 және 2018 жж. желтоқсандағы жағдай бойынша «Транстелеком» АҚ-ның активтері мен міндеттемелері сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер құрамына сыныпталды. Басшылық мәміле есептік күннен кейін 12 ай ішінде аяқталады деп күтуде (42 Ескерту).

Сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер, шығарылатын топтың активтері мен міндеттемелері келесі түрде көрсетілген:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан		
	«Транстелеком» АҚ	«Транстелеком» АҚ	Басқасы	Жиынтығы
Активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	286,117	1,614,795	1,532	1,616,327
Амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер	96,810	-	-	-
Өзге де қысқа мерзімді қаржылық активтері	4,827	18,760	-	18,760
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	10,945,013	7,250,443	-	7,250,443
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек	821,723	546	-	546
Ағымдағы табыс салығы	271,030	1,345,133	-	1,345,133
Қорлар	2,273,024	941,553	-	941,553
Өзге де қысқа мерзімді активтер	1,941,904	710,194	21,315	731,509
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер	318,383	-	-	-
Негізгі құралдар	67,404,430	70,939,528	2,292	70,941,820
Пайдалану құқығы түрі актив	1,154,016	-	-	-
Материалдық емес активтер	4,596,068	5,092,559	-	5,092,559
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	16,133,953	11,115,250	-	11,115,250
Сатуға арналған активтердің (немесе істен шыққан топтардың) жиыны	106,247,298	99,028,761	25,139	99,053,900
Міндеттемелер				
Амортизациялық құнмен бағаланатын қаржылық міндеттемелер	45,519,160	52,267,980	-	52,267,980
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	26,158,309	20,245,061	113,333	20,358,394
Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер	416,001	345,720	140	345,860
Қызметкерлерге сыйақылар	3,439,306	3,147,190	2,518	3,149,708
Жалдау бойынша берешек	2,345,562	1,820,613	-	1,820,613
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	4,375,046	4,139,571	-	4,139,571
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер	3,402,484	114,013	-	114,013
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	-	15,982	-	15,982
Сатуға арналған істен шыққан топтардың міндеттемелердің жиыны	85,655,868	82,096,130	115,991	82,212,121
Шығатын топтың таза активтері/(міндеттемелері)	20,591,430	16,932,631	-	-

Тоқтатылған қызмет

Топ «Транстелеком» АҚ еншілес ұйымының қызмет нәтижелерін тоқтатылған қызмет ретінде пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетті.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

31 желтоқсанда аяқталған тоқтатылған қызметтің жыл іші нәтижелері келесі түрде көрсетілген:

	2019 ж.	2018 ж.
Түсім	42,802,778	36,499,836
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	(31,612,684)	(25,216,599)
Жалпы пайда	11,190,094	11,283,237
Әкімшілік шығыстар	(5,583,513)	(5,743,849)
Операциялық пайда жиыны	5,606,581	5,539,388
Қаржылық кірістер	1,191,163	485,842
Қаржылық шығыстар	(7,437,672)	(6,119,180)
Өзге кірістер	704,944	845,184
Өзге шығыстар	(12,343,757)	(12,341,825)
Салық салғанға дейінгі залал	(12,278,741)	(11,590,591)
Табыс салығы бойынша шығыстар	(1,103,633)	(1,288,356)
Жыл іші тоқтатылған қызметтен залал	(13,382,374)	(12,878,947)
Акцияға шаққандағы базалық залал (теңге)	(26)	(26)

Тоқтатылған қызметтен еншілес ұйымдардың ақша қаражатының қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2019 ж.	2018 ж.
Операциялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты	15,326,395	15,960,159
Инвестициялық қызметте қолданылған таза ақша қаражаты	(8,139,227)	(21,406,360)
Қаржылық қызметте (қолданылған)/алынған таза ақша қаражаты	(8,515,846)	3,846,356
Ақша қаражатының таза жылыстауы	(1,328,678)	(1,599,845)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

**13. ҮЛЕСТІК ҚАТЫСУ ӘДІСІМЕН ЕСЕПKE АЛЫНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛАР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 115 жол коды,
Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есептің 023 жол коды)**

Атауы	Негізгі қызметі	Негізгі қызмет жүзеге асырылатын ел/ тіркелген елі	2019 ж. 31 желтоқсан		2018 ж. 31 желтоқсан	
			Баланстық құны	Иелену үлесі	Баланстық құны	Иелену үлесі
Қауымдасқан ұйымдар						
Халықаралық Қытай-қазақстандық логистикалық компаниясы, Ляньюнган қ.	Халықаралық мультимодальды тасымалдаулар	Қытай Халық Республикасы	10,325,308	49%	11,557,553	49%
«Еуразиялық темиржол бірлестігі -Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ («ЕТБ БТЛК» АО)	Ішкі және халықаралық қатынаста жүктерді тасымалдау бойынша транспорттық-экспедиторлық қызмет көрсетуді ұйымдастыру	Ресей Федерациясы	5,838,420	33.33%	5,307,980	33.33%
Басқасы			-	30-47%	-	30-47%
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар жиынтығы			16,163,728		16,865,533	
Бірлескен ұйымдар						
Logistic System Management B.V.	Көлік-экспедициялық қызметтер, жылжымалы құраммен операциялар терминалдық қызмет көрсету	Қазақстан Республикасы / Нидерланды	17,389,130	50%	15,493,215	50%
Бірлескен ұйымдарға инвестициялар жиынтығы			17,389,130		15,493,215	
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын инвестициялар жиынтығы			33,552,858		32,358,748	

Жоғарыда аталған қауымдасқан мен бірлескен кәсіпорындардың барлығы Топтың бизнесі үшін стратегиялық болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

31 желтоқсандағы жағдай бойынша қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға инвестициялардағы қозғалыс келесі түрде көрсетілген:

	2019 ж.		
	Қауымдасқан ұйымдар	Бірлескен ұйымдар	Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын инвестициялар жиынтығы
1 қаңтарға	16,865,533	15,493,215	32,358,748
Шетел валютасын қайта есептеу	485,861	-	485,861
Пайдадағы үлес	4,044,014	3,968,822	8,012,836
Жарияланған дивидендтер	(5,231,680)	(2,072,907)	(7,304,587)
31 желтоқсанға	16,163,728	17,389,130	33,552,858

	2018 ж.		
	Қауымдасқан ұйымдар	Бірлескен ұйымдар	Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын инвестициялар жиынтығы
1 қаңтарға	11,537,811	15,865,960	27,403,771
Шетел валютасын қайта есептеу	1,096,643	-	1,096,643
Жарғылық капиталға жарналар салу	2,611,359	-	2,611,359
Пайдадағы үлес	1,727,083	1,753,453	3,480,536
Басқа да ұзақ мерзімді активтерден аудару	155,695	-	155,695
Жарияланған дивидендтер	(263,058)	(2,126,198)	(2,389,256)
31 желтоқсанға	16,865,533	15,493,215	32,358,748

2019 ж. ішінде Топ «ЕТБ БТЛК» АҚ-дан 2018 ж. үшін 4,773,600 мың теңге көлемінде (2018 ж.: 237,176 мың теңге 2018 ж. бірінші жартыжылдығына) және бірлескен ұйым Logistic System Management B.V.-ден 1,951,764 мың теңге көлемінде дивидендтерді ақша қаражатымен алды (2018 ж.: 2,011,435 мың теңге 2016 ж. үшін).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және сол күнге аяқталатын жыл іші елеулі қауымдасқан ұйымдарға қатысты жалпы қаржылық жиынтық ақпарат:

	2019 ж.					2018 ж.				
	Халықаралық Қытай-қазақстандық логистикалық компания Ляньюнган қ.	«Ақтөбе рельс-арқалық зауыты» ЖШС	«Continental Logistics» ЖШС	«Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС	«Еуразиялық темиржол бірлестігі - Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ	Халықаралық Қытай-қазақстандық логистикалық компания Ляньюнган қ.	«Ақтөбе рельс-арқалық зауыты» ЖШС	«Continental Logistics» ЖШС	«Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС	«Еуразиялық темиржол бірлестігі - Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ
Қысқа мерзімді активтер	1,959,348	24,207,540	10,703,528	2,195,890	26,185,410	2,571,103	31,198,272	12,168,966	873,725	21,194,926
Ұзақ мерзімді активтер	21,318,089	65,972,428	31,281,489	39,831,905	9,137,886	22,497,490	69,795,948	31,805,060	43,742,646	3,408,667
Активтер жиынтығы	23,277,437	90,179,968	41,985,017	42,027,795	35,323,296	25,068,593	100,994,220	43,974,026	44,616,371	24,603,593
Қысқа мерзімді міндеттемелер	2,007,993	26,280,007	25,799,771	4,724,854	9,368,054	1,263,708	24,460,175	22,135,748	3,390,446	5,803,568
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	197,386	88,393,398	23,146,103	49,553,591	8,439,982	218,042	97,060,974	24,962,701	49,577,596	2,874,491
Міндеттемелер жиынтығы	2,205,379	114,673,405	48,945,874	54,278,445	17,808,036	1,481,750	121,521,149	47,098,449	52,968,042	8,678,059
Таза активтер/ (міндеттеме) жиынтығы	21,072,058	(24,493,437)	(6,960,857)	(12,250,650)	17,515,260	23,586,843	(20,526,929)	(3,124,423)	(8,351,671)	15,925,534
Иелену үлесі	49%	30%	30%	40%	33.33%	49%	30%	30%	40%	33.33%
Топқа тиесілі таза активтер/(міндеттемелер)	10,325,308	(7,348,031)	(2,088,257)	(4,900,260)	5,838,420	11,557,553	(6,158,079)	(937,327)	(3,340,668)	5,307,980
Жинақталған танылмаған залал	-	(10,896,470)	(2,088,257)	(4,900,260)	-	-	(9,706,518)	(937,327)	(3,340,668)	-
Инвестицияның баланстық құнын ұйымның тақа активтерінің өзгеруіне түзету (басқа акционерден жеңілдікпен алынған несиені әділ құнына дейін түзету)	-	3,548,439	-	-	-	-	3,548,439	-	-	-
Инвестицияның баланстық құны	10,325,308	-	-	-	5,838,420	11,557,553	-	-	-	5,307,980
Табыстар	3,303,033	41,098,401	2,768,997	2,564,919	156,087,330	8,046,459	42,072,025	2,131,960	3,476,237	108,372,313
Жыл іші (залал)/пайда және жалпы жиынтық (залал)/табыс	(2,065,339)	(3,966,505)	(3,836,434)	(3,898,980)	15,168,091	30,689	(9,202,566)	(7,112,031)	(10,815,931)	15,928,918
Топ үлесіні (залал)/ табысы танылуы	(1,012,016)	-	-	-	5,056,030	15,038	-	(2,611,359)	(985,704)	5,309,108

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Logistic System Management B.V. бірлескен ұйымға қатысты 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және сол күнге аяқталатын жыл іші жалпы ақпарат:

	2019 ж.	2018 ж.
Қысқа мерзімді активтер, соның ішінде:	17,393,920	14,152,187
Ақша қаражаты мен оның баламалары	9,530,244	7,120,075
Ұзақ мерзімді активтер	21,560,954	18,357,010
Активтер жиынтығы	38,954,874	32,509,197
Қысқа мерзімді міндеттемелер, соның ішінде	4,102,235	4,006,205
Қысқа мерзімді қаржы активтері (сауда және басқа кредиторлық берешек пен резервтерді алып тастағанда)	442,118	112,593
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, соның ішінде	3,422,047	864,230
Ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелері (сауда және басқа кредиторлық берешек пен резервтерді алып тастағанда)	2,699,632	112,593
Міндеттемелер жиынтығы	7,524,282	4,870,435
Таза активтер жиынтығы	31,430,592	27,638,762
Иелену үлесі	50%	50%
Топқа қатысты біріккен ұйымдардың таза активтері	15,715,296	13,819,381
Гудвил	1,673,834	1,673,834
Инвестициялардың баланстық құны	17,389,130	15,493,215
Табыстар	69,779,505	58,548,608
Тозу және амортизация	(1,386,228)	(986,043)
Қаржылық табыстар	36,037	63,508
Қаржылық шығындар	(513,671)	(32,760)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шағындар	(1,977,176)	(1,603,774)
Жыл іші пайда және жалпы жиынтық табыс	7,937,643	3,506,905
Жалпы жиынтық табысындағы танылған Топ үлесі	3,968,822	1,753,453

2019 ж. қарашасында Топ екінші қатысушыдан Logistic System Management B. V. бірлескен кәсіпорнының 50% акцияларын сатып алуға шарт жасасты. 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төлем Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Бәсекелестікті қорғау және дамыту комитетінің келісімін алуды қоса алғанда, кейінге қалдыру шарттарының болуына байланысты жүзеге асырылған жоқ, олар 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша орындалмаған, тиісінше Logistic System Management B.V. бақылау жоқ. Мәміле аяқталғаннан кейін аталған кәсіпорындағы Топтың үлесі 100% құрайды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

14. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 121 жол коды)

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі негізгі құралдардың қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	Теміржолдарының инфрақұрылымы	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік	Жер	Басқалар	Жиынтығы
2018 ж. 1 қаңтарына баланстық құн	992,446,300	350,230,901	271,549,577	845,162,069	3,667,764	13,677,750	2,476,734,361
Сатып алу	56,469	341,343	371,782	38,811,011	365	77,053	39,658,023
Қаржылық жал бойынша келіп түсу	-	-	-	8,477,564	-	-	8,477,564
Шығу	(975,517)	(652,535)	(1,710,961)	(4,497,659)	(2,778)	(312,992)	(8,152,442)
Тозу бойынша шығын	(34,567,832)	(5,041,698)	(27,286,027)	(51,521,106)	-	(1,975,996)	(120,392,659)
Шығу бойынша тозу	666,464	238,021	1,487,139	4,478,099	-	306,343	7,176,066
Құнсыздануды қалпына келтіру/(құнсыздану)	14,307	(8,781)	(20,648)	(471,665)	-	(6,540)	(493,327)
Сату үшін арналған деп сыныпталған активтерді (немесе істен шыққан топтарды), аудару	-	(8,198,459)	(401,126)	(8,965)	(1,780,502)	(181,681)	(10,570,733)
Инвестициялық мүлікке аудару	-	(250,227)	(253,083)	(1,040,438)	(68,072)	(6,314)	(1,618,134)
Басқа да қозғалыстар, аударулар мен қайта топтаулар ¹	139,722,245	(15,187,186)	18,408,430	42,015,997	2,827	751,340	185,713,653
2018 ж. 31 желтоқсанға баланстық құн	1,097,362,436	321,471,379	262,145,083	881,404,907	1,819,604	12,328,963	2,576,532,372
Бастапқы құны	1,319,489,252	371,124,564	434,592,942	1,302,088,324	1,819,604	24,826,566	3,453,941,252
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(222,126,816)	(49,653,185)	(172,447,859)	(420,683,417)	-	(12,497,603)	(877,408,880)
2019 ж. 1 қаңтарына баланстық құн	1,097,362,436	321,471,379	262,145,083	881,404,907	1,819,604	12,328,963	2,576,532,372
Сатып алу	171,759	11,964,727	6,471,261	23,009,516	-	227,591	41,844,854
Шығу	(484,589)	(4,702,204)	(2,551,083)	(32,598,450)	(50,463)	(551,603)	(40,938,392)
Тозу бойынша шығын	(35,733,135)	(7,332,263)	(26,566,097)	(48,384,416)	-	(1,928,717)	(119,944,628)
Шығу бойынша тозу	331,000	1,102,563	1,890,063	11,803,736	-	528,631	15,655,993
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	(188,754)	(99,223)	(337,320)	147,092	-	14,618	(463,587)
Басқа да қозғалыстар, аударулар мен қайта топтаулар ¹	72,020,599	(7,646,432)	11,845,607	29,305,711	-	(1,707,240)	103,818,245
2019 ж. 31 желтоқсанға баланстық құн	1,133,479,316	314,758,547	252,897,514	864,688,096	1,769,141	8,912,243	2,576,504,857
Бастапқы құны	1,388,122,469	370,829,162	450,244,147	1,314,688,355	1,769,141	22,324,274	3,547,977,548
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(254,643,153)	(56,070,615)	(197,346,633)	(450,000,259)	-	(13,412,031)	(971,472,691)
2019 ж. 31 желтоқсанға баланстық құн	1,133,479,316	314,758,547	252,897,514	864,688,096	1,769,141	8,912,243	2,576,504,857
Операциялық жалдау мәні болып табылатын негізгі құралдар (Топ жалға беруші ретінде)	-	76,369	44,460	48,639,338	-	-	48,760,167

¹ Басқа да қозғалыстар, аударулар негізінен қорларға/қорлардан аударымдарды қамтиды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың баланстық құны 13,011,304 мың теңге және 130,129,260 мың теңге болатын негізгі құралдары, тиісінше, белгілі бір несиелер бойынша кепілдік қамтамасыз ету ретінде әрекет етті.

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың пайдалануындағы толығымен өзін-өзі сұрыпталған негізгі құралдарының бастапқы құны, тиісінше, 289,239,625 мың теңгені және 269,280,207 мың теңгені құрады.

15. ПАЙДАЛАНУ ҚҰҚЫҒЫ БАР АКТИВ ТҮРІ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 122 жол коды)

	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік	Басқасы	Материалдық емес активтер (бағдарламалық жасақтама қамтамасыз ету)	Жиынтығы
2019 ж. 1 қаңтарына баланстық құн	-	9,628,085	-	1,861,708	11,489,793
ХҚЕС (IFRS) 16 бірінші қолдануына байланысты түзету (3 және 22 Ескертулер)	1,144,518	14,458,772	6,287,112	-	21,890,402
2019 ж. 1 қаңтарына баланстық құны ХҚЕС (IFRS) 16 талаптарына сәйкес	1,144,518	24,086,857	6,287,112	1,861,708	33,380,195
Жал бойынша сатып алу	35,207	-	-	468,388	503,595
Шығу	-	-	-	(2,278,304)	(2,278,304)
Тозу бойынша шығын	(131,962)	(2,112,474)	(520,128)	(132,713)	(2,897,277)
Шығу бойынша тозу	-	-	-	393,180	393,180
2019 ж. 31 желтоқсанына баланстық құн	1,047,763	21,974,383	5,766,984	312,259	29,101,389
Бастапқы құны	1,179,725	24,338,003	6,287,112	468,388	32,273,228
Жинақталған тозу	(131,962)	(2,363,620)	(520,128)	(156,129)	(3,171,839)
2019 ж. 31 желтоқсанына баланстық құн	1,047,763	21,974,383	5,766,984	312,259	29,101,389

16. ӨЗГЕ ДЕ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 127 жол коды)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Аяқталмаған капиталдық құрылыс	186,006,427	174,287,991
Негізгі құралдар үшін төленген аванстар	87,736,148	59,794,579
Өтелетін ҚҚС	51,786,484	43,626,702
Болашақ кезеңдердің шығыстары	2,035,272	3,855,897
Басқалар	611,561	705,694
	328,175,892	282,270,863
Шегеру: өтелмейтін ҚҚС бойынша резерв	(18,969,045)	(17,771,698)
Шегеру: аяқталмаған капиталдық құрылыс бойынша резерв	(11,337,989)	(9,425,465)
Шегеру: Негізгі құралдар үшін жеткізушілерге аванстар бойынша резерв	(7,075,322)	(5,985,283)
Шегеру: басқа да ұзақ мерзімді активтер бойынша резерв	(2,651)	-
Жиынтығы	290,790,885	249,088,417

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Аяқталмаған құрылыс

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс, негізінен, «Жезқазған-Бейнеу» және «Арқалық-Шұбаркөл» теміржол желілерін салу жобасы бойынша шығындардан, Құрық портында сал кешенін салу бойынша шығындардан және Астана ст. теміржол торабын дамыту бойынша шығындардан, соның ішінде вокзал кешенін салу шығындарынан тұрады.

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде алынған несиелер бойынша капиталдандырылған шығыстардың сомасы тиісінше 9,142,808 мың теңгені мен 2,129,984 мың теңгені құрады. Топ бойынша капиталдандырудың орташа мөлшерлемесі 5.6%-дан 9.29%-ға дейін (2018 ж.: 3.2%-дан 8.55%-ға дейін) өзгереді.

Негізгі құралдар үшін төленген аванстар

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Локомотивтерді жеткізіп салу	62,298,031	34,467,982
Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жолаушы-жүк тасымалдау салдарын қолданысқа енгізу	8,163,219	10,976,482
Жолаушыларды тасымалдау вагондарына жинақтаушы құрылғыларын жеткізіп салу	6,697,011	4,327,647
Жүк вагондарын жеткізіп салу	5,234,880	5,654,880
Басқалары	5,343,007	4,367,588
Жиынтығы	87,736,148	59,794,579

17. АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ ҚҰНМЕН БАҒАЛАТЫН ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 210 және 310 жол кодтары)

	2019 ж. 31 желтоқсан		2018 ж. 31 желтоқсан	
	Сомасы	Орташа өлшемді тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)	Сомасы	Орташа өлшемді тиімді пайыздық мөлшерлеме (%)
Пайыздық мөлшерлемесі тұрақты несиелер	241,897,313		223,280,036	
- теңгеде	181,891,351	6.37	159,668,940	8.52
- АҚШ долларында	1,257,024	2.88	2,104,013	2.55
- еуроде	57,383,475	5.26	58,807,920	5.89
- басқа валютада	1,365,463	4.01	2,699,163	4.25
Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы несиелер	19,867,256		23,423,869	
- теңгеде	14,820,401	11.71	18,038,786	11.41
- АҚШ долларында	5,046,855	5.54	5,385,083	5.79
Пайыздық мөлшерлемесі тұрақты шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	1,171,715,175		1,082,401,843	
- теңгеде	466,945,415	10.81	103,014,757	9.69
- АҚШ долларында	439,512,077	6.95	718,771,411	6.64
- Швейцария франкінде	172,752,022	3.42	177,855,065	3.26
- басқа валютада	92,505,661	8.75	82,760,610	8.75
Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	52,626,944		53,171,389	
- теңгеде	52,626,944	7.72	53,171,389	9.32
Жиынтығы	1,486,106,688		1,382,277,137	
Несиелер және шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ағымдағы бөлігі	90,570,464		175,163,811	
Несиелер және шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ұзақ мерзімді бөлігі	1,395,536,224		1,207,113,326	
Жиынтығы	1,486,106,688		1,382,277,137	

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Несиелердің өтелу мерзімі келесідей:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
1 жыл ішінде	73,483,528	126,433,810
1 жылдан 2 жылға дейін	8,435,359	9,737,305
2 жылдан 3 жылға дейін	8,474,992	7,850,714
3 жылдан 4 жылға дейін	5,995,385	4,356,756
4 жылдан 5 жылға дейін	35,864,779	1,641,681
5 жылдан астам	129,510,526	96,683,639
Жиынтығы	261,764,569	246,703,905

Алынған несиелер

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019 ж. ішінде Топ «KTZ-Express» АҚ еншілес ұйымы атынан «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2015 ж. 26 ақпанда жасалған кредиттік желі беру туралы Келісім шеңберінде жалпы сомасы 7,900,000 мың теңгеге қарызды мерзімінен бұрын толық өтеуді жүргізді.

2019 ж. ішінде Топ компания атынан «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2015 ж. 26 ақпанда жасалған несиелік желісін беру туралы Келісім шеңберінде 11.5% сыйақы мөлшерлемесімен және 1 жылға дейінгі өтеу мерзімімен 44,000,000 мың теңге мөлшерінде қарыз қаражатын игерді.

2019 ж. ішінде Топ жалпы сомасы 44,680,000 мың теңгеге 2018 және 2019 жж. алынған қарыздарды толық/ішінара өтеуді жүргізді.

«HSBC Франция»

«HSBC Франция»-мен «HSBC Bank Plc»-мен және «HSBC Қазақстан» ЕБ» АҚ-мен бірлесіп, 2012 ж. 31 мамырда жасалған «COFACE» экспорттық-кредиттік агенттігінің кепілдігімен жалпы сомасы 880,877,000 еуро жүк және жолаушылар электровоздарын сатып алуды қаржыландыруға және оған Топтың «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымы атынан қосымша келісімдері аясында 2019 ж. жалпы сомасы 34,065,611 еуро (14,521,598 мың теңге) қарыз қаражаты игерілді (COFACE сыйақысын қоса алғанда). Сыйақы EUR CIRR + 0.4% маржа сыйақы ставкасы бойынша жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш 2030 ж. толық өтелгенге дейін жарты жылдық төлемдермен өтелуге жатады.

«ҚДБ-Лизинг» АҚ»

2019 ж. ішінде Топ «Жолаушылар тасымалы» АҚ және «Тұлпар» вагон жасау зауыты» ЖШС-ның еншілес ұйымдары тұлғасында жалпы сомасы 37,979,626 мың теңгеге жолаушылар вагондары паркін жаңарту үшін соңғы акционердің жалпы бақылауындағы «ҚДБ-Лизинг» АҚ-мен үш жақты сатып алу-сату және қаржылық лизинг шарттарын жасасты. Сыйақы жылдық 1.55% -1.75% сыйақы мөлшерлемелері бойынша жылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыш өтеу мерзімі 20 жыл болатын жылдық төлемдермен өтелуге жатады. Негізгі қарызды төлеу бойынша жеңілдікті кезең 5-6 жылды құрайды.

3 Ескертуде көрсетілгендей, осындай шарттар бойынша қаржылық міндеттемелер топ несиелер ретінде ескереді.

Несиелер нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемен берілді және алынған қарыздардың әділ құны 8.82% - дан 9.11% - ға дейінгі пайыздың нарықтық мөлшерлемелеріне сүйене отырып есептелді. 2019 ж. ішінде топ басқа салымдар ретінде бөлінбеген пайда құрамында капитал арқылы 3,912,511 мың теңге сомасына кейінге қалдырылған салықтың әсерін алып тастағандағы 19,562,556 мың теңге мөлшеріндегі несиенің әділ құнына дейін түзетуді мойындады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар

	Өтеу күні	Биржалар	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Бағасы бойынша орналастырылған облигациялар				
АҚШ долларындағы 6.95%-дық Еурооблигациялар (105.521%)	10 шілде 2042 ж.	LSE/KASE	439,512,077	441,797,410
Теңгедегі 11.5%-дық Облигациялар (100%)	3 қазан 2034 ж.	KASE	308,433,333	-
Ресей рубліндегі 8.75%-дық Еурооблигациялар (100%)	7 маусым 2022 ж.	MOEX	92,505,661	82,760,610
Теңгедегі 9.25%-дық Облигациялар (100%)	5 қараша 2024 ж.	KASE	76,830,729	76,830,729
Швейцария франкіндегі 3.638%-дық Еурооблигациялар (100%)	20 маусым 2022 ж.	SIX Swiss Exchange	74,480,609	73,574,471
Швейцария франкіндегі 3.25%-дық Еурооблигациялар (100%)	5 желтоқсан 2023 ж.	SIX Swiss Exchange	65,822,816	64,710,376
Теңгедегі Инфляция мөлшерлемесі +2.52% (7.72%) (2018 ж.: 9.32%) Облигациялар (100%)	25 сәуір 2026 ж.	KASE	52,626,944	53,171,389
Теңгедегі 11.5%-дық Облигациялар (100%)	12 қыркүйек 2034 ж.	KASE	41,379,999	-
Швейцария франкіндегі 3.25%-дық Еурооблигациялар (104.238%)	5 желтоқсан 2023 ж.	SIX Swiss Exchange	32,448,597	-
Теңгедегі 11%-дық Облигациялар (100%)	23 шілде 2027 ж.	KASE	26,184,028	26,184,028
Теңгедегі 2%-дық Облигациялар (100%)	20 тамыз 2034 ж.	KASE	14,117,326	-
Швейцария франкіндегі 2.59%-дық Еурооблигациялар (100%)	20 маусым 2019 ж.	SIX Swiss Exchange	-	39,570,218
АҚШ долларындағы 4.85%-дық Еурооблигациялар (100.393%)	17 қараша 2027 ж.	ISE/KASE	-	276,974,001
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың жиынтығы			1,224,342,119	1,135,573,232
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ағымдағы бөлігі			17,086,936	48,730,001
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ұзақ мерзімді бөлігі			1,207,255,183	1,086,843,231
			1,224,342,119	1,135,573,232

Борыштық бағалы қағаздарды орналастыру

2019 ж. 31 мамырда Топ, Компания атынан, 100,000,000 Швейцария франкінің көлемі 2014 ж. шығарылған еурооблигацияларды өтеу мақсатында, өтеу мерзімі 2019 ж. 20 маусымда швейцария франкінің көлемі 80,000,000 швейцар қор биржасында жылына 3.25% купондық ставкасымен және 2023 ж. 5 желтоқсанда өтеу күнімен еурооблигациялар шығаруды жүзеге асырды. Купон төлеу-жылына бір рет.

2019 ж. 20 тамызда Топ, Компания атынан, екінші облигациялық бағдарлама шеңберінде Қазақстан қор биржасында акционердің пайдасына 40,000,000 мың теңге көлемінде жылдық 2% жеңілдік купондық ставкасымен және 2034 ж. 20 тамызда өтеу күнімен облигациялар шығаруды жүзеге асырды. Купон төлеу-жылына екі рет. Облигациялар нарықтық ставкадан төмен купондық ставкамен шығарылды және әділ құн 11.5% нарықтық ставкаға сүйене отырып есептелген (40 Ескерту).

Топ басқа салымдар ретінде бөлінбеген пайда құрамында капитал арқылы 5,286,189 мың теңге сомасына кейінге қалдырылған салықтың әсерін шегере отырып, 26,430,944 мың теңге сомасындағы облигацияларды әділ құнға дейін түзетуді таныды.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2019 ж. 12 қыркүйекте Топ, Компания атынан, екінші облигациялық бағдарлама шеңберінде жылдық 11.5% купондық ставкасымен және 2034 ж. 12 қыркүйектегі өтеу күнімен Қазақстан қор биржасында көлемі 40,000,000 мың теңге облигация шығаруды жүзеге асырды. Купон төлеу-жылына екі рет.

2019 ж. 3 қазанда Топ, Компания атынан, екінші облигациялық бағдарлама шеңберінде жылдық 11.50% купондық ставкасымен және 2034 ж. 3 қазандағы өтеу күнімен Қазақстан қор биржасында 300,000,000 мың теңге көлемінде облигациялар шығаруды жүзеге асырды. Купон төлеу-жылына екі рет.

Борыштық бағалы қағаздарды өтеу

2019 ж. 20 маусымда Топ, Компания атынан, 100,000,000 Швейцария франкінің көлемі 2014 ж. шығарылған Еурооблигацияларын өтеуді жүзеге асырды.

2019 ж. қараша айында Топ, Компания атынан, 2017 ж. шығарылған көлемі 780,000,000 АҚШ доллары Еурооблигацияларын мерзімінен бұрын өтеуді жүзеге асырды. Төлемдердің жалпы сомасы 897,309,831 АҚШ долларын (347,360,057 мың теңге) мөлшерінде есептелген сыйақыны қоса алғанда, 428,071 АҚШ доллары (165,650 мың теңге), мерзімінен бұрын өтеу үшін 116,239,840 АҚШ доллары (44,987,588 мың теңге) мөлшерінде сыйақыны және мерзімінен бұрын өтеу үшін 641,920 АҚШ доллары (248,526 мың теңге) мөлшерінде комиссияны құрады. Топ қаржылық шығындар құрамында облигацияларды мерзімінен бұрын өтеу үшін сыйақы мен комиссияны таныды (33 Ескерту). Бұдан басқа, Топ қаржылық шығындар құрамындағы міндеттемені тоқтату нәтижесінде дисконттың 22,774,250 мың теңге мөлшеріндегі қалған амортизацияланбаған бөлігін есептен шығаруды мойындады.

Несиелердің және шығарылған борыштық бағалы қағаздардың әділ құны 41-Ескертуде берілген.

Кредиттік келісімдер мен оларды бұзу

Еурооблигациялармен байланысты талаптар бизнесті өзгертумен және мүлікті иеліктен алумен; басқа да заңды тұлғалармен қосылу және қауымдасумен байланысты талаптардан тұрады, алайда осы талаптармен шектелмейді. Еурооблигацияларды шығару шарттарында белгіленген дефолт оқиғасы болған жағдайда инвесторлар Еурооблигациялар бойынша берешекті өтеуді талап етуге құқылы.

Топ қарыздар ретінде есепке алатын «ҚДБ-Лизинг» АҚ-мен қаржылық лизинг шарттары шеңберінде топ кейбір қаржылық емес талаптарды сақтауға міндетті.

ЕҚДБ және HSBC Франциядан алынған баланстық құны сәйкесінше 19,867,256 мың теңге және 57,383,475 мың теңгені құрайтын несиелік келісімдердің шарттары белгілі бір қаржы коэффициенттерін (ковенанттарын), оның түзетілген EBITDA-ға түзетілген Adjusted борыштың қатынасы, капиталдың түзетілген қарызға қатынасы² мен пайыздарды жабу коэффициенті (Adjusted (түзетілген) EBITDA-ға негізделген) сияқты талаптардың сақталуын көздейді.

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ 2019 ж. Топ үшін қаржы коэффициенттерін (ковенанттарды) қолданбау туралы HSBC Франция атынан келісім-хат алды. Бұдан басқа, Топ 2020 ж. бастап қаржылық және қаржылық емес шарттарға қатысты HSBC Франция-мен жаңа келісімдерге қол жеткізді.

Сондай-ақ, есепті күнге дейін ЕҚДБ мен ҚДБ алдындағы міндеттемелерді орындамау жағдайларын болдырмау мақсатында топ кредиторлардан 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық коэффициенттерді (ковенанттарды) қолданбау туралы келісім-хат алды.

² HSBC Франциямен несиелік келісім-шарттың шарттарына сәйкес

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Қаржылық қызметтен ақша ағымдары мен қаржылық міндеттемелердің өзгеруін салыстыру

	2019 ж.			2018 ж.		
	Несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	Жалдау бойынша берешек (22 Ескерту)	Жиынтығы	Несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	Жалдау бойынша берешек (22 Ескерту)	Жиынтығы
1 қаңтарға	1,382,277,137	18,071,673	1,400,348,810	1,269,224,987	14,884,770	1,284,109,757
ХҚЕС (IFRS) 16-ды алғаш қолданумен байланысты түзетулер (3 Ескерту)	-	21,890,402	21,890,402	-	-	-
1 қаңтарға ХҚЕС (IFRS) 16-ға сәйкес	1,382,277,137	39,962,075	1,422,239,212	1,269,224,987	14,884,770	1,284,109,757
Қаржылық қызметтен ақша ағымдарымен байланысты өзгерістер						
Несие бойынша негізгі қарызды өтеу	(419,114,596)	-	(419,114,596)	(283,607,674)	-	(283,607,674)
Алынған несиелер бойынша келіп түсулер	455,930,730	-	455,930,730	271,995,922	-	271,995,922
Жал бойынша төлемдер	-	(3,641,237)	(3,641,237)	-	(783,512)	(783,512)
Қаржылық қызметтен ақша ағымдарымен байланысты өзгерістер жиынтығы	36,816,134	(3,641,237)	33,174,897	(11,611,752)	(783,512)	(12,395,264)
Басқа да өзгерістер						
Шетел валютасы бағам айырмашылығының өзгеруінің әсері	8,856,797	95,038	8,951,835	112,798,426	-	112,798,426
Ақша ағымдарын хеджирлеу	121,303	-	121,303	14,193,000	-	14,193,000
Қарыздар есебінен негізгі құралдарды сатып алу	50,648,166	-	50,648,166	1,054,226	-	1,054,226
Жал бойынша жаңа келісім-шарттар	-	502,756	502,756	-	5,286,514	5,286,514
Нарықтық бағадан төмен ставкалар бойынша акционерден/түпкілікті акционерден алынған несиелердің әділ құнына дейін түзету (28 Ескерту)	(59,145,286)	-	(59,145,286)	-	-	-
Капиталдандырылатындарды қоса алғанда, пайыздар бойынша шығындар және дисконт амортизациясы	128,277,022	3,096,223	131,373,245	92,435,758	1,092,450	93,528,208
Төленген пайыздар	(89,214,830)	(556,788)	(89,771,618)	(93,936,308)	(572,116)	(94,508,424)
Танылуының тоқтатылуына әкеліп соқтырмайтын қарыздық активтер мен міндеттемелердің айырбасталуының немесе модификациясының әсері	427,310	-	427,310	(1,035,547)	-	(1,035,547)
Басқа да өзгерістер	27,042,935	(12,895,179)	14,147,756	(845,653)	(1,836,433)	(2,682,086)
Міндеттемелермен байланысты басқа да өзгерістер	67,013,417	(9,757,950)	57,255,467	124,663,902	3,970,415	128,634,317
31 желтоқсанына	1,486,106,688	26,562,888	1,512,669,576	1,382,277,137	18,071,673	1,400,348,810

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)****18. ӨЗГЕ ДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 213 және 313 жол кодтары)**

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге де қаржылық міндеттемелер келесіні қамтыды:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемелердің ағымдағы бөлігі	396,299	-
Қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемелердің ұзақ мерзімді бөлігі	21,134,720	14,588,236
Жиынтығы	21,531,019	14,588,236

38 Ескертуде көрсетілгендей, Топ банктерге «Астана халықаралық әуежайы» АҚ және «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС ұйымдары және «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС қауымдастырылған кәсіпорны алған несиелер бойынша қаржылық кепілдіктер берді және қаржылық кепілдік шарттары бойынша міндеттемелерді мойындады. 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық кепілдіктер шарттары бойынша міндеттемелер «Астана халықаралық әуежайы» АҚ бойынша 10,132,679 мың теңгені, «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС бойынша 396,299 мың теңгені және «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС бойынша 11,002,041 мың теңгені құрады (2018 ж. 31 желтоқсан: 6,451,052 мың теңге, 679,511 мың теңге және 7,457,673 мың теңге, тиісінше).

19. САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 214 және 314 жол кодтары)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Сауда кредиторлық берешек	116,542,570	141,353,312
Өзге де кредиторлық берешек	7,660,355	9,459,402
Жиынтығы	124,202,925	150,812,714
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	124,202,925	149,130,533
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	-	1,682,181
Жиынтығы	124,202,925	150,812,714

31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек мына валюталарда берілген:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Теңге	98,295,945	128,074,084
АҚШ доллары	8,582,469	6,324,781
Швейцария франкі	1,990,253	812,502
Басқа валютада	7,673,903	6,141,945
Жиынтығы	116,542,570	141,353,312

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге де берешек, негізінен, теңгеде берілген.

Кредиторлық берешек бойынша айналымның орташа мерзімі 53 күнді құрайды (2018 ж.: 56 күнді құрады).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

20. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 215 жол коды)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Келісім-шарт бойынша бағалау міндеттемелері (35 және 38 Ескертулер)	15,564,805	-
Өзге де бағалау міндеттемелері	677,699	1,976,678
Жиынтығы	16,242,504	1,976,678

Шарттық міндеттемелер бойынша шығындар өзге шығындардың құрамында көрсетілген.

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді өзге де бағалау міндеттемелері, негізінен, теңгеде берілген.

21. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЯҚЫЛАР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 217 және 317 жол кодтары)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша қызметкерлерге сыйақылар келесіні қамтыды:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Белгіленген төлем мөлшері бар Зейнетақы жоспары бойынша міндеттемелер	44,379,092	34,745,218
Қолданылмаған демалыс бойынша резервтер	12,640,613	11,704,934
Еңбекақы және басқа да сыйақылар бойынша берешек	12,851,532	17,506,387
Жиынтығы	69,871,237	63,956,539
Қысқа мерзімді қызметкерлерге сыйақылар	30,593,142	32,008,270
Ұзақ мерзімді қызметкерлерге сыйақылар	39,278,095	31,948,269
Жиынтығы	69,871,237	63,956,539

Еңбек қызметі аяқталуына байланысты төленетін сыйақылар жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зейнетақылық аударымдар қызметкерлердің міндеттемелері болып табылады және Топтың Ұжымдық шартта көзделген міндеттемелерден басқа (төменде көрсетілген), қызметкерлердің алдында олар зейнеткерлікке шыққаннан кейін төлемдер бойынша не ағымдық, не болашақ міндеттемелері жоқ.

2019 ж. ішінде Топ келесі 5 жыл ішінде қызметкерлер санын қысқарту жөніндегі жоспарларды орындау мақсатында зейнеткерлікке ерте шығу жөніндегі Ережені (бұдан әрі – «Ереже») бекітті. Қағидалар қызметкерлердің қалды кемінде 5 жылдан зейнеткерлік жасқа дейін, заңнамада белгіленген.

Қызметкерлерге еңбек қызметі аяқталғаннан кейін төленетін және басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар Топ пен оның еңбек ұжымы арасында жасалған 2018-2020 жж. арналған Ұжымдық шартқа сәйкес төленеді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Осы құжаттарға сәйкес Топ келесідей негізгі төлемдер мен жеңілдіктерді қорланбайтын жоспар шегінде жүзеге асырады:

- зейнетке шығу кезіндегі бір жолғы жәрдем;
- Ережеге сәйкес саладағы жұмыс өтіліне байланысты еңбек шартын мерзімінен бұрын бұзу кезіндегі біржолғы төлем;
- қызметкер зейнеткерлік жасқа жеткенге дейін кемінде 70 мың теңге және айына 200 мың теңгеден аспайтын мөлшерде біржолғы тәртіппен қызметкер зейнеткерлік жасқа жеткенге дейінгі барлық кезеңде немесе Ережеге сәйкес ай сайынғы негізде төленетін жәрдемақы;
- зейнеткерлерге жыл сайынғы материалдық көмек;
- тегін теміржол билеттерін беру;
- зейнеткерлердің ритуалдық қызметтерін төлеуге материалдық көмек;
- қызметкерлер мен зейнеткерлердің мерейтойлары;
- тістерді протездеуге материалдық көмек;
- басқа да жеңілдіктер.

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға міндеттемелер мәндерінің ағымдағы қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2019 ж.	2018 ж.
Жылдың басындағы жалпы міндеттеме сомасы	34,745,218	31,241,621
Қызметтердің ағымдық құны	1,346,405	1,172,331
Өткен қызметтердің құны	8,952,047	1,480,158
Сыйақының құны	2,879,328	2,943,680
Басқа да жиынтық залалда танылған актуарлық қайта бағалау	611,654	1,137,115
Жыл ішінде жасалған төлемдер	(3,262,167)	(3,211,351)
Жыл іші пайда мен залалда танылған актуарлық залал	(893,393)	19,243
Еншілес ұйымдардың шығуы	-	(37,579)
Жыл соңындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	44,379,092	34,745,218
Соның ішінде, төлем мерзімі жыл ішінде келетін міндеттемелер	5,100,997	2,796,949
Төлем мерзімі бір жылдан кейін келетін міндеттемелер	39,278,095	31,948,269
Жыл соңындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	44,379,092	34,745,218

Топ міндеттемелерін есептеу Топтың қызметкерлерінің және зейнеткерлерінің саны, жасы, жынысы мен өтіл жылдары мен қызметкерлер санының өзгеруі бойынша нақты деректер, сонымен бірге өлім деңгейі бойынша жарияланып отыратын статистика деректерінің негізінде дайындалған. Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепті жасау күніндегі өзге негізгі жорамалдар төменде келтірілген:

	2019 ж.	2018 ж.
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны (30 Ескерту)	11,826,269	4,893,235
Әкімшілік шығындар (31 Ескерту)	458,118	722,177
Жыл іші пайда мен залалда танылғанның жиынтығы	12,284,387	5,615,412

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Топ міндеттемелерін есептеу Топтың қызметкерлерінің және зейнеткерлерінің саны, жасы, жынысы мен өтіл жылдары мен қызметкерлер санының өзгеруі бойынша нақты деректер, сонымен бірге өлім деңгейі бойынша жарияланып отыратын статистика деректерінің негізінде дайындалған, ережені пайдалану мүмкіндігі берілетін барлық қызметкерлер оларды ең төменгі қажетті жасқа жеткен кезде, яғни заңнамамен белгіленген зейнеткерлік жасқа дейін кемінде 5 жыл бұрын пайдаланады деп күтілуде. Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепті жасау күніндегі өзге негізгі жорамалдар төменде келтірілген:

	2019 ж.	2018 ж.
Дисконт мөлшерлемесі	9.1%	8.3%
Болашақта материалдық көмектің күтілетін жылдық өсуі	3.3% (орташа)	3.4% (орташа)
Болашақта ең төмен еңбекақының күтілетін жылдық өсуі	4.3% (орташа)	4.9% (орташа)
Болашақта теміржол билеттері құнының күтілетін жылдық өсуі	5.2% (орташа)	6.3% (орташа)

Актuariй жүргізген сезімталдық талдауына сай қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелердің максималды жоғарлауы 7.9%-ды құрайды, бұл жағдай инфляция деңгейі 1%-ға жоғарласа орын алады.

22. ЖАЛДАУ БОЙЫНША БЕРЕШЕК (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 218 және 318 жол кодтары)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді жалдау бойынша берешек	369,054	550,712
Ұзақ мерзімді жалдау бойынша берешек	26,562,888	-
Қаржылық жалдау бойынша берешек	-	18,071,673
Жиынтығы	26,931,942	18,622,385
Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек	6,606,909	2,227,813
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді берешек	20,325,033	16,394,572
Жиынтығы	26,931,942	18,622,385

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың жалдау бойынша берешегі мынаны қамтыды:

	2019 ж.		2018 ж.	
	Жал төлемдері	Жал төлемдерінің келтірілген құны	Минималды жал төлемдері	Минималды жал төлемдерінің келтірілген құны
Бір жылдың ішінде	6,526,575	6,237,855	1,512,618	1,677,101
Екі жылдан бес жылға дейін қоса алғанда	21,715,984	14,556,466	7,256,402	5,021,350
Бес жылдан жоғары	20,591,425	5,768,567	22,793,601	11,373,222
Таза міндеттеме	48,833,984	26,562,888	31,562,621	18,071,673
Болашақ қаржылық шығындарды шегергенде	(22,271,096)	-	(13,490,948)	-
Жалдау міндеттемелерінің келтірілген құны	26,562,888	26,562,888	18,071,673	18,071,673
12 ай ішінде төленуге тиісті міндеттемелер сомасын шегергенде	-	(6,237,855)	-	(1,677,101)
12 айдан кейін төленуге тиісті сома	-	20,325,033	-	16,394,572

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал» қолдану нәтижесінде Топ 2019 ж. 1 қаңтарына пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және 1,144,518 мың теңге сомасына жылжымайтын мүлік объектілерін, 14,458,772 мың теңге сомасына теміржол көлігін және 6,287,112 мың теңге сомасына өзге де жабдықтарды қамтитын тиісті міндеттемелерді қосымша мойындады (3 және 15 Ескертулер). Жылжымайтын мүлік объектілерін жалдау мерзімі 2 жылдан 56 жылға дейін, ал темір жол көлігі мен өзге де жабдықтарды жалдау мерзімі 2 жылдан 20 жылға дейін құрайды.

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздардың сомасын есептеу 2.5%-дан 19.48%-ға дейін тиімді пайыз ставкаларына негізделеді (2018 ж. 31 желтоқсан: 2.19%-дан 19.47%-ға дейін).

АҚШ долларымен көрсетілген өзге де жабдықтарды жалдау бойынша міндеттемелерді қоспағанда, барлық жалдау міндеттемелері теңгемен көрсетілген.

23. САТЫП АЛУШЫЛАРМЕН ЖАСАЛҒАН ШАРТТАР БОЙЫНША ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 219 жол коды)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша алынған алдын-ала төлемдер	51,154,084	61,301,866
Болашақ кезең табыстары	10,507,530	7,708,050
Жиынтығы	61,661,614	69,009,916

Есептік кезеңде танылған және алынған алдын-ала төлем мен болашақ кезең табыстарының құраманы қосылған түсім есепті кезеңнің басына 46,711,604 мың теңгені құрады (2018 ж.: 48,161,502 мың теңге).

24. ТӨЛЕНЕТІН ДИВИДЕНДТЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 221 жол коды)

2019 ж. ішінде Компания Акционерге 2013 және 2014 жж. нәтижелері бойынша жарияланған 16,424,670 мың теңге сомасына дивидендтер төледі. 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания Акционердің алдында дивидендтер бойынша қарыз жоқ (2018 ж.: 16,424,670 мың теңге) (28 және 40 Ескертулер).

2018 ж. ішінде Компания 2017 ж. қорытындысы бойынша Акционерге 1,709,910 мың теңге мөлшерінде дивидендтер жариялады және төледі.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

25. ӨЗГЕ ДЕ ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 222 жол коды)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Міндетті зейнетақы жарналары, әлеуметтік сақтандыруға аударымдар және міндетті медициналық сақтандыру бойынша аударымдар	6,318,839	6,033,528
Алынған аванстар	1,843,460	2,796,997
Болашақ кезең табыстары	465,014	2,515,270
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер	1,164,188	5,581,730
Салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер, оның ішінде:		
ҚҚС	15,684,364	3,134,623
Жеке табыс салығы	2,907,364	3,016,895
Әлеуметтік салық	1,600,631	1,513,683
Мүлік салығы	335,223	250,685
Басқа	1,676,784	1,787,479
Жиынтығы	31,995,867	26,630,890

**26. КЕЙІНГЕ ҚАЛДЫРҒАН САЛЫҚТЫҚ АКТИВТЕР ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР
(Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 126 және 316 жол кодтары)**

Сәйкес қаржылық есептілікті дайындаудың есептік күніне күші бар салықтың ресми бекітілген, шоғырландырылған қаржылық есептіліктің тәртібі кезеңіне қолданыстағы салықтар мөлшерлемелерін қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған салық сомасы 31 желтоқсандағы шоғырландырылған қаржылық есептілік жағдай бойынша мыналарды қамтыды:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық активтері:		
Көшірілген салық залалдары	126,371,854	143,255,693
Дебиторлық берешектегі айырмашылық	5,128,712	4,231,766
Қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемелер	4,306,205	2,917,647
Қызметкерлерге қатысты есептелген міндеттемелер	3,734,227	2,718,375
Несие бойынша дебиторлық берешек бойынша дисконт	2,103,036	2,178,270
Басқалары	5,518,206	1,470,764
	147,162,240	156,772,515
Шегеру: кейінге қалдырылған салықтық активтер, кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелерімен есепке алынған	(146,660,992)	(150,348,435)
Кейінге қалдырылған салық активтер	501,248	6,424,080
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері:		
Негізгі құралдар және басқа да ұзақ мерзімді активтер	(346,933,189)	(332,719,476)
Нарықтық бағадан төмен мөлшерлемелер бойынша Акционерден/түпкілікті Акционерден алынған несиелерді әділ құнға дейін түзету	(54,667,064)	(43,880,601)
Болашақ кезең шығыстары	(24,894)	(77,632)
Басқалары	(3,790)	(8,276)
	(401,628,937)	(376,685,985)
Шегеру: кейінге қалдырылған салықтық активтер, кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелерімен есепке алынған	146,660,992	150,348,435
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	(254,967,945)	(226,337,550)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелерінің жиынтығы	(254,466,697)	(219,913,470)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

	2019 ж.	2018 ж.
Жыл басындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	(219,913,470)	(221,645,117)
Пайда және залалда көрсетілген	(22,724,173)	(132,583)
Капиталда көрсетілген	(11,829,054)	-
Еншілес ұйымдардың шығуы	-	1,029,825
Қауымдасқан ұйымдардың инвестицияларында көрсетілген ұйымдар	-	834,405
Жыл соңындағы кейінге қалдырылған салықтар бойынша таза міндеттемелер	(254,466,697)	(219,913,470)

Топ ауыстырылған салық залалдарына жатқызылатын кейінге қалдырылған активтерді таныған жоқ. Басшылықтың ойынша, осы кейінге қалдырылған активтерге қарсы есепке алынатын салық салынатын пайданың болашақта жеткілікті болуы екіталай. 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша танылмаған ауыстырылған салық залалдарының жалпы салық әсері 18,622,489 мың теңгені құрады (2018 ж. 31 желтоқсан: 11,842,270 мың теңге). Осы ауыстырылған салық шығындары салық салу мақсаттары үшін олар туындаған күннен бастап 10 жыл ішінде аяқталады, бұл ретте шығындардың негізгі бөлігі 2028-2029 жж. аяқталады.

27. ӨЗГЕ ДЕ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 321 жол коды)

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Болашақ кезең табыстары (мемлекеттік субсидиялар)	4,389,992	4,713,419
Жеткізілмеген вагондар үшін ҚҚС сомасы	2,762,073	-
Жиынтығы	7,152,065	4,713,419

28. ЖАРҒЫЛЫҚ (АКЦИОНЕРЛІК) КАПИТАЛ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 410 жол коды), ӨЗГЕ ЖИЫНТЫҚ ТАБЫСТЫҢ ҚҰРАУЫШТАРЫ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 413 жол коды), БӨЛІНБЕГЕН ПАЙДА (ЖАБЫЛМАҒАН ЗАЛАЛ) (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 414 жол коды) ЖӘНЕ ӨЗГЕ КАПИТАЛ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 415 жол коды)

Меншік иелерінің жарналары (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 311 және 711 жолдар коды), жарғылық (акционерлік) капиталда көрсетілген:

	Шығаруға жарияланған акциялардың саны	Шығарылған акциялардың саны	Жарғылық капитал, мың теңгеде	Қосымша төленген капитал, мың теңгеде
2018 ж. 1 қаңтарға	502,040,458	496,157,572	1,062,635,047	-
Орнатылған акциялар	-	290,037	-	290,037
2019 ж. 1 қаңтарға	502,040,458	496,447,609	1,062,635,047	290,037
Орнатылған акциялар	-	207,197	19,664,147	(290,037)
2019 ж. 31 желтоқсанға	502,040,458	496,654,806	1,082,299,194	-

Компанияның жарғылық (акционерлік) капиталы акцияларды шығару Компанияның ақшалай қаражатына, акция үлесіне немесе негізгі құралдарына оларды айырбастау арқылы қалыптастырылған. Акционер дивидендтер алуға құқылы, Компанияны таратқан кезде Компания мүлігінің бір бөлігіне құқылы және Компанияның акцияларына айырбасталған Компанияның акцияларын немесе басқа да бағалы қағаздарын сатып алу артықшылығына құқылы.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

2019 ж. ішінде меншік иелерінің жарналары келесі түрде көрсетілген:

- а) заңды тіркелген 290,037 жай акцияларды жарғылық капиталға қосымша төленген капиталдан аудару, оларды төлеуге 2018 ж. Акционерден жалпы нарықтық құны 290,037 мың теңге 51 бірлік жартылай вагондар түріндегі мүлік алынды;
- ә) 14,951 акция шығарылымы, оларды төлеуге жалпы сомасы 149,510 мың теңгеге 28 бірлік жартылай вагондар алынды;
- б) 164,246 акция шығарылымы, оларды төлеуге 16,424,600 мың теңге сомасында ақшалай қаражат алынды ;
- в) төлем ретінде 2,800,000 мың теңге сомасында ақша қаражаты алынған 28,000 акция шығарылымы.

Дивидендтерді төлеу (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 315 жол коды)

2019 ж. ішінде Компания Акционерге 2013 және 2014 жж. нәтижелері бойынша жарияланған 16,424,670 мың теңге сомасына дивидендтер төледі. 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания Акционердің алдында дивидендтер бойынша қарыз жоқ (2018 ж.: 16,424,670 мың теңге) (24 және 40 Ескертулер).

2018 ж. ішінде Компания 2017 ж. қорытындысы бойынша Акционерге 1,709,910 мың теңге мөлшерінде дивидендтер жариялады және төледі.

Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлулер (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 316 және 716 жол кодтары)

2018 ж. желтоқсанында Қазақстан Республикасының Үкіметі мен жалғыз Акционер Топқа Түркістан қаласындағы Оқушылар сарайының құрылысын қаржыландыруды тапсырды. Соның салдарынан Топ Түркістан қаласындағы Оқушылар сарайының құрылысын қаржыландыру бойынша өзгермейтін міндеттеме қабылдады және нәтижесінде Акционерге 5,300,000 мың теңге мөлшерінде құрылысқа жұмсалған бағаланған шығындар мөлшерінде бөлуді мойындады.

2018 ж. ішінде Топ балабақшаның кейбір нысандарын жергілікті билік органдарына беру нәтижесінде пайда болған 960 мың теңге мөлшеріндегі ҚҚС сомасына қосымша өзгертілген міндеттемені мойындады.

Меншік иелерімен өзге де операциялар (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 317 және 717 жол кодтары)

2019 ж. ішінде Топ түпкілікті Акционердің жалпы бақылауындағы Акционерден және «ҚДБ-Лизинг» АҚ-дан алынған қарыздар бойынша нарықтық бағадан төмен мөлшерлемелер бойынша 59,145,286 мың теңге сомасында (2018 ж.: нөл теңге) 11,829,054 мың теңге сомасына кейінге қалдырылған салықтың әсерін шегергендегі (2018 ж.: нөл теңге) әділ құнға дейін түзетуді көрсетті (17 Ескерту).

Өзге жиынтық табыстың құрауыштары (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 413 жол коды)

Ақша ағындарын (салық тиімділігін шегергенде) хеджирлеу (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 227 және 627 жол кодтары)

2015 ж. 7 тамызда Топ Швейцария франкінде көрсетілген қызметтер көрсетуден түскен түсімнің теңгемен баламасының өзгеру тәуекелін азайту үшін ақша ағындарын хеджирлеуді жүзеге асырды. Швейцария қор биржасында 2014 ж. 20 маусымда шығарылған және 2019 ж. 20 маусымда және 2022 жж. өтеуге жататын негізгі борыш мөлшеріндегі еурооблигациялар хеджирлеу құралы болып табылады, ол жеке сәйкестендіріледі және сенімді бағалауға беріледі. Осы хеджирлеуге қатысты хеджирлеу объектісі швейцариялық Франкпен транзиттік тасымалдардан түсетін ықтималдығы жоғары түсім, атап айтқанда 2019 ж. 1 қаңтардан бастап 20 маусымға дейінгі кезеңде алынған алғашқы сату болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша хеджирлеу құралы 2019 ж. 20 маусымда өтелуге жататын еурооблигациялар болып табылатын хеджирлеуді есепке алу ақша ағындарын хеджирлеу объектісі болып табылатын халықаралық (транзиттік) қатынастағы жүк тасымалдарынан түскен түсімді алумен және тиісінше осы хеджирлеу құралына келетін кумулятивті кейінге қалдырылған шығын жүк тасымалдарынан түскен 19,004,502 мың теңге мөлшеріндегі түсімге өзге де жиынтық шығыннан қайта жіктелді (29 Ескерту).

2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде 25,902 мың теңге мөлшеріндегі тиімді бөлік хеджирлеу құралы бойынша таза шығын түрінде Өзге жиынтық кірістегі хеджирлеу резервіне жатқызылды (2018 ж.: 14,025,675 мың теңге). 95,401 мың теңге мөлшеріндегі тиімсіз бөлігі қаржылық шығындарға жатқызылды (2018 ж.: 167,325 мың теңге).

Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 229 және 629 жол кодтары)

Шетел валютасын қайта есептеуден резерв Компанияның шетел, функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын және Топтың шоғырландырған жылдық есептілік нысандарына кіретін құрылымдық бөлімшелері, еншілес ұйымдары, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарының қаржылық есептілігін қайта есептеуден туындайтын бағам айырмашылығын есепке алу үшін қолданылады.

29. ТҮСІМ (Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есептің 010 жол коды)

31 желтоқсанда ақталған жылдар іші түсімі келесіні қамтыды:

	2019 ж.	2018 ж.
Жүк тасымалы	957,195,253	849,035,880
Жолаушылар тасымалы	84,780,731	84,218,865
Мемлекеттік субсидиялар	31,405,871	20,750,617
Басқа да табыстар	65,755,728	90,168,395
Жиынтығы	1,139,137,583	1,044,173,757

2019 және 2018 жж. аралығында жүк тасымалынан түсім келесілерден тұрады:

	2019 ж.	2018 ж.
Сатып алушыларымен келісім-шарт бойынша түсім:		
Республикаішілік бағыттар бойынша	317,192,144	283,877,759
Халықаралық (транзиттік) қатынас	276,879,737	243,760,418
Халықаралық (экспорттық) қатынас	189,958,043	178,062,921
Халықаралық (импорттық) қатынас	107,832,551	95,914,554
Тасымалдау процесстерімен байланысты қосымша алымдар	37,725,981	33,617,554
Жүк тасымалынан басқа да түсім	27,606,797	13,802,674
Жиынтығы	957,195,253	849,035,880

2019 және 2018 жж. ішінде жолаушылар тасымалынан түсім келесілерден тұрды:

	2019 г.	2018 г.
Сатып алушыларымен келісім-шарт бойынша түсім:		
Республикаішілік бағыттар бойынша	59,233,594	60,460,610
Халықаралық бағыттар бойынша	17,791,254	16,840,721
Басқа да табыстар	7,755,883	6,917,534
Жиынтығы	84,780,731	84,218,865

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2019 және 2018 жж. Ішінде басқа да табыстар келесілерден тұрды:

	2019 г.	2018 г.
Тауарларды сатудан және басқа да қызметтер көрсетуден түскен табыстар	32,933,129	34,978,131
Вагондарды жалға беруден түскен табыс	22,361,842	45,474,721
Айыппұлдардан табыс	6,698,582	5,757,959
Басқа негізгі құралдарды жалға беруден түскен кірістер	3,762,175	3,957,584
Жиынтығы	65,755,728	90,168,395

2019 ж. ішінде ақша ағындарын хеджирлеу объектісі болып табылатын халықаралық (транзиттік) қатынастағы жүк тасымалдарынан түскен түсім, тиісінше, хеджирлеу құралына келетін 19,004,502 мың теңге мөлшерінде жинақталған шығын жүк тасымалдарынан түскен түсімге өзге де жиынтық шығындардан қайта жіктелді (28 Ескерту).

Тауарларды сатудан және өзге де қызметтерді көрсетуден түскен кірістер, негізінен, тиеу және түсіру, кемелерге қызмет көрсету, материалдар мен металл сынықтарын сату жөніндегі қызметтерден түскен табыстарды білдіреді. 14,575,619 мың теңге мөлшеріндегі түсім белгілі бір уақытта (2018 ж.: 12,742,580 мың теңге), 25,056,092 мың теңге мөлшерінде – кезең ішінде (2018 ж.: 27,993,510 мың теңге) танылды.

Топ бір жылға дейінгі мерзімге операциялық жалдау шарттары бойынша вагондар мен өзге де негізгі құралдарды жалға береді. Операциялық жалдау шарттары бойынша дебиторлық берешек бір жыл ішінде төленуі тиіс. Операциялық жалдау шарттарында ұзарту немесе мерзімінен бұрын тоқтату опциясы жоқ. Топ операциялық жалдау шарттарының нәтижесінде валюталық тәуекелге ұшырамайды, өйткені барлық жалдау шарттары теңгемен көрсетілген. Жалға алушының жалдау мерзімі аяқталғаннан кейін вагондар мен өзге де негізгі құралдарды сатып алуға мүмкіндігі жоқ.

Айыппұлдардан түскен кірістер, негізінен, тағайындалған станциялардан жүктерді уақтылы әкетпеуге байланысты және шаруашылық шарттарының талаптарын бұзғаны үшін өсімнен түскен табыс болып табылады.

30. САТЫЛҒАН ТАУАРЛАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ (пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есептің 011 жол коды)

	2019 ж.	2018 ж.
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	283,077,641	266,930,358
Отын және жанар-жағармай материалдары	124,410,934	120,476,204
Жөндеу және қызмет көрсету	121,115,656	99,218,821
Тозу және амортизация	119,335,749	114,430,659
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	51,977,967	52,485,414
Материалдар мен қорлар	51,866,342	42,727,805
Электр энергиясы	46,849,771	45,679,384
Салықтар	23,671,546	20,286,922
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (21 Ескерту)	11,826,269	4,893,235
Коммуналдық шығындар мен ғимаратты ұстау	3,755,541	3,900,581
Байланыс қызметтері	3,567,375	5,315,475
Басқа да шығындар	30,910,558	42,103,261
Жиынтығы	872,365,349	818,448,119

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

31. ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР (Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есептің 014 жол коды)

	2019 ж.	2018 ж.
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	44,379,983	41,230,527
Мүліктік салықтар және басқа да салықтар	13,030,649	16,583,309
Тозу және амортизация	5,380,054	6,546,795
Консультациялық, аудиторлық және заң қызметтері	2,405,064	3,658,793
Тараптық ұйымдардың басқа да қызметтері	1,782,046	3,214,690
Іссапар шығындары	1,689,507	1,577,449
Операциялық жал бойынша шығындар	1,269,302	1,438,165
Мерекелік және жаппай мәдени шараларды өткізуге шығындар	952,397	969,874
Материалдар	889,772	1,094,848
Банк қызметтері	814,091	928,415
Коммуналдық шығындар және ғимаратты ұстау	776,427	871,872
Жарнама	586,195	1,372,671
Байланыс қызметтері	484,288	549,138
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (21 Ескерту)	458,118	722,177
Сақтандыру	454,879	346,890
Әлеуметтік сала объектілерін ұстау шығындары	364,094	413,007
Жөндеу және қызмет көрсету	355,680	273,068
Кәсіби оқуға және мамандығын жетілдіруге шығындар	251,654	364,388
Басқа шығындар	8,728,215	7,885,941
Жиынтығы	85,052,415	90,042,017

32. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР (Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есептің 021 жол коды)

	2019 ж.	2018 ж.
Ақша қаражаты мен оның баламалары бойынша пайыз түріндегі табыс	3,588,735	1,893,766
Қаржылық активтер бойынша құнсыздануды қалпына келтіруден табыс	604,216	-
Несиелік ұйымдардағы қаражатқа пайыздар түріндегі түсімдер (қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар)	9,739	89,632
Берілген несиелер бойынша пайыз түріндегі табыстар	-	819,351
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін сатудан түскен түсім	-	2,674,174
Басқа да қаржылық табыстар	1,657,488	2,738,160
Жиынтығы	5,860,178	8,215,083

33. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫСТАР (Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есептің 022 жол коды)

	2019 ж.	2018 ж.
Пайыздар бойынша шығындар, өзге де қаржылық міндеттемелер бойынша шығындар	122,906,475	91,398,224
Сыйақыны өтеу және облигацияларды мерзімінен бұрын өтеу үшін комиссиялар (17 Ескерту)	45,236,114	-
Қаржы құралдары бойынша құнсызданудан болған залал	-	414,510
Басқа да қаржылық шығындар	7,947,033	12,136,131
Жиынтығы	176,089,622	103,948,865

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

34. ӨЗГЕ КІРІСТЕР (Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есептің 024 жол коды)

	2019 ж.	2018 ж.
Негізгі құралдар, материалдық емес активтер және басқа ұзақ мерзімді активтерді сатудан түсім	19,518,474	4,961,334
Бірлескен ұйымдардағы үлесті сатудан және тоқтатылған қызметтің компоненті болып табылатын еншілес ұйымдарды сатудан түскен түсім (12 Ескерту)	59,393	8,333,117
Өзге кірістер	4,539,266	2,200,499
Жиынтығы	24,117,133	15,494,950

Еншілес ұйымдардың сатылуынан түскен пайда:

	2019 ж.	2018 ж.
Еншілес ұйымдардың шығуынан сыйақы сомасы	10,680	10,251,000
Шыққан таза активтер/(міндеттемелер)	95,516	(10,218,973)
Бақыланбайтын үлестер	(46,803)	-
Шығудан түскен пайда	59,393	32,027

2019 ж. ішінде Топ 10,680 мың теңгеге сату бағасымен «Temir Zhol Electrification» ЖШС еншілес ұйымның 51% үлесін үшінші тарапқа сатуды аяқтады (2018 ж.: «М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ-ның акциялар пакеті сатты). Сату нәтижесінде Топ еншілес ұйымдарының алдындағы бақылауды жоғалтты.

2018 ж. ішінде Топ қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың үлесін сату нәтижесінде 8,301,090 мың теңге көлемінде пайданы таныды (12 Ескерту).

35. ӨЗГЕ ШЫҒЫСТАР (Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есептің 025 жол коды)

	2019 ж.	2018 ж.
Негізгі құралдар, материалдық емес және басқа ұзақ мерзімді активтерді сатудан шығыстар	21,468,720	4,285,579
Бағалау шарттық міндеттемесін тану бойынша шығындар	15,564,805	-
Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан шығындар	11,666,701	5,594,659
Дебиторлық берешектің және басқа да ағымдағы активтердің құнсыздануы	11,624,466	7,230,604
Бағам айырмашылығынан түскен залал, нетто	11,592,100	112,515,172
Алматы-1 және Алматы-2 темір жол вокзалдарының жылжымайтын және жылжымалы мүлкін өтеусіз беру	3,540,555	-
Өзге шығыстар	879,721	552,019
Жиынтығы	76,337,068	130,178,033

36. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есептің 101 жол коды)

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде табыс салығы бойынша шығындар келесіні қамтыды:

	2019 ж.	2018 ж.
Ағымдық табыс салығы бойынша шығындар	859,309	667,048
Өткен кезеңнің табыс салығы бойынша түзетулер	(31,708)	828,046
Төлем көзі аясында төленген табыс салығы	666,607	686,391
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығын/(кіріс)	15,943,953	(6,271,898)
Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтерінің өзгеруі	6,780,220	6,404,481
Жиынтығы	24,218,381	2,314,068

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы табыс салығы бойынша шығындар мен ресми бекітілген мөлшерлеме бойынша салық салынғанға дейінгі бухгалтерлік пайдадан есептелінген табыс салығы бойынша шығындарды салыстыру көрсетілген:

	2019 ж.	2018 ж.
Жалғастырылатын қызметтен салық салуға дейінгі залал	(32,724,870)	(71,262,098)
Ресми салық мөлшерлемесі	20%	20%
Ресми мөлшерлеме бойынша корпоративтік табыс салығы бойынша теориялық кіріс	(6,544,974)	(14,252,420)
Салық салу мақсаты үшін есептеуге жатпайтын шығындардың салықтық әсері, және басқа да әсерлер:		
Өткен жылдардағы табыс салығын түзету	(31,708)	828,046
Есептеуге алынбаған шығындар	24,014,843	9,333,961
Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтерінің өзгеруі, оның ішінде ауыстырылған салық шығындары бойынша	6,780,220	6,404,481
Пайда мен залалда көрсетілген табыс салығы бойынша шығын (жалғастырылатын қызметке қатысты)	24,218,381	2,314,068

37. АКЦИЯҒА АРНАЛҒАН ПАЙДА (Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есептің 600 жол коды)

Акцияға шаққандағы базалық пайда ретінде акцияға шаққандағы пайда жыл ішіндегі шығарылған жай акциялардың орташа мөлшерленген саны негізінде саналады. Жай акциялар бойынша сома мен көбейту әсеріндегі жай акциялардың сомасы тең, өйткені Компанияның көбейту әсерін жасаушы инструменттері жоқ. 2019 және 2018 жж. ішінде көбейту әсерін жасаушы әсері бар құралдар болған жоқ.

	2019 ж.	2018 ж.
Жай акцияның орташа мөлшерленген саны	496,465,588	496,160,750
Акционерге жататын жыл іші залал (мың теңге)	(70,233,608)	(87,219,027)
Жай акцияға шаққандағы залал (теңге)	(141)	(176)
Акционерге жататын жалғастыратын қызметтен жыл іші залал (мың теңге)	(56,851,234)	(74,340,080)
Жалғастыратын қызметтен жай акцияға шаққандағы жыл іші залал (теңге)	(115)	(150)
Материалдық емес активтерді және бақыланбайтын үлестерді қоспағандағы таза активтер	1,122,082,994	1,102,607,770
Айналымдағы жай акциялардың саны (тіркелген)	496,654,806	496,157,572
Бір акцияның баланстық құны (теңге)³	2,259	2,222

38. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Инвестициялық сипаттағы міндеттемелер

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ұзын өлшемді рельстерді сатып алу, жүк және жолаушылар электровоздарын, жүк және жолаушылар тепловоздарын сатып алу бойынша жалпы сомасы 1,435,385,652 мың теңгеге шартты міндеттемелері болды (2018 ж. 31 желтоқсан: 1,459,577,841 мың теңге).

³ Акциялардың баланстық құны Қазақстан қор биржасының (KASE) талаптарына сәйкес есептеледі

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Жалға алу

2017 ж. тамыз айында Топ, «Қазтеміртранс» АҚ және «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымдары атынан «ҚДБ-Лизинг» АҚ-мен жалпы құны 15,076,958 мың теңге және тиісінше 33,263,982 мың теңге болатын 1,000 қартылай вагондар мен 1,995 платформаларды жалға алу шарттарын жасады. Жалға алу мерзімі - 15 жыл, сыйақы мөлшерлемесі жылдық 15%, оның 10%-ын мемлекет субсидиялайды. Негізгі қарызды төлеу бойынша жеңілдікті кезең тиісінше 7 және 5 жылды құрайды. Топ жалға алушы ретінде әрекет етеді. 2019 ж. 31 желтоқсанына міндеттеме сомасы 10,418,178 мың теңгені және жеткізілмеген вагон-платформалар бойынша 26,862,143 мың теңгені құрады.

Басқа да шарттық міндеттемелер

Топ, «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы атынан, «Continental Logistics» ЖШС, «Ресей Жинақ Банкі» АҚ ЕБ және «Odyssey Investments Group» ЖШС қауымдастырылған ұйымымен болашақта жүк тиеу-түсіру қызметтерін және жүктерді сақтау бойынша қызметтерді көрсетуге келісім жасады (2016 ж. 15 тамыздағы қосымша келісім); «Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС қауымдастырылған ұйымымен, «Ресей Жинақ Банкі» АҚ ЕБ және Inter Port Development PTE LTD 2015 ж. 28 желтоқсандағы келісім жасады. 2016 ж. 15 тамыздағы «Continental Logistics Shymkent» ЖШС, «Odyssey Investments Group» ЖШС («Келісімдер»).

Осы Келісімдердің талаптарында 10, 13 және 15 жылға қызметтердің ең төменгі көлемін сатып алу және осындай көлемдер үшін елеулі төлемдер төлеу жөніндегі Топтың міндеттемесі көзделген.

2016 ж. 15 қыркүйектен бастап «Continental Logistics» ЖШС-мен 2015 ж. 20 қарашадағы келісім бойынша қызметтер көрсету кезеңі басталды (2016 ж. 15 тамыздағы қосымша келісім), 2019 ж. 1 мамырдан бастап «Continental Logistics Shymkent» ЖШС-мен 2016 ж. 15 тамыздағы келісім бойынша қызметтер көрсету кезеңі басталды. «Ақтау теңізінің солтүстік терминалы» ЖШС-мен 2015 ж. 28 желтоқсандағы келісімге сәйкес қызметтерді көрсету мерзімі басталған жоқ.

2019 ж. ішінде «Ресей Жинақ Банкі» АҚ ЕБ («Continental Logistics» ЖШС-мен келісім бойынша тарап) «Continental Logistics» ЖШС-мен жасалған кредиттік шарт шеңберінде «Continental Logistics» ЖШС-мен жасалған кредиттік шарт шеңберінде негізгі борыштың пайыздары мен бөлігін өтеу бойынша өз міндеттемелерін орындамауына байланысты «KTZ Express» АҚ-ның барлық құқықтары мен міндеттемелерін компания пайдасына беру туралы талаппен Топ атына жүгінді. «Continental Logistics» ЖШС 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша міндеттемелер сомасы, 2025 ж. дейін өтеу мерзімімен сәйкес, 27,991,995 мың теңгені құрайды.

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жүргізілген келіссөздер нәтижесінде «Continental Logistics» ЖШС және «Ресей Жинақ Банкі» АҚ ЕБ 11,232,993 мың теңге сомаға қарызды кешіру және Топтың одан әрі Келісімнен шығуын қоса алғанда, «Continental Logistics» ЖШС қарызды қайта құрылымдау бойынша Жол картасы келісілді. Сонымен қатар, 2019 ж. 31 желтоқсанда «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ уәкілетті органы «Continental Logistics» ЖШС «Ресей Жинақ Банкі» АҚ ЕБ алдындағы берешегін қайта қаржыландыруды мақұлдады. 2020 ж. 5 қаңтарында «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ мен «Continental Logistics» ЖШС 15 жыл мерзімге, жылдық сыйақы мөлшерлемесі 15%-ға, 7,000,000 мың теңге көлемінде несие желісін ашу туралы келісімге қол қойды.

Есепті күннен кейін қарызды қайта құрылымдау бойынша Жол картасына қосымша, «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ, «Odyssey Investments Group» ЖШС, «KTZ Express» АҚ және «Continental Logistics» ЖШС арасында 2020 ж. 27 ақпандағы келісімге қол қойылды. Осы Келісімге сәйкес Топ «Continental Logistics» ЖШС (30%) жарғылық капиталына өзінің қатысу үлесіне сәйкес несие желісін ашу туралы келісім бойынша «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-ның бірінші жазбаша талабы бойынша «Continental Logistics» ЖШС-ның кез келген кассалық алшақтығын өтеуді жүзеге асыруға қайтарып алынбайтын міндеттеме қабылдайды.

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

Осылайша, есепті күннен кейінгі оқиғаларды ескере отырып, Топ басшылығы экономикалық пайданың кетуіне алып келетін міндеттемелерді бағалауды қайта қарады және 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Қазақстан Даму Банкі» АҚ «Continental Logistics» ЖШС берген кредиттік желі сомасының 30% мөлшерінде 2,100,000 мың теңге сомасына резерв есептеді (20 Ескерту).

Топ басшылығы «Continental Logistics Shymkent» ЖШС-мен келісім бойынша міндеттемелерді реттеу үшін экономикалық пайданы қамтитын ресурстардың істен шығуы талап етіледі деп есептейді. Топ міндеттеменің шамасын есептік бағалауды жүргізді және 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың келісім талаптарын орындамауы немесе тиісінше орындамауы нәтижесінде, оның ішінде Топтың бастамасы бойынша Келісімнен шыққан жағдайда «Continental Logistics Shymkent» ЖШС пайдасына орнын толтыру ықтимал мүмкін болатын объектіні коммерциялық пайдалану кезеңінде келтірілген шығындар мен Келісімнен шыққаны үшін айыппұл мөлшерінде 9,657,727 мың теңге сомасына резерв есептеді (20 Ескерту).

Топ басшылығы «Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС-мен келісім бойынша қызмет көрсету кезеңінің басталу күні басталмаған, өйткені Топ объектіні коммерциялық пайдаланудың басталу күні және қызмет көрсету кезеңінің басталу күні туралы хабарлама алмаған және тараптар Келісім бойынша міндеттемелерді орындауға қатысты өзара іс-қимылды ұйымдастырмаған. Топ басшылығы 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша экономикалық пайданы қамтитын ресурстардың шығып кету жоғары ықтималдығы жоқ деп санайды.

Шартты міндеттемелер

Сот талаптары

Топ өзінің шаруашылық қызметіне қатысты, атап айтсақ, мүліктік зиянды қайтару бойынша талаптар сияқты түрлі сот қарауларына қатысады. Топ жеке немесе жиынтық күйінде алынған басым талап арыздар немесе қаралу сатысындағы арыздар Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдай жөніндегі есептілігіне қандай да бір кері әсерін тигізеді, не болмаса Топтың қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижесіне немесе ақша қаражатының қозғалысына теріс әсерін береді деп санамайды.

Қазақстандық салық жүйесімен байланысты шартты міндеттемелер

Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімпұлдардың әлеуетті сомасы 2019 және 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығыстарға жатқызылған сомадан асып кетуі мүмкін. Кез келген мәлімделмеген талаптың сомасын немесе қолайсыз нәтиженің ықтималдылық дәрежесін анықтау іс жүзінде мүмкін емес.

2019 ж. желтоқсан айынан бастап 2020 жылдың ақпан айына дейін Нұр-сұлтан қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті «Жолаушылар тасымалы» АҚ тобының еншілес ұйымына тиесілі «Вагонсервис» АҚ-да 2014 ж. қараша айынан бастап 2019 ж. қараша айына дейін тақырыптық салықтық тексеру жүргізді. Тексеру нәтижелері бойынша тексеруші орган «Вагонсервис» ақ «Мұнай өнімдерінің жекелеген түрлерін өндіруді және олардың айналымын мемлекеттік реттеу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарын бұза отырып жүзеге асырған поезддар құрамында жүретін вагон-электр станцияларын дизель отынымен толтыру бойынша қызметтерді білдіретін жабдықтау бойынша қызмет көрсету шарттары бойынша жалпы сомасы 12,202 млн. теңгеге мұнай өнімдерінің айналымын анықтады. Жоғарыда көрсетілген тәртіп бұзушылық үшін мұнай өнімдері және/немесе құқық бұзушылық жасау салдарынан алынған кірістер тәркілене отырып, 795 мың теңге мөлшерінде айыппұл түрінде әкімшілік жауапкершілік көзделген.

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ осы сомалар бойынша резервтерді есептемеген жоқ, өйткені басшылық «Вагонсервис» АҚ құрылған сәтінен бастап қазіргі уақытқа дейін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамаға сәйкес жарғылық қызметін жүзеге асырады, сонымен бірге сот және мемлекеттік органдарда салық органдарының шешіміне даулайды деп санайды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Сақтандыру

Қазақстанда сақтандыру саласы дамудың бастапқы сатысында, сондықтан басқа да мемлекеттік кәсіпорындар сияқты Топтың жағдайларын ескермегенде, жолаушылардың дене зақымдануынан міндетті сақтандыру, жолаушылардың өлімі мен мүлкіне келген залал немесе өзінің меншігіне залал келу қаупін сақтандыру, активтер мен жабдықтар (инфрақұрылым, жылжымалы құрам мен станцияларды қоса алғанда), және қаржы-шаруашылық қызметінің тоқтау қаупі мен Топ немесе оның қызметіне байланысты нысандарындағы апатты жағдайлар нәтижесінде қоршаған ортаға немесе үшінші тараптың мүлкінен залал келтіргені үшін берешегі жоқ. Топтың Қазақстандағы коммерциялық сақтандыру компанияларынан сатып алған сақтандыру полистеріне сай міндетті сақтандыру қабаты бар.

Кепілдіктер

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілдіктер келесі түрде көрсетілген:

Кредиторлар	Кепілдік мақсаты	Кепілдіктің берілу күні	Кепілдік мерзімі	Кепілдік сомасы
Еуразиялық Даму Банкі	Электровоздарды шығаратын зауытты салуды қаржыландыру бойынша «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау	17 қыркүйек 2012 ж.	2023 ж. дейін	2,370,000
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	Ақтөбе қ. рельс арқалық зауытын салуды қаржыландыру бойынша қауымдасқан ұйым «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау	4 шілде 2013 ж.	2033 ж. дейін	21,802,001
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	Астана халықаралық әуежайын модернизациялауды қаржыландыру бойынша сенімгерлік басқарудағы ұйым «Астана Халықаралық әуежайы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	28 наурыз 2018 ж.	2033 ж. дейін	22,500,000

18 Ескертуде осы кепілдіктердің баланстық құны көрсетілген.

Есепті күнге дейін кредиторлар алдындағы міндеттемелерді орындамау жағдайларын болдырмау мақсатында Топ «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-мен жасалған қаржылық кепілдік шарты шеңберінде 2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық коэффициенттерді қолданбау туралы келісім-хат алды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

39. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАР

Топ құрылымы туралы мәлімет төменде көрсетілген:

№	Еншілес ұйым	Қызмет сипаты	Орналасқан елі	Қатысу үлесі, %	
				2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
1	«Қазтеміртранс» АҚ	Жүк вагондарын пайдалану	Қазақстан	100	100
2	«Жолаушылар тасымалы» АҚ	Жолаушыларды тасымалдау	Қазақстан	100	100
3	«ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ	Локомотив тартымы қызметтерін көрсету	Қазақстан	100	100
4	«KTZ Express» АҚ	Мультимодалды тасымалдау	Қазақстан	100	100
5	«Теміржолсу» АҚ	Коммуналдық қызметтер	Қазақстан	100	100
6	«Ремлокомотив» АҚ	Локомотивтерді жөндеу	Қазақстан	100	100
7	«Транстелеком» АҚ	Байланыс қызметтері	Қазақстан	51	51
8	«Әскерилендірілген теміржол күзеті» АҚ	Күзет қызметтері	Қазақстан	100	100
9	«Қамқор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	Теміржол ойнамалы құрамын жөндеу	Қазақстан	100	100
10	«Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ ⁴	Жүкті тиеу мен босату жұмыстары, кемелерге қызмет көрсету	Қазақстан	100	100
11	«Құрық-Порты» ЖШС	Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-құрастырушылық қызмет	Қазақстан	100	100
12	«ҚТЖ Финанс» ЖШҚ	«ҚТЖ» ҰҚ» АҚ тобының компанияларының қызметі мен жобаларын қаржыландыру мақсатында облигациялардың эмиссиясын жүзеге асыру	Ресей Федерациясы	100	100

40. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің мақсаттары үшін Тараптар, егер бір Тарап екінші Тарапты бақылауға немесе ол қаржылық немесе операциялық шешімдерді қабылдаған кезде екінші Тарапқа елеулі ықпал етуді жүзеге асыруға мүмкіндігі болса, байланысты ретінде қаралады. Топпен жалпы бақылаудағы тараптар да байланысты деп есептеледі. Байланысты тараптардың ықтимал қатынастарын қарау кезінде әрбір жағдайда құқықтық нысанға ғана емес, қатынастардың мәніне назар аударылады.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар жасаса алмайтын келісімдерді жасай алады, және байланысты тараптардың арасындағы келісімдер байланысты емес тараптардың келісіміндегі шарттар, ережелер мен сома негізінде жүзеге аспауы мүмкін.

⁴ 2013 ж. қарашасында Акционер «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның 100% акциясын Топтың сенімді басқаруына берді. «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ Топтың еншілес ұйымы болып табылады, бірақ заңды түрде акцияларын иеленбейді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ елеулі келісімдер жүргізген немесе елеулі төленбеген қалдығы болған байланысты тараптар үшін байланысты тараптармен қарым-қатынастар сипаты төменде көрсетілген.

		Акционер	Топтың қауымдасқан ұйымдары	Топ қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акционер құрамына кіретін ұйымдар	Басқа да байланысты тараптар ⁵
Байланысты тараптардың тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелері, соның ішінде берілген аванстар	2019 ж.	55,860	1,687,304	576,399	6,323,091	3,554
	2018 ж.	10,925	37,614,076	499,606	3,537,329	3,075,775
соның ішінде күтілетін несиелік залалдар және аванстардың құнсыздануы бойынша резерв	2019 ж.	(227)	(4,120,735)	(24,500)	(378,040)	-
	2018 ж.	-	(1,000,005)	(25,878)	(70,861)	-
Байланысты тараптарға тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелер, соның ішінде алынған аванстар	2019 ж.	-	9,148,512	2,105,318	4,129,694	3,450,676
	2018 ж.	-	15,345,780	2,176,640	2,260,719	21,590,902
Ағымдағы шоттар мен салымдар	2019 ж.	-	-	-	-	30
	2018 ж.	-	-	-	-	9
Қолданылуы шектеулі ақша қаражаты	2019 ж.	-	-	-	-	117,779
	2018 ж.	-	-	-	-	86,370
Жал бойынша дебиторлық берешек	2019 ж.	-	-	-	819,972	-
	2018 ж.	-	-	-	-	-
Алынған несиелер	2019 ж.	123,620,636	-	-	-	61,964,818
	2018 ж.	107,906,404	-	-	-	30,111,965
Жал/қаржылық жал бойынша міндеттемелер	2019 ж.	529,225	-	-	203,569	5,167,771
	2018 ж.	1,902,366	-	-	-	16,169,307
Төленетін дивидендтер	2019 ж.	-	-	-	-	-
	2018 ж.	16,424,670	-	-	-	-
Алатын дивидендтер	2019 ж.	-	41	-	-	-
	2018 ж.	-	-	-	-	-

⁵ Басқа да байланысты тараптар соңғы Акционердің жалпы бақылауындағы басқа да коммерциялық кәсіпорындарды қамтиды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші байланысты тараптармен мәмілелер келесі түрде көрсетілген:

		Акционер	Топтың қауымдасқан ұйымдары	Топ қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акционер құрамына кіретін ұйымдар	Басқа да байланысты тараптар ⁵
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сату	2019 ж.	65,866	53,236,135	36,809,252	32,553,729	2,340,277
	2018 ж.	53,896	9,922,416	29,588,162	37,746,574	1,951,695
Күтілетін несиелік залал және берілген аванстардың құнсыздануына арналған (есептелген)/ қалпына келтірілген резервтер	2019 ж.	(168)	(3,120,733)	(465)	(291,654)	1
	2018 ж.	-	(987,869)	(1,982)	(55,406)	-
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	2019 ж.	-	32,482,969	141,837	5,155,358	1,661,369
	2018 ж.	35	48,203,432	110,797	13,592,888	2,296,698
Берілген несиелерді өтеу	2019 ж.	-	-	-	-	-
	2018 ж.	-	-	-	-	24,000,000
Несиелерді алу	2019 ж.	40,000,000	-	-	-	-
	2018 ж.	40,000,000	-	-	-	-
Алынған несиелерді өтеу	2019 ж.	1,174,923	-	-	-	6,661,325
	2018 ж.	41,174,923	-	-	-	8,398,477
Жал бойынша жаңа келісім-шарттар (Топ жалдаушы ретінде)	2019 ж.	468,388	-	-	204,768	-
	2018 ж.	1,383,463	-	-	-	3,903,052
Қаржылық жал міндеттемесі бойынша төлемдер	2019 ж.	174,695	-	-	24,394	556,788
	2018 ж.	783,512	-	-	-	572,116
Жал бойынша жаңа келісім- шарттар (Топ жалға беруші ретінде)	2019 ж.	-	-	-	828,066	-
	2018 ж.	-	-	-	-	-
Қаржылық жал келісім шарты бойынша төлемдер	2019 ж.	-	-	-	79,227	-
	2018 ж.	-	-	-	-	-
Қаржылық табыс	2019 ж.	-	-	-	70,953	-
	2018 ж.	13,500	-	-	-	785,061
Қаржылық шығын	2019 ж.	5,552,376	-	-	23,195	8,749,811
	2018 ж.	5,801,762	-	-	-	3,297,089
Алынған дивиденттер	2019 ж.	-	5,272,693	1,976,588	-	-
	2018 ж.	-	263,058	2,027,983	-	-
Жарияланған дивиденттер	2019 ж.	-	-	-	-	-
	2018 ж.	1,709,910	-	-	-	-
Қаржылық активті сату	2019 ж.	-	-	-	-	-
	2018 ж.	81,985,500	-	-	-	-
Жарғылық (акционерлік) капиталға салым	2019 ж.	19,374,110	-	-	-	-
	2018 ж.	290,037	-	-	-	-

⁵ Басқа да байланысты тараптар соңғы Акционердің жалпы бақылауындағы басқа да коммерциялық кәсіпорындарды қамтиды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

2019 ж. Топ Акционердің пайдасына 40,000,000 мың теңге көлемінде облигациялар шығаруды жүзеге асырды (17 Ескерту).

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топта «ҚДБ-Лизинг» АҚ және «ҚДБ» АҚ-дан жалпы сомасы 61,964,818 мың теңгеге алынған қарыздар бар.

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың кейбір қарыздарына жалпы сомасы 1,257,024 мың теңге және тиісінше 2,104,013 мың теңге Қазақстан Республикасының Үкіметі кепілдік берді.

Қауымдастырылған ұйымның және басқа да байланысты тараптардың кейбір қарыздары бойынша Топ банктер алдындағы міндеттемелерді орындауға кепілдік беру мақсатында кепілдіктер берді (18 және 38 Ескертулер).

Акционер тобына кіретін компаниялармен, қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындармен және басқа да байланысты тараптармен операциялар, негізінен, Топтың «ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компаниясы» АҚ (бензин), «Қазақтелеком» АҚ (байланыс қызметтері), «Қазатомөнеркәсіп» ҰАК» АҚ (электр қуаты), «КЕГОК» АҚ (электр қуаты), «Қазпочта» АҚ (почта қызметтері), «Қазақстан Инжиниринг» Ұлттық Компаниясы» АҚ (машина жасау өнімі) және «Самұрық-Энерго» АҚ (электр қуаты) операцияларымен ұсынылған. Сондай-ақ, Топ Акционердің тобына кіретін компанияларға, қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға теміржол тасымалдау қызметтерін ұсынады.

31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы және жылдардағы жағдай бойынша Топ Акционердің пайдасына мынадай объектілерді салу бойынша өзгермейтін міндеттемені таныды:

	Ағымдағы міндеттемелер			
	Оқушылар сарайы Түркістан қ.	Маңғыстаудағы әлеуметтік объектілері	Нұр-Сұлтан қ. балабақша	Жиынтығы
2018 ж. 1 қаңтарына	-	247,276	42,454	289,730
Жыл ішінде есептелгені	5,300,000	-	960	5,300,960
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	-	-	(8,960)	(8,960)
2018 ж. 31 желтоқсанына	5,300,000	247,276	34,454	5,581,730
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	(4,240,000)	(143,088)	(34,454)	(4,417,542)
2019 ж. 31 желтоқсанына	1,060,000	104,188	-	1,164,188

2019 ж. Компания Түркістан қаласындағы Оқушылар сарайының құрылысын 4,240,000 мың теңге көлемінде қаржыландырды және тиісінше жойылмайтын міндеттеменің азаюын мойындады.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күнге аяқталған жылдар ішінде Топ жоғарыда көрсетілген Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме бойынша келесі шығындарды өткерді:

	Ағымдағы активтер		
	Маңғыстаудағы әлеуметтік объектілер	Нұр-Сұлтан қ. балабақша	Жиынтығы
2018 ж. 1 қаңтарына	247,276	42,454	289,730
Шығу	-	(8,000)	(8,000)
2018 ж. 31 желтоқсанына	247,276	34,454	281,730
Шығу	(143,088)	(34,454)	(177,542)
2019 ж. 31 желтоқсанына	104,188	-	104,188

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Топтың басты басқарушы қызметкерлеріне сыйақы

Негізгі басқарушы персонал 2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде 14 адамнан тұратын басқарма және Директорлар кеңесінің мүшелерін қамтиды (2018 ж. 31 желтоқсанда: 17 адам). 2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін басты басқару қызметкерлеріне төленетін сыйақының жалпы мөлшері 511,641 мың теңгені құрады және бұл сома осы жеке есептіліктің пайда мен залал жөніндегі есебінің жалақы бойынша шығындарына қосылған (2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 209,881 мың теңге). Басқару қызметкерлерге төленетін сыйақының басым бөлігі операциялық нәтижелердің, сыйақылар мен келісім-шарттарға негізделген жалақы бойынша шығындардан тұрады.

**41. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ.
ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ**

Топтың негізгі қаржы құралдарына несиелер, шығарылған қарыздық бағалы қағаздар (облигациялар), қаржылық жал бойынша міндеттемелер, ақша және оның баламалары, қысқа мерзімдегі салымдар, сонымен қатар сауда дебиторлық және сауда кредиторлық берешектер жатады. Пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелдер, шетелдік валюта бағамының өзгеруі мен несиелік тәуекелдер Топтың қаржы құралдары бойынша негізгі тәуекелдері болып табылады. Топ барлық қаржы құралдары бойынша пайда болатын өтімділік пен нарық тәуекелдерін бақылап отырады.

Капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқару

Топ капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқарып отырады, себебі Топ Акционер үшін пайданы барынша арттырғанда кәсіпорын үздіксіз қызметін капитал мен қарыз балансын оңтайлау арқылы жалғастыра алатынына сенімді болуы керек. Топтың жалпы стратегиясы 2018 ж.-мен салыстырғанда өзгерген жоқ.

Топта капиталдың минималды көлеміне қатысты талаптары жоқ.

Топтың капитал құрылымы таза қарыз қаражатынан (ақша қаражаты мен оның баламаларын шегергеннен кейінгі несиелер, қарыздық бағалы қағаздар мен жал бойынша міндеттемелер) және Топ капиталынан (жарғылық капитал, шетелдік валютаны қайта бағалаудан түскен резерв, бөлінбеген пайда мен бақыланбайтын үлес) тұрады.

Қаржы тәуекелін басқару мақсаттары

Тәуекелді басқару – Топ қызметінің маңызды элементі. Компания Топтың операцияларына қатысты қаржы тәуекелдерін бақылау мен басқаруды тәуекелдер бойынша ішкі есептілік арқылы жүзеге асырады. Бұл есептіліктерде тәуекелге шалдығу деңгейі тәуекелдің дәрежесі мен мөлшері арқылы талданады. Бұл тәуекелдер нарық тәуекелін (валюта тәуекелін, баға тәуекелін және әділ құнға қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі), өтімділік тәуекелін және ақша ағымына қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін қамтиды. Төменде Топтың тәуекелді басқару саясатына сипаттама беріледі.

Пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел

Топ үшін пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел нарықтық пайыздық мөлшерлеменің өзгеруін білдіреді. Пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі Топтың инвестицияларынан жалпы пайдасының азаюына және (немесе) Топтың несиелері мен қарыздық бағалы қағаздары бойынша ақша ағымының азаюына әкеп соқтыруы мүмкін. Топ пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекелді валютадағы қаржылық құралдардың пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін бақылау арқылы және тұрақты және құбылмалы пайыздық мөлшерлемедегі несиелер арасындағы дұрыс қатынасты қолдау арқылы шектейді.

Топтың пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелге шалдықшылығы негізінен Топтың құбылмалы пайыздық мөлшерлемесіндегі несиелер мен қарыздық бағалы қағаздарына байланысты.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Келесі кесте Топтың салық салуға дейінгі табысы мен капиталының несиелердің пайыздық мөлшерлемелерінің мүмкін бола алатын өзгерістеріне (құбылмалы пайыздық мөлшерлемен несиелерге әсерін тигізе отырып) сезімталдығын басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетеді.

	2019 ж. 31 желтоқсан		2018 ж. 31 желтоқсан	
	Базистік пункттерде пайыздық мөлшерлемелердің ұлғаюы/(азаяуы)	Салық салынғанға дейінгі табысқа/ капиталға әсері	Базистік пункттерде пайыздық мөлшерлемелердің ұлғаюы/(азаяуы)	Салық салынғанға дейінгі табысқа/ капиталға әсері
АҚШ доллары	20/(20)	(10,094)/10,094	50/(15)	(26,406)/7,922
Теңге	20/(20)	(129,609)/129,609	50/(15)	(340,141)/102,042

Валюталық тәуекел

Топ шетелдік валютада мәмілелерді жүзеге асырады, демек валюталық бағам ауытқуларына ұшырау тәуекелі пайда болады.

Топтың қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді берешегінің түбегейлі бөлігі АҚШ долларында көрсетілген. Берешек көрсетілген АҚШ долларына және басқа шетелдік валюталарға қатысты теңге бағамының өзгеруінің нәтижесінде айырбас бағамынан табыстар немесе залалдар туындайды. 2019 ж. ішінде Топтың бағамдық айырмашылықтан залалы 11,592,100 мың теңгені құрады, оның айтарлықтай бөлігі 17 Ескертуде көрсетілгендей несиелерге қатысты (2018 ж.: 112,515,172 мың теңге).

Келесі кестеде Топтың салық салынғанға дейінгі табысының АҚШ доллары, еуро, ресей рублі және басқа да валюталардың мүмкін бола алатын өзгерістеріне сезімталдығы басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетілген.

	2019 ж. 31 желтоқсан			2018 ж. 31 желтоқсан		
	Айырбастау бағамындағы ұлғаюы/(азаяуы)	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері	Айырбастау бағамындағы ұлғаюы/(азаяуы)	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері
АҚШ доллары	12%/(9%)	(47,793,007)/35,844,755	-	14%/(10%)	(100,256,199)/71,611,571	-
Еуро	12%/(9%)	(6,949,215)/5,211,911	-	14%/(10%)	(8,726,556)/6,233,254	-
Ресей рублі	12%/(12%)	(10,880,835)/10,880,835	-	14%/(9%)	(11,392,738)/7,323,903	-
Швейцария франкі	12%/(9%)	(223,529)/167,647	(20,730,243)/15,547,682	14%/(10%)	(77,490)/55,350	(24,899,709)/17,785,507
Басқа да валюталар	12%/(9%)	(89,554)/67,165	-	14%/(10%)	(165,347)/118,105	-

2015 ж. 7 тамызда Топ швейцария франкінде көрсетілген сатудан түскен түсімнің теңгемен баламасының өзгеру тәуекелін азайту мақсатында ақша ағындарын хеджирлеуді бастады. Швейцария қор биржасында 2014 ж. 20 маусымда шығарылған Еурооблигациялар хеджирлеу құралы болып табылады. Хеджирлеу объектісі швейцария франкіндегі транзиттік тасымалдардан түскен түсім болып табылады. Хеджирлеу нәтижесінде 2019 ж. 25,902 мың теңге сомасына әсер өзге жиынтық табыста көрсетілді (2018 ж.: 14,025,675 мың теңге).

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Несиелік тәуекел

Топтың қаржы құралдарымен контрагенттердің келісімшарттарын орындамау нәтижесінде пайда болатын несиелік қатер әдетте осы контрагенттердің алдында контрагент міндеттемелерінің шамасы Топтың міндеттемелерінен асып түсетін сомалармен шектеліп қалады. Топтың саясаты несиеге қабілетті контрагенттермен бірге қаржы құралдары бар операцияларды атқаруды қарастырады. Несиелік тәуекелге түсудің максималды мөлшері әрбір қаржы активінің баланстық құнына тең.

Несиелік тәуекел концентрациясы экономикалық жағдайлары немесе басқа да оқиғалары олардың өз міндеттемелерін орындау қабілетіне бірдей әсер етуі мүмкін деген болжамға қатысты ұқсас қызмет шарттары бар несие алушы топтар немесе бір несие алушыдан бірнеше берешек сомасы болғанда туындауы мүмкін.

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламалары, негізінен, «тұрақты» BB кредиттік рейтингімен «Қазақстан Халық банкі» АҚ-да орналастырылған (ақша қаражаты мен оның баламаларының 87%).

Топта берілген несие лимиттерінен асып кетпейтін, және де дұрыс несие тарихы бар тапсырыс берушілермен келісімдер жасалатындай үнемді бақылауды қарастырып отыратын саясат жұмыс істейді. Топтың аванстық төлемді қайтаруға банк кепілдігімен берілген алдын ала төлем негізінде өздерінің көптеген клиенттерімен жұмыс істеуінің арқасында несиелік тәуекел төмендеп отыр.

Сонымен қоса, Топ банктерге берілген қаржылық кепілдіктер бойынша несиелік тәуекелге ие. Топтың осы несиелік тәуекел бойынша максималды тәуекелі Топтан банк талап еткен жағдайда Топ өтеуге міндеттелетін кепілдіктердің 38 Ескертуде көрсетілген максималды сомасына тең. 2019 ж. ішінде Топ түпкілікті Акционердің жалпы бақылауындағы «Астана халықаралық әуежайы» АҚ байланысты тарапқа 3,681,627 мың теңге мөлшерінде және «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС қауымдастырылған кәсіпорнына 3,857,417 мың теңге мөлшерінде банктерге берілген қаржылық кепілдіктер бойынша күтілетін кредиттік шығындарды қосымша мойындады.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел нарық бағасының өзгеруі нәтижесінде қаржы құралының құнының ықтимал түрде ауытқуы кезінде пайда болады. Топ нарық конъюктурасының теріс өзгеруінен пайда болуы мүмкін әлеуетті залалдарды кезең сайын бағалау арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Өтімділік тәуекелі

Топ Акционердің талаптарына сай өтімділік тәуекелін басқару үшін қысқа мерзімді, ұзақ мерзімді және орта мерзімді қаржыландыру тәуекелдерін бақылап отырады. Топ адекватты резервтерді, банк несиелері мен мүмкін несие желелерін қолдау, қаржы активтері мен міндеттемелерін жабу мерзімдерін салыстыру мен ақша қаражатының болжанған және нақты қозғалысын үнемі мониторинг жасау арқылы тәуекелді басқарып отырады.

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың жалпы сомасы 26,667,566 мың теңге көлемінде келесі несиелік ұйымдарда жеткілікті дәрежедегі қол жетімді несиелік желілері бар: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ және «Қазақстан Сити Банкі» АҚ (2018 ж.: 37,877,860 мың теңге).

Топ тұрақты негізде Акционер белгілеген және кредиттік келісімдерде/ кепілдік шарттарында көзделген қаржылық коэффициенттердің шекті мәндерінің орындалуын бақылауды және мониторингті жүзеге асырады.

Міндеттемелерді қайта қаржыландыру, сондай-ақ валюталық тәуекелге ұшырауды азайту мақсатында Топ көлемі 380,000,000 мың теңге ішкі нарықта және көлемі 80,000,000 Швейцария франкі сыртқы нарықта облигацияларды орналастыруды жүзеге асырды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)**

Келесі кестелерде Топтың қаржы міндеттемелері бойынша шартты мерзімдері көрсетілген. Кесте Топтан төлем талап етуі мүмкін ең бастапқы мерзім негізінде қаржы міндеттемелері бойынша ақша ағынының дисконтты емес қозғалысы негізінде құрылған. Кесте пайыздар бойынша да, сондай-ақ несие сомасы бойынша да ақша ағымын қамтиды.

	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан артық	Жиынтығы
2019 ж.						
<i>Пайызсыз:</i>						
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	109,059,204	6,344,643	8,799,078	-	-	124,202,925
<i>Пайыздық:</i>						
Несиелер және шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	17,468,611	43,954,402	120,160,517	812,707,148	2,212,927,490	3,207,218,168
Жалдау бойынша берешек	709,652	1,992,253	4,193,724	21,715,984	20,591,425	49,203,038
Қаржылық кепілдіктер	540,297	1,898,097	4,005,685	23,328,052	58,426,512	88,198,643
	127,777,764	54,189,395	137,159,004	857,751,184	2,291,945,427	3,468,822,774
2018 ж.						
<i>Пайызсыз:</i>						
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	138,074,613	1,426,869	9,629,051	1,682,181	-	150,812,714
<i>Пайыздық:</i>						
Несиелер және шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	21,079,557	8,194,307	225,700,219	538,845,409	1,860,847,808	2,654,667,300
Жалдау бойынша берешек	579,462	473,516	1,010,352	7,256,402	22,793,601	32,113,333
Қаржылық кепілдіктер	1,931,312	1,501,487	2,820,829	37,030,637	45,229,324	88,513,589
	161,664,944	11,596,179	239,160,451	584,814,629	1,928,870,733	2,926,106,936

Келесі кестеде Топтың қаржы активтері бойынша күтілетін төлем мерзімдері көрсетіледі. Кесте ақша қозғалысы басқа кезеңде деп Топпен күтілетін жағдайлардан басқа берілген активтер бойынша пайыздарды қосқанда, қаржы активтері бойынша ақша ағындарының дисконтты емес шарт мерзімдерінің негізінде құрылған.

	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	1 жылдан артық	Белгісіз өтеу мерзімі	Жиынтығы
2019 ж.						
<i>Пайыздық:</i>						
Қысқа мерзімді салымдар	76,990,792	-	-	-	-	76,990,792
Ақша қаражаты мен оның баламалары	3,882,191	-	-	-	-	3,882,191
<i>Пайызсыз:</i>						
Ақша қаражаты мен оның баламалары	70,708,273	-	-	-	-	70,708,273
Пайдалануға шектелген ақша қаражаты	-	-	127,117	-	-	127,117
Сауда дебиторлық берешегі	9,467,501	223,492	14,180	61,958	3,249,791	13,016,922
	161,048,757	223,492	141,297	61,958	3,249,791	164,725,295

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	1 жылдан артық	Белгісіз өтеу мерзімі	Жиынтығы
2018 ж.						
<i>Пайыздық:</i>						
Қысқа мерзімді салымдар	30,708,346	-	-	-	-	30,708,346
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	188,660	-	-	-	-	188,660
Басқа қаржы активтері	-	-	284,586	-	-	284,586
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	-	15,588	-	-	15,588
Ақша қаражаты мен оның баламалары	12,907,100	-	-	-	-	12,907,100
<i>Пайызсыз:</i>						
Ақша қаражаты мен оның баламалары	22,990,506	-	-	-	-	22,990,506
Пайдалануға шектелген ақша қаражаты	-	-	302,867	-	-	302,867
Сауда дебиторлық берешегі	16,065,547	277,225	52,155	31,600	1,004,982	17,431,509
	82,860,159	277,225	655,196	31,600	1,004,982	84,829,162

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн тарату кезінде сату немесе еріксіз сату жағдайларын есепке алмағанда коммерциялық шарттармен хабардар болған тараптардың арасында құрал ауыстырылуы мүмкін сома ретінде анықталады. Топтың қаржы құралдарының көбісі үшін әділ құнын анықтауға арналған нарық механизмдері жоқ болғандықтан, әділ құнын бағалау кезінде құралға қатысты нақты тәуекелдер мен ағымдағы экономикалық жағдайлардың негізінде рұқсат ету керек.

Келесі әдістер мен болжамдар Топта қаржы құралдарының әділ құнын есептеу үшін қолданылады.

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларының баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімді төлеу сипатына байланысты олардың әділ құнына шамамен тең келеді.

Қаржы активтері мен міндеттемелері

Он екі айдан кем өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелердің баланстық құны шамамен олардың әділ құнына тең, себебі осы қаржы құралдар қысқа мерзімде өтеле алу сипатына ие.

Он екі айдан көп өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелер үшін есеп мерзімінің соңына бар нарық мөлшерлемесін пайдаланумен дисконтталған болашақ ақша қаражатының ағымдағы құнын береді.

Несиелер

Банктік несиелер бойынша есептеу несиелік рейтинг параметрлері мен ұқсас өтеу мерзімдері бар несиелер бойынша сәйкес жылдың соңына қайта көтерілетін нарық мөлшерлемелерін пайдаланумен есептелінген төлеу мерзімі бойынша жеке несиелер бойынша болашақ ақша ағынын дисконттау арқылы жасалған болатын. Топ несиелерінің көптеген бөлігі халықаралық қаржы институттары мен шетелдік банктерден алынған. Нәтижесінде осы несиелер бойынша пайыздық мөлшерлемелер Қазақстан Республикасындағы коммерциялық несие ұйымдарының пайыздық мөлшерлемесінен төмен бола тұра берілген несие санаты үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ретінде қарастырылады. Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (облигациялардың) әділ құны есептік күні жасалған орташа баға негізінде анықталған болатын.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Үнемі әділ құны бойынша бағаланбайтын (бірақ әділ құны міндетті түрде көрсетілетін) Топтың қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздарды есепке алмаған жағдайда, қаржы активтері мен міндеттемелердің әділ құнының олардың баланстық құнынан айтарлықтай айырмашылығы жоқ. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер және шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (облигациялардың) баланстық құны мен әділ құны төмендегідей түрде көрсетілген:

	2019 ж. 31 желтоқсан		2018 ж. 31 желтоқсан	
	Әділ құны	Баланстық құны	Әділ құны	Баланстық құны
Басқа да қаржы активтері	945,491	945,491	1,496,478	1,496,478
Несиелер	261,764,569	242,105,905	246,703,905	245,145,586
Қарыздық бағалы қағаздар	1,224,342,119	1,294,192,853	1,135,573,232	1,199,855,371
Қаржылық кепілдіктер	21,531,019	21,531,019	14,588,236	14,588,236

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Топ әділ құнды бағалауды төменде көрсетілген әділ құнды бағалау иерархиясын қолдану арқылы бағалайды. Бұл иерархия бағалауды қалыптастыруда қолданылатын ақпараттың маңыздылығын ескереді:

- 1-ші деңгей: ұқсас қаржылық құралдарға қатысты активті нарықтағы котировкалар (түзетілмеген).
- 2-ші деңгей: тікелей қолжетімді (котировкалар) немесе тікелей емес қол жетімді (котировкадан туындайтын ақпарат) 1-ші деңгейге жататын ақпараттан басқа ақпараттар. Бұл категорияның құрамына келесілерді қолданып бағаланатын құралдар енеді: ұқсас құралдар үшін активті нарықтағы нарықтық котировкалар, активті ретінде қарастырылмайтын ұқсас құралдар үшін нарықтық котировкалар.
- 3-ші деңгей: қол жетімді болып табылмайтын ақпараттар. Бұл категория байқалатын бастапқы ақпаратқа жатпайтын ақпарат негізінде бағаланатын құралдардан тұрады. Алайда бұл ақпарат құралдың бағалануына елеулі ықпал етеді. Бұл категория құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін маңызды бақыланбайтын түзетулердің немесе жорамалдардың қолданылуын талап етеді, оған қатысты ұқсас құралдардың белгіленетін баға негізінде бағаланатын құралдардан тұрады.

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша есепке алынатын қаржылық құралдардың әділ құны бағалау иерархиясы негізінде жасалған талдауы төменде көрсетілген.

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
<i>Қаржы активтері</i>				
Басқа да қаржы активтері	-	945,491	-	945,491
Жиынтығы	-	945,491	-	945,491
<i>Қаржы міндеттемелері</i>				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін қаржы міндеттемелері:				
- қарыздық бағалы қағаздар, олардың ішінде:	1,294,192,853	-	-	1,294,192,853
байланысты тараптардан қарыздық бағалы қағаздар	29,123,488	-	-	29,123,488
- банктік кредиттер	-	125,849,305	2,622,487	128,471,792
- байланысты тараптардан несиелер	-	113,634,113	-	113,634,113
Қаржылық кепілдіктер	-	21,531,019	-	21,531,019
Жиынтығы	1,294,192,853	261,014,437	2,622,487	1,557,829,777

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Төмендегі кестеде 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнымен есепке алынатын қаржылық құралдардың талдауы әділ құнның иерархиясы негізінде көрсетілген.

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
<i>Қаржы активтері</i>				
Басқа да қаржы активтері	-	1,496,478	-	1,496,478
Жиынтығы	-	1,496,478	-	1,496,478
<i>Қаржы міндеттемелері</i>				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін қаржы міндеттемелері:				
- қарыздық бағалы қағаздар	1,199,855,371	-	-	1,199,855,371
- банктік кредиттер	-	145,389,849	4,803,176	150,193,025
- байланысты тараптардан несиелер	-	94,952,561	-	94,952,561
Қаржылық кепілдіктер	-	14,588,236	-	14,588,236
Жиынтығы	1,199,855,371	254,930,646	4,803,176	1,459,589,193

2 және 3-ші деңгейлі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны, көпшілік мойындаған бағалау моделі бойынша ақша қаражатының дисконтталған ағымы негізінде есептелген. Сонымен бірге, дисконттау мөлшерлемесі контрагенттердің кредиттік тәуекелдерін көрсететін елеулі бастапқы дерек болып табылды.

2019 және 2018 жж. әділ құнның иерархиясы деңгейлері арасында ауыстырулар болған жоқ.

42. ЕСЕПТІК КҮННЕН KEЙН БОЛҒАН ОҚИҒАЛАР

Еншілес ұйымдардың шығуы

2020 ж. қаңтарда Топ «Транстелеком» АҚ еншілес ұйымының 26% - 1 акциясын үшінші тарапқа сатуды аяқтады. Сату нәтижесінде Топ еншілес ұйымды бақылауды жоғалтты және қалған акциялардың 25%-ын қауымдастырылған ұйымға инвестиция ретінде таныды.

2020 ж. наурызда «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы тұлғасындағы Топ соңғы Акционердің тапсырмасына сәйкес «Қорғас - Шығыс қақпасы» АЭА ҰҚ» АҚ еншілес ұйымының 100% акциясын Алматы облысының әкімдігіне өтеусіз беруді жүзеге асырды.

Алынған несиелер

2020 ж. ақпанда Топ Компания атынан 2015 ж. 26 ақпанда жасалған «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен несиелік желісін беру туралы Келісім шеңберінде 6,000,000 мың теңге мөлшерінде 11.5% сыйақы мөлшерлемесімен және 1 жылға дейінгі өтеу мерзімімен қарыз қаражатын игерді.

2020 ж. наурызда Топ, «KTZ Express» АҚ еншілес компаниясы болып табылатын 2014 ж. 18 қыркүйекте Еуропалық Қайта құру және даму банкімен несиелік келісім аясында, негізгі қарыздың қалдығы 12,500,000 АҚШ доллары мөлшеріндегі 457 теңге бағамымен 1 АҚШ долларына айырбастады, 10,000 АҚШ доллары мөлшерінде комиссия төледі.

Қаржылық кепілдік шарты бойынша міндеттемені тануды тоқтату

2020 ж. қаңтарда «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС Еуразиялық даму банкі алдындағы қарызды мерзімінен бұрын өтеген, осыған байланысты Топ қаржылық кепілдік шарты бойынша 396 млн. теңге мөлшеріндегі міндеттемелерді тануды тоқтатты (18 және 38 Ескертулер).

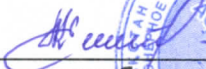
«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2019 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңге)

Жолаушылар тасымалы

Қазақстан Республикасында коронавирустың таралуына байланысты төтенше жағдайдың және карантин режимінің енгізілуіне байланысты 2020 ж. 16 наурызынан бастап транзиттік жолаушылар пойыздарының қатынасы тоқтатылды және 2020 ж. 22 наурызынан бастап Алматы және Нұр-Сұлтан қалалары арқылы жүретін жолаушылар пойыздарының маршруттары қысқартылды.

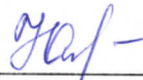
Топ басшылығы атынан:

К.Е. Альмагамбетов
Басқарма төрағасының м.а.

2020 ж. 6 сәуір

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының
қаржы бойынша
орынбасары

2020 ж. 6 сәуір

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2020 ж. 6 сәуір